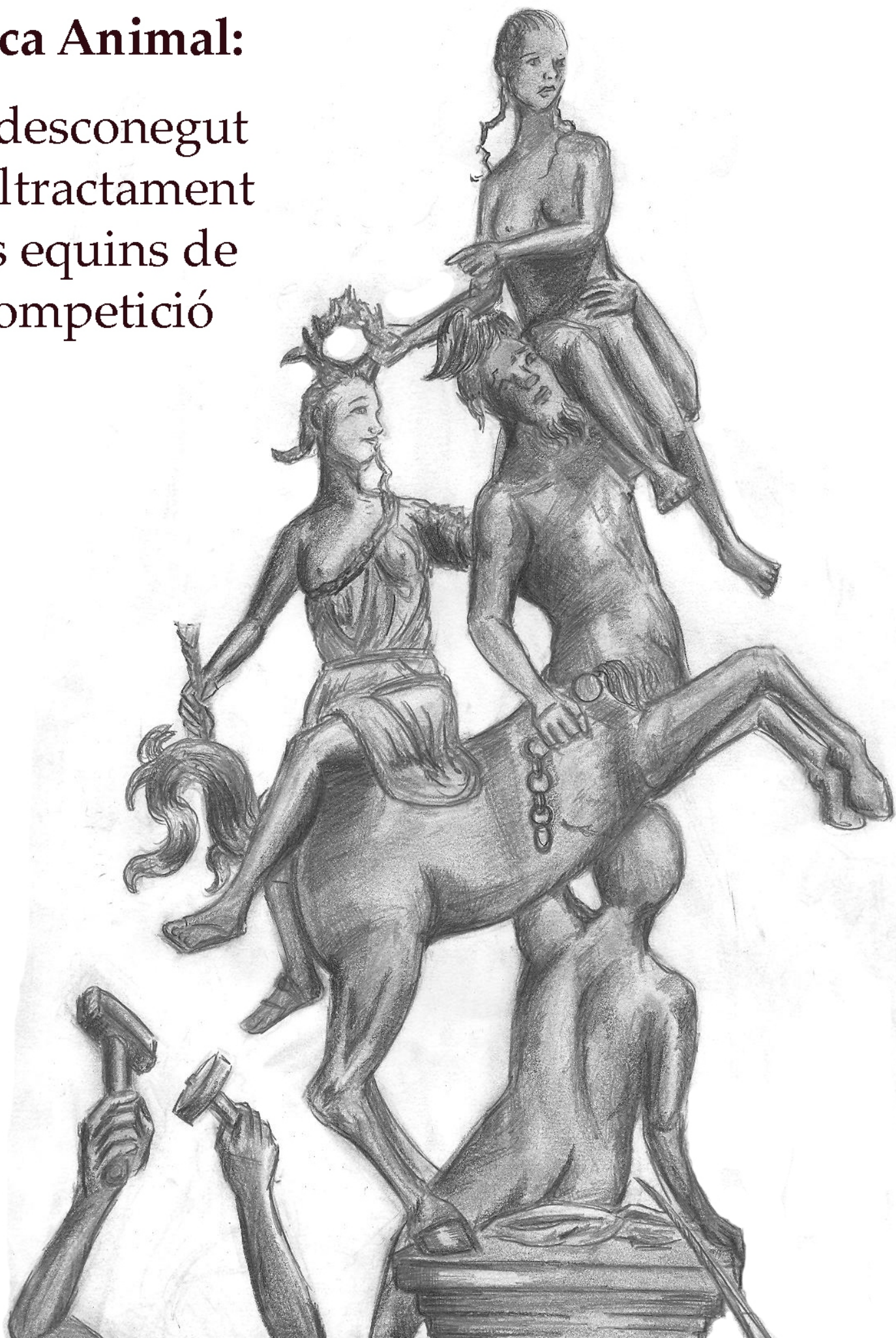

Ética Animal:

El desconegut
maltractament
als equins de
competició

Índex

<u>Primera part</u>	Pàg. 5
• 1. Introducció	Pàg. 6
• 2. Text introductori: La innegable intel·ligència dels equins	Pàg. 9
• 3. Ètica/ Breu aproximació a l'ètica animal	Pàg. 11
• 3. L'ètica	Pàg. 11
• 3. Breu aproximació a l'ètica animal	Pàg. 11
• 3.1. Són els animals dignes de consideració moral?	Pàg. 14
• 3.2. Benestar animal/drets animals	Pàg. 15
• 3.3. La sofrença i el dolor	Pàg. 16
• 3.4. L'especisme	Pàg. 19
• 3.4.1. Discriminació	Pàg. 19
• 3.4.2. L'especisme com a actitud	Pàg. 20
• 3.4.3. L'especisme i la ignorància	Pàg. 22
• 3.5. Nietzsche i el cavall de Torí	Pàg. 22
• 3.6. Utilitarisme	Pàg. 23
• 3.7. Teoria deontològica	Pàg. 24
• 4. El vegetarianisme, veganisme i derivats. Tan sols una opció?	Pàg. 25
• 4.1. Història del vegetarianisme	Pàg. 26
• 4.2. Arguments en contra del vegetarianisme	Pàg. 28
• 4.2.1. Les plantes també senten!	Pàg. 28
• 4.2.2. Els humans som omnívors, hem de menjar de tot	Pàg. 29
• 4.3. Els diferents tipus de vegetarianisme	Pàg. 31

• 5. Experimentació animal: àlies tortura legalitzada	Pàg. 34
• 5.1. Història	Pàg. 34
• 5.2. L'experimentació amb animals avui en dia	Pàg. 34
• 5.3. Possibles alternatives a l'experimentació animal i legislació	Pàg. 37
• 5.4. Legislació contra l'experimentació animal en la indústria cosmètica	Pàg. 39
• 5.5. Petita entrevista sobre la investigació amb animals i la consideració moral d'aquests	Pàg. 40
• 6. Les diverses disciplines eqüestres, la terrible realitat amagada rere la bellesa	Pàg. 41
• 6.1. Petita introducció al món de l'equitació i la competició	Pàg. 41
• 6.2. El polo	Pàg. 43
• 6.2.1. Història del polo	Pàg. 43
• 6.2.2. reglament del polo	Pàg. 44
• 6.3. Les carreres de cavalls	Pàg. 46
• 6.3.1. Història general de les carreres equines	Pàg. 46
• 6.3.2. Les diverses disciplines de carreres	Pàg. 47
• 1. Les carreres llises	Pàg. 48
• 2. Les carreres d'obstacles	Pàg. 50
• 3. Els raids o competicions de resistència/enduro	Pàg. 53
• Entrevista a la Raquel Gallego	Pàg. 55
• 6.4. El salt d'obstacles	Pàg. 60
• 6.4.1. Història del salt	Pàg. 60
• 6.4.2. Reglament	Pàg. 62
• 1. Tipus d'obstacles	Pàg. 62
• 6.5. La doma clàssica	Pàg. 63
• 6.5.1. Història del <i>dressage</i>	Pàg. 64
• 6.5.2. En què consisteix?	Pàg. 65
• El <i>piaffe</i>	Pàg. 66
• El <i>passage</i>	Pàg. 67

- **7. El filòsof i el llop, Comentari comparatiu del llibre aplicat al maltracte animal** Pàg. 68
 - 7.1. La intel·ligència dels simis, la lupina, l'equina i la humana Pàg. 72
 - 7.2. Metes de la vida humana i el veritable sentit de la mort Pàg. 75

- **8. Per què estimem els gossos, ens mengem als porcs i ens vestim amb les vaques** Pàg. 79
 - 8.1. La carn, el gran i immutable negoci de la societat actual Pàg. 83
 - 8.2. La terrible realitat amagada rere el formigó Pàg. 84
 - 8.2.1. Les plantes de cria Pàg. 85
 - 8.2.2. Per a les aus la situació no millora en absolut, si bé totalment el contrari Pàg. 87
 - 8.2.3. La situació dels animals marins Pàg. 88
 - 8.3. «*La violència s'oculta al públic*» Pàg. 89
 - 8.4. Conseqüències mediambientals Pàg. 91

<u>Segona part</u>	Pàg. 92
• 1. Visita a la fundació ADE	Pàg. 93
• 1.1. Entrevista a l'Aldo	Pàg. 93
• 1.1.1. Maltractaments i negligència sistemàtics per part dels professionals del món dels animals: Hípiques, Veterinaris i Ferradors.	Pàg. 98
• 1.2. Entrevista a Leonor Diaz de Liaño, fundadora d'ADE	Pàg. 100
• 2. Els certàmens morfològics	Pàg. 113
• 2.1 . Entrevista sobre els certàmens morfològics a Ernest Parcerisa	Pàg. 115
• 3. Entrevista a Ferran Pujolar, fundador de l'hípica La Cometa	Pàg. 122
• 4. Entrevista a l'Eva Soler Ramírez, professora d'equitació	Pàg. 143
Entrevistes a filosòfs especialitzats en l'ètica animal	
• 5. Entrevista a Ramon Alcoberro i Pericay	Pàg. 147
• 6. Entrevista a Marta Tafalla	Pàg. 152
• 7. Entrevista a Joan Vergès Gifrà	Pàg. 156
• 8. Entrevista a Oscar Horta	Pàg. 159
• 9. Conclusions	Pàg. 165
• 10. Bibliografia: Adreces, enllaços i llibres utilitzats per a dur a terme aquest treball	Pàg. 169

Primera part

1. Introducció

El meu nom és *** i sempre he viscut a Puig-reig (Barcelona).

Les meves motivacions per a realitzar aquest treball de recerca han estat diverses, però la primera i més remarcable és que sempre m'han fascinat els animals en general i els cavalls en especial.

De fet, ma mare sempre m'explica que estant al poble de la meva àvia i quan amb prou feines caminava, ja em posava entre les potes dels cavalls aterrint a tots els adults que hi havia pel voltant.

Els cavalls no m'han fet mai por, i encara que fossin molt més grans i majestuosos que jo l'únic que m'infonien (i encara avui en dia em provoquen aquesta mateixa sensació) era un gran i profund respecte i admiració.

Una de les festes més populars del meu poble, «la Corrida», gira entorn del món dels equins: les mules, els rucs i els cavalls, sent-ne les grans estrelles aquests últims. Vaig tenir la sort, a principis d'aquest any, de poder representar la meva vil·la fent de banderera, el càrrec d'honor. Jo sempre havia volgut ostentar aquest lloc, ja que tostemps m'havia mirat els banderers desitjant ocupar el seu lloc, convençuda de què jo no ho podria arribar a ser mai.

He d'admetre, però, que aquesta passió que sempre m'ha dominat respecte als equins també m'ha dut a conèixer a algunes persones que es dediquen professionalment a aquest àmbit i que m'han explicat coses terribles; des d'accions lamentables realitzades per part d'alguns genets i grans personalitats de l'hípica, fins a tristos actes de maltractament físic i psicològic als animals a càrrec seu.

En sentir aquest tipus de confessions em vaig començar a interessar encara més per aquests aspectes, i el fet que el de l'equitació sigui un món tan tancat i elitista va fer que tingués moltes ganes de descobrir-ne més, de desvelar tots els secrets i maltractes que els equins -tant de competició com d'alguns particulars- han sofert sempre en silenci.

Per altra banda, el meu propi avi va anar a fer el servei militar de cavalleria i sempre he vist fotografies seves per casa, muntant els cavalls de les quadres de l'exèrcit i fins i tot fent-hi tot tipus d'acrobàcies a sobre. Ell va ser, de fet, una de les persones que més em va animar a aprendre a muntar correctament i a rebre classes als set anys, encara que els meus primers records sobre els cavalls eren ja borrosos.

Per altra banda, també he de confessar que un altre motiu important pel qual vaig decidir-me per un treball relacionat amb l'ètica animal és que sóc una convençuda ovo-lacto vegetariana. Fa ja un any i mig que vaig abandonar la carn i no me'n peneixo en absolut, si bé n'estic enormement orgullosa. La meva salut ha millorat considerablement, les analítiques surten de primera i no em sento diferent, sinó molt millor amb mi mateixa físicament i psíquicament.

La veritat és que no estava en absolut convençuda de quin treball de recerca fer, no hi havia cap tema que m'interessés tant com per a dedicar-hi tant de temps i esforç. No obstant això, un dia estàvem mirant amb certa desgana entre les possibilitats que les beques Argó oferien i vaig topar-me amb la possibilitat de realitzar aquest projecte d'ètica animal. No vaig dubtar-ho ni un segon i vaig sol·licitar-la. Em van acceptar i vaig passar a tenir dues tutores, la Marta Tafalla, professora a la UAB de filosofia i d'ètica, i la Mercè Garcia, professora de filosofia a l'INS Pere Fontdevila.

Coneixia molt poc sobre l'ètica animal, podríem dir que el que qualsevol persona de carrer sap. No obstant això, aquest fet no em va fer agafar por a escollir un tema com aquest per a dur-ne a terme un treball, sinó que poder aprendre més sobre un àmbit -del que no s'explica gaire a les escoles a menys que un s'hi especialitzi- així em va empènyer i motivar per a dur a terme la meva petita investigació pel que fa al món dels cavalls maltractats per l'equitació competitiva.

La metodologia que he utilitzat per a dur-lo a terme ha estat diversa, ja que per a trobar informació m'he basat, en bona part, en internet. També m'han estat molt útils els llibres que he llegit per a informar-me més obre el tema i no parlar en va. A més, també vaig anar

a visitar la fundació ADE (Asociación Defensa Équidos), un refugi especialment preparat per a equins de Fonollosa (Comarca del Bages), i també he utilitzat les enquestes anònimes i les entrevistes -tant en persona com *on-line*- per a realitzar la part pràctica del treball.

Compto també, com ja he dit abans, amb certa experiència i coneixement en el món dels cavalls i en la competició social i amateur (on ja es poden apreciar actituds certament dubtoses envers els equins). D'altra banda, des que vaig començar a muntar he estat a diverses hípiques i m'he adonat que totes veuen el món de cavall d'una manera divergent i amb certs matisos curiosament dissemblants. A hores d'ara, ja amb el projecte de recerca finalitzat, m'he adonat que pràcticament no en sabia res i estic orgullosa de dir que m'ha servit per a millorar tant com a persona, com a estudiant i com a activista animalista en potència.

Fotografia d'una euga de la fundació ADE que vaig fer durant la meua visita allí.

2. Text introductori: La innegable intel·ligència dels equins.

Per molt que hi hagi milers de persones que diguin el contrari, quan una treballa amb animals i hi passa moltes hores, s'adona de que són molt intel·ligents. El cavall no n'és una excepció, ja que, al contrari del que diguin, és un ésser amb una memòria excepcional, que recorda a tots els genets i entrenadors que han estat amb ell, els llocs per on ha passat i fins i tot totes les vegades que algú l'ha amenaçat o maltractat.

De fet, una de les primeres coses que se l'hi ensenyen a algú que s'inicia en l'equitació és a no fer sempre el mateix recorregut, doncs el cavall s'hi acaba acostumant i (a part de resultar-li infinitament avorrit, tediós, i monòton) pot agafar mals costums. Quan, després d'una llarga passejada, un fa mitja volta amb la intenció de retornar cap a casa, veu com l'animal es redreça, alça les orelles i camina molt més de pressa, gairebé tronat de l'alegria. Saben que ja tornen, saben que ha arribat l'hora d'anar a casa.

Si durant una sortida un cavall no vol passar per una riera i el genet (en lloc d'ensenyar-li que tan sols és aigua i no li farà cap mal) cedeix i el fa passar per un altre lloc, la propera vegada que intenti creuar la riera amb ell l'equí s'hi negarà en rodó, doncs reconeixerà perfectament aquell moment.

Els cavalls són animals molt selectius, i si alguna cosa no els agrada ho demostraran d'una manera o altra. Amb tot, i com en el cas dels cànids i nosaltres mateixos, alguns cavalls posseeixen una intel·ligència superior a la d'alguns altres, fet que es pot deure a característiques específiques de la seva constitució genètica.

Són animals utilitzats com a terapeutes en moltes ocasions a causa de l'extraordinària sensibilitat que posseeixen; Saben amb total certesa si el genet està nerviós, té por o està depressiu, i actuen de manera completament diferent depenent de la persona que se'ls acosti. **Els cavalls són animals sensibles i comprensius. Així doncs, per què són alguns dels animals més explotats d'aquest planeta?** Per què són utilitzats com a màquines de fer diners? Per què se'ls explota, moltes vegades fins a la mort?

Sí, són animals de costums, éssers que han evolucionat d'una manera totalment diferent de nosaltres perquè se'ls han presentat unes necessitats totalment dissemblants de les nostres, i sembla que això no ho acabem de comprendre. S'ha d'estimular la seva intel·ligència, no explotar-la deliberadament. Qualsevol animal que limitis dins un box no tindrà la possibilitat de desenvolupar-se psicològicament, encara que el treguis unes quantes hores al dia. Està comprovat que els cavalls que viuen en un entorn interessant són molt més intel·ligents i responen molt millor davant de situacions complicades. I és que, al cap i a la fi, són animals fets per a ser lliures, no per a fer exercicis de doma clàssica totalment antinatural, ni per a córrer centenars de quilòmetres al dia (defenso ferventment que, per molt ben entrenat i preparat que estigui un cavall, obligar-lo a fer carreres frenètiques d'aquest tipus no li poden fer cap mena de bé, ni físic ni mental).

Tot i que no són animals tant socials com els humans o els simis, se sap amb certesa que els equins que viuen envoltats d'altres éssers -siguin o no de la seva espècie- no es posen malalts amb tanta freqüència com els que viuen aïllats, tancats en una quadra i sortint a estirar les potes tan sols de tant en tant o pràcticament mai.

No són tant diferents a nosaltres. Potser hem recorregut camins molt diferents i els nostres interessos no acaben de coincidir, però el que vol un cavall és sentir-se estimat i cuidat, i sembla que la humanitat no ho acaba de comprendre.

3. L'ètica

L'ètica no és una ciència, és una branca de la filosofia, una activitat racional humana que s'encarrega d'estudiar allò que és bo, moralment correcte. Compara també, aquests conceptes (bondat, naturalesa dels éssers, adequació dels nostres actes...) els uns amb els altres, tenint sempre presents les normes morals que condicionen les nostres accions o comportaments.

L'ètica es pot dividir en diferents sub-apartats, entre ells l'ètica animal.

3. Breu aproximació a l'ètica animal

«Sent cruel cap als animals, un s'acaba tornat cruel cap als éssers humans»

- St. Tomàs d'Aquino

3. 1. Són els animals dignes de consideració moral?

Aquesta és la pregunta estrella pel que fa a l'ètica animal. Si un es dirigeix cap a un grup de persones qualsevol, gent corrent que no s'ha sentit mai interessada per aquest àmbit o que no s'ha plantejat mai una pregunta d'aquest tipus, les respostes seran com les següents:

«Jo penso que sí, perquè els animals no deixen de ser éssers vius i com a tals tenen drets que hem de respectar i pels quals hem de vetllar. A més, els animals tenen sentiments i això implica que se'ls ha de tractar com als éssers vius que són i no com a subordinats nostres, submisos a la utilitat que els donem. A més, es pot arribar a crear un vincle efectiu molt fort entre un animal i un ésser humà, similar al que es pot crear entre dues persones; això demostra que no són tan diferents a nosaltres i que per tant se'ls ha de tractar adequadament i contemplar els seus drets des d'un punt de vista moral i ètic.»

- Noia, estudiant de dret de divuit anys, consumidora habitual de carn.

«En principi sota el meu punt de vista sí, tot ésser viu hauria de poder ser considerat moralment ja que nosaltres els humans també ho som i bé que tenim consciència i assumim que mereixem aquesta consideració. D'altra banda, admeto que em contradic a mi mateixa al dir això ja que, tot i que jo mai faria mal a un animal i sempre intentaria tractar-lo bé, no sento cap mena de remordiment quan me'ls menjo.»

-Noia, estudiant d'art dramàtic de divuit anys.

«Crec que sí, els animals són dignes de consideració moral ja que, com els humans, tenen emocions i pateixen. També crec que tots els éssers vius tenim el mateix dret a viure i ningú ens l'hauria de prendre, doncs no crec que els humans siguem superiors a cap altre espècie; al contrari, l'ésser humà tan sols mira pel seu propi bé, sense importar-li res més, i opino que això ja ens fa «menys nobles» en comparació a la resta d'espècies.

I sí, menjo carn i reconec que m'he plantejat no fer-ho. Si ho segueixo fent crec que és perquè en general m'agrada el gust i confio en què els hagin matat d'una manera ràpida, que no hagin patit. També crec que és quelcom natural ja que també hi ha altres espècies carnívores i omnívores.»

-Noia, estudiant del segon curs del batxillerat artístic plàstic, disset anys.

«Jo crec que sí, perquè per molt que els éssers humans tenim clar que som éssers morals i/o racionals i per tant distingim el bé del mal i som conscients de nosaltres mateixos; l'excés de racionalitat el vam pagar a un preu alt. Jo crec que tots els animals són morals i per tant dignes de consideració moral. Tots els animals tenen enveja, s'enfaden i poden considerar una situació com a perillosa o segura; tots d'una manera o l'altre tenen empatia, i aquestes actituds que compartim requereixen una certa activitat de “pensar”. Qualsevol persona que tingui un animal estarà d'acord amb mi en que quan nosaltres estem tristos, per exemple, aquell animal de companyia n'és conscient. El fet de ser conscients de que la persona que tenen al costat no està

bé (a més tenen la capacitat de fer un gest, a la seva manera, per consolar-te), demostra que tenen una certa racionalitat o moralitat. Tampoc no podem considerar que som més conscients de la nostra existència que els animals quan n'hi ha -per exemple els elefants o els gossos- que s'aparten de la resta perquè estan a punt de morir. Si fan això mínimament sabran que la seva existència s'acaba, i si són conscients de la seva mort, perquè no de la seva vida? (...) Hauríem d'estar més pendents de si nosaltres som dignes de consideració moral quan vam pagar el preu de la racionalitat amb la capacitat de mentir, de traïr... Aquestes accions, sí que són úniques en els éssers humans i no en els animals, que no són capaços de treure profit dels altres o manipular-los per aconseguir el que volen. I, sincerament, jo crec que tampoc son capacitats de les quals hauríem de presumir. »

-Noia de divuit anys estudiant d'art dramàtic, no és vegetariana per qüestions de salut (al·lèrgies).

Les opinions sobre aquest tema no són totalment discrepants les unes respecte les altres, però com en tots els àmbits, tothom en té una concepció o idea amb matisos diferents.

No obstant això i com hem pogut veure, la majoria de persones creuen que sí, que els animals han de tenir una consideració moral. S'hauria de preguntar a moltes altres persones per aconseguir més diferència i contrast pel que fa a les opinions? No ho crec, puix que la majoria d'individus ho creuen així, ja que, a qui li agrada que un gos sigui maltractat? Qui no se sent malament quan veu un animal colpejat pel seu amo quan fa una cosa mal feta?

No m'ha sorprès en absolut aquesta resposta generalitzada, encara que tingui un cert punt contradictori i un tant hipòcrita. Si de veritat considerem que els animals (centrant-nos en els mamífers i les aus, ja que normalment són els primers que ens venen en ment en mencionar el terme general, abans que els insectes o els mol·luscs, per exemple) es mereixen una consideració ètica, per què no els tractem a tots amb igualtat en lloc de dividir-los en sub-grups i apartats (comestibles, no comestibles, preses, mascotes...)?

Als humans ens encanta classificar, però de totes maneres, la resposta a la pregunta venia a ser la mateixa per part de tothom: sí, es mereixen una consideració moral. Si tothom pensa veritablement així (o almenys una gran part de la població) per quina raó encara és objecte de debat la omnipresent qüestió de si els animals han de tenir drets o no?

En el concepte de moralitat, podem trobar-nos amb tres possibles posicions davant els diferents estatus morals dels animals:

1. **Els animals no tenen ni haurien de tenir estatus moral**, i com a conseqüència no tenim deures cap a ells; els podem maltractar, utilitzar i exterminar sense considerar el que fem.

2. **Els animals tenen un valor instrumental**, de manera que no estarà ben vist maltractar a un animal perquè es considera propietat d'algú, no perquè una persona ho consideri immoral. El valor de l'animal rau en el grau que el dany infringit afecta a un humà, no a l'animal en qüestió, ja que es considera un objecte com qualsevol altre. En altres paraules: No està bé que un humà mati a un gat que no «és seu» perquè l'amo es veurà privat de la seva possessió, no perquè l'animal pugui sentir dolor.

3. **Els animals tenen un valor intrínsec**, per si mateixos. Així doncs, no és correcte maltractar a un animal perquè aquest sentirà dolor. Dit d'una altra manera: No està bé matar a un gat perquè acabaries amb l'existència d'un ésser individual i que no depèn d'un humà .

3.2. Benestar animal/drets animals

Encara avui en dia hi ha persones que creuen que un ésser no pot tenir drets si no té deures. Així doncs, queda exclòs tot el qui no és humà?

No obstant això, també hi ha qui decideix defensar que els animals no-humans mereixen també tenir drets; no els mateixos que els humans ja que no són de la nostra espècie, però sí que en mereixen uns de pròpiament seus. En canvi, però, no tothom és igual i hi ha persones que no opinen d'aquesta manera, com Adela Cortina¹.

Aquí és on ens trobem en el punt d'inflexió de l'ètica animal, el benestar animal i la lluita pels seus drets, dos conceptes un tant ambigus que es poden confondre amb facilitat si no es coneixen gaire bé. La dissimilitud d'aquests dos termes rau en què les persones defensores del **benestar dels animals** volen aconseguir no fer-los sofrir de manera inútil, el que no exclou fer-los patir si se'n pot treure una cosa o altra. Per exemple, acceptar el fet de que existeixin els escorxadors amb la finalitat d'alimentar-se de la carn dels animals.

Les cinc llibertats, regles d'or dels defensors d'aquesta teoria, van ser estipulades l'any 1979 pel *Farm Animal Welfare Council* de Gran Bretanya. Avui en dia són també anomenades les cinc necessitats, ja que per a què un animal en captivitat tingui una vida digna no es pot prescindir de cap d'elles:

- Necessitat d'un entorn adequat i adaptat per a poder tenir una conducta normalitzada i no sentir-se incòmode.
- Necessitat de no tenir ni gana ni set, de dur a terme una dieta correcte.
- Necessitat de no sentir dolor.
- Necessitat de no presentar ferides ni malalties.
- Necessitat de no tenir por ni estrès.²

En canvi, una persona defensora dels **drets dels animals** vol que aquests no s'explotin ni s'utilitzin, ja que han estat creats com a fi en si mateixos, com a éssers individuals que volen dur la seva vida sense veure's esclavitzats o obligats a realitzar tasques que no els pertocarien de manera natural o instintiva.

1 ANNEXOS: Es pot llegir un article escrit per la coneguda filòsofa a l'annex 1.

2 ANNEXOS: Per a veure una explicació ampliada de les cinc llibertats, anar a l'annex 2.

3. 3. La sofrença i el dolor

Hem de recordar en tot moment que els animals sempre han estat, des de l'existència de la humanitat, un col·lectiu terriblement susceptible i enormement desprotegit. Són víctimes fàcils, disponibles i indefensos en molts sentits, ja sigui físicament (per la mida, per què se'ls pot immobilitzar o reduir el seu espai habitable en gàbies, boxes o capses, per què no poden denunciar el maltracte ni queixar-se verbalment, sinó només amb xiscles...) o psíquicament.

Sigui com sigui, el seu maltracte és molt més senzill de dur a terme i és més socialment acceptat que la violència entre humans.

Tot i això, la població està molt conscienciada pel que fa al maltractament d'alguns animals -especialment dels domèstics-, ja que són els que tenim més a prop nostre i amb els que interactuem més, i la sensibilització pel que fa a la violència cap a un d'ells és enorme. Amb tot, poques vegades es denuncia, i si es fa no hi ha grans càstigs; la llei protegeix als animals de manera mínima i molt per sobre, deixant clàusules un tant borroses o incompletes, encara que hi hagi algunes regions del globus on la població està notablement més conscienciada. A Califòrnia, per exemple, s'exigeix l'avaluació psicològica a les persones que han estat condemnades per haver maltractat un animal. En molts altres estats aquesta avaluació es duu a terme si l'acció es repeteix una segona vegada. Al nostre país no hi ha cap mesura d'aquest tipus.

«És la mateixa sensació si estrangules un animal o una persona. Ja has sentit la pressió al coll mentre intenten respirar. Estàs rebregant-los la vida a aquests animals i no hi ha molta diferència. Lluitaran per les seves vides igual que ho farà un ésser humà. Arriba un moment en què matar ja no significa res. Ja no m'interessaven els animals i vaig començar a buscar víctimes humanes. Ho vaig fer. Vaig matar i matar fins que em van enxampar. Ara pagaré per això durant la resta de la meva vida. Hauríem de parar la crueltat abans que es transformi en un problema major, com jo».

-Aquestes estremidores paraules van ser escrites per un assassí en serie, Keith Jespersion Hunter des de la presó, on es demostra que, al cap i a la fi no som tant diferents de la resta d'éssers vius com ens agrada creure.

Se'ns pot matar de la mateixa manera, o no, però nosaltres, els humans, ens trobem infinitament lluny de ser tant superiors de la resta d'animals com es sol pensar. Se sap que els animals tenen algun tipus de consciència, senten remordiments, tenen sentiments, senten el martiri i la tortura, i alguns fins i tot desenvolupen certs tipus de llenguatge; encara que no siguin exactament iguals que nosaltres, mereixen com a mínim un respecte.

Tenim diferents qualitats, característiques que ens fan diferents d'ells, sí, però això no ens transforma automàticament en superiors. Des del meu punt de vista, crec que de vegades ens hauríem de centrar més en els factors que ens uneixen que no pas en els que ens separen, doncs en són molts. Tots tenim la capacitat de sofrir, i ens agradi o no, sabem a ciència certa que ells també la tenen.

Molts diran que els animals són, simplement, inferiors, però, i els discapacitats psíquics de l'espècie humana? Són considerats inferiors? Està bé maltractar-los i menystenir-los simplement per aquest fet? Hi ha persones amb coeficients intel·lectuals semblants als d'alguns simis, i d'altres que no saben parlar (ja sigui a causa d'una malaltia o per qualsevol altra raó), però això no els converteix en possessions, en objectes que podem tractar com es vulgui.

Així doncs, per què una persona amb les seves facultats mentals plenes pegaria a un animal o a una altra persona? Per quina raó les escoles no ensenyen als nens a no tractar malament a la resta d'éssers vius com se'ls ensenya a ser correctes i respectuosos amb els seus companys? Quin és el motiu pel qual moltes vegades s'ha menystingut als animals?

Està comprovat que si un nen no és adequadament educat en aquest àmbit i no se l'hi ensenya que abusar o maltractar a un ésser viu no és correcte, s'hi acostumarà o fins i tot ho veurà com a una normalitat.

Això ens condueix a què, com molts estudis demostren, és habitual que una persona pedòfila, un violador, persones que han comés diversos actes delictius o fins i tot un assassí hagi tingut antecedents en el camp del maltractament animal; està estretament relacionat.

També de vegades ocorre que un nen que es troba assetjat pels seus companys de classe (bullying), per exemple, es troba en la necessitat de descarregar la ràbia, de sentir-se dominant sobre algú altre. És per això que moltes vegades els nens que han patit assetjament escolar es transformin en assetjadors al cap d'uns anys, o que acabin maltractant a un animal per a sentir-se satisfets.

Gary Yourofsky³, activista vegà conegut arreu, afirma, també, que els grups socials que han estat reprimits al llarg de la història (com ara la població de pell fosca, les dones, els jueus...) es senten més identificats i responen millor al moviment animalista perquè ells entenen millor que ningú l'opressió que els animals sofreixen; S'han trobat en el mateix lloc, en una situació semblant⁴

«La gent no s'adona de com arriben a fer mal als animals en el seu dia a dia»

- Gary Yourofsky

Tot i això, l'ètica no pot ser considerada (almenys pel que fa actualment) igual arreu. Pot variar segons el lloc on ens trobem, ja que no és el mateix un país del primer món amb totes les necessitats cobertes que un país del tercer món. Nogensmenys, d'ètica se'n pot tenir sempre, siguem on siguem, encara que l'especisme es mantingui en peu i s'hagi transformat en una creença generalitzada, en el més *normal* i «*natural*» ja que «*sempre ha estat així*».

3 Gary Yourofsky és un activista vegà nord americà nascut l'any 1970. És molt conegut perquè treballà per PETA des de l'any 2002 fins el 2005, a més d'haver estat arrestat diverses vegades i fins i tot empresonat per defensar les seves idees. És un home molt admirat pels activistes i defensors dels drets dels animals a causa dels seus convincents i perfectament argumentats discursos sobre el *carnisme*, l'ètica animal i el veganisme.

4 Per a visualitzar l'entrevista (en anglès) on Gary Y. Diu això, anar a l'adreça web següent: <https://www.youtube.com/watch?v=ILT4h7ZTK70>

3. 4. L'Espècisme

La paraula espècisme, utilitzada per primera vegada en la història pel psicòleg britànic Richard D. Ryden l'any 1973, es pot definir com una discriminació a les altres espècies, considerant sempre la pròpia com a superior.

L'espècisme, així doncs, és fàcilment comparable amb el racisme i el masclisme, ja que els paràmetres d'ambdós vénen a ser pràcticament els mateixos encara que aplicats i vistos des de diferents perspectives.

3. 4. 1. Discriminació

Així com el masclisme (discriminació per gènere) es caracteritza per un clar menyspreu cap a les dones, considerant-les inferiors, i el racisme (discriminació per raça) creu que les persones de color no mereixen els mateixos drets que una blanca, creient ferventment que el color de la pell fa superior a una persona per sobre d'una altra.

En aquestes mateixes pautes es basa l'espècisme, la discriminació per espècie, que sempre sent favorable a l'espècie humana, recolza que aquests són millors, per algun raó o altra, que la resta d'espècies. Conseqüentment, això ens dona la llibertat de tractar a la resta d'animals com als éssers inferiors que suposadament són segons els partidaris d'aquesta postura. I no tan sols es tracta del fet que els humans *som millors*, sinó que la separació entre espècies és molt present en aquesta postura, sent (normalment) els mamífers més ben considerats que els insectes, per exemple.

L'any 1986 aquest terme va aparèixer per primera vegada al diccionari d'Oxford, i va ser definit d'aquesta manera:

«L'assumpció de la superioritat humana sobre d'altres criatures, el que porta a l'explotació animal».

- Com diu Ramon Alcoberro en el seu text: *“Especismo y antiespecismo en ética animal”* que es troba a la seva pàgina web www.alcoberro.info

«Es poden trobar partidaris de l'especisme dient que estimen molt als animals, de la mateixa manera que també ens podríem topiar amb un marit que pega a la dona tant sols de tant en tant».

Encara que la comparació pugui semblar-nos una aberració, la diferència no és tant gran, ja que al cap i a la fi, el maltracte hi és de totes maneres. Avui en dia no trobaràs pràcticament ningú que trobi correcte maltractar una dona, però van caldre dècades de lluita per aconseguir aquest canvi de mentalitat, doncs una millora com aquesta no s'aconsegueix d'un dia per l'altre.

Així doncs, la majoria d'animals es veuen afectats per aquesta idea moltes vegades inconscient, tot sigui dit, per part de molts éssers humans. I és que, tot i que vertaderament moltes persones estimen incondicionalment al seu gos, no senten cap mena de remordiment per anar-se'n de pesca un diumenge a la tarda.

Un especista sempre creurà més importants els seus propis interessos, els de la seva espècie, abans que els d'un animal que no sigui humà.

3.4.2. L'especisme com a actitud

Podem considerar aquesta postura com a una actitud, també. En certa manera no deixa de ser un tipus d'egocentrisme tristament arrelat a la nostra societat.

Com a humans, tendim a pensar que l'espècie humana és la millor pel sol fet que és l'espècie a la qual pertanyem. Hauríem, però, de buscar sempre aquestes etiquetes? Per què sempre intentem demostrar la nostra superioritat?

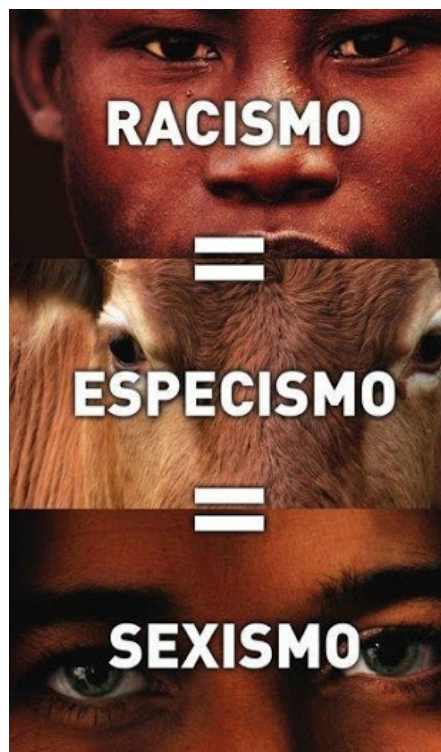
Potser, en certa manera, és per a justificar els nostres crims contra els animals no-humans sense sentir-nos culpables pels actes que hem comès.

Un especista sempre posarà la vida d'alguns animals (normalment mamífers, animals de companyia als que es sol tenir més afecció) per sobre d'altres espècies més petites o amb les quals no es té cap mena de contacte. Així doncs, sempre classificarà les espècies segons la superioritat d'una sobre totes les altres, considerant tant sols si li agrada més, la troba més bonica, per la mida o complexitat d'aquesta...

Un exemple clar d'especisme seria una persona que defensa que els animals del zoo no tenen una vida digna, però en canvi gaudeix menjant unes costelles de xai sense sentir cap tipus de remordiment. I que me'n diu d'una persona carnívora que assegura estimar amb bogeria el seu cavall?⁵

Aquesta postura concerneix a totes les persones que no creuen que el desig de viure és comú a totes les espècies, siguin humanes o no-humanes. Els animals senten, "estimen", sofreixen el dolor, tenen necessitats de tots tipus, semblants o pràcticament iguals que les nostres. Quan xisclen no és pel fet de que els seus engranatges (segons Descartes, els animals eren màquines vivents sense ànima) no funcionin correctament, sinó perquè pateixen igual que nosaltres.

Podem trobar-nos, també, amb especisme religiós o supersticiós. En moltes cultures no es consumeix un tipus concret d'animal perquè és sagrat o ben al contrari, perquè es considera impur. Per exemple, els hindús no consumeixen sota cap mena de concepte carn bovina i els musulmans no volen ni veure el porc.

⁵ Veurem més exemples i aprofundirem més en aspectes d'aquest tipus quan parlem del llibre de Melanie Joy "Per què estimem els gossos, ens mengem als porcs i ens vestim amb les vaques", a la pàgina 79.

3. 4. 3. L'especisme i la ignorància

Moltes vegades la decisió d'ignorar el sofriment dels animals es desenvolupa com a defensa pròpia per a justificar el nostre comportament envers ells.

Els animals no són iguals. Tots són diferents i el seu sistema nerviós també. Així doncs, no podem assumir que un cavall sofreix igual que una llagosta, per exemple. No obstant això, no s'ha de negar la capacitat indubtable que tenen tots ells de sentir dolor, ja sigui en un grau més alt o baix en comparació amb alguns altres.

3. 5. Nietzsche i el cavall de Torí

L'any 1889, Nietzsche caminava per la plaça de Torí quan va veure com un cotxer doblegava i pegava al seu cavall, al que ja li era totalment impossible caminar. El filòsof, llavors, es va llançar plorós sobre l'animal i l'abraçà, impedit que el seu amo el colpegés més.

A partir d'aquí la història es tergiversa i apareixen diferents versions del que va ocórrer. Alguns diuen que li va xiuxiuejar paraules al cavall, potser demanant-li perdó. Alguns altres, afirmen que simplement es va quedar a la seva vora, plorant en silenci.

No obstant, sí que se sap que el filòsof es va mantenir vora l'animal fins que el van arrancar del seu costat acusant-lo de desordres públics.

Està clar, també, que no tots patim la sofrença de la mateixa manera. Ja entre humans podem trobar discrepàncies i disparitats pel que fa a aquest assumpte, doncs el meu dolor físic no serà igual que el de la meva mare, per exemple, el mateix passarà amb la resta d'espècies, doncs encara que ambdós senten, el patiment d'un mamífer per una ferida no serà el mateix per una au o per un peix. Tanmateix, mereixen menys respecte? El turment s'ha d'intentar reduir sempre al mínim i sota qualsevol concepte, estiguem parlant d'animals no humans o d'humans.

3. 6. Utilitarisme

L'utilitarisme és una doctrina ètica conseqüencialista que es basa en els resultats de les accions que duem a terme. Els seus pares són Jeremy Bentham i Stuart Mill.

Com el seu propi nom indica, es basa en jutjar les accions basant-se en les finalitats útils que aquestes poden dur a l'individu que les realitza. De vegades aquesta filosofia és anomenada també «el màxim benestar per al màxim número». Així doncs, el que es busca actuant utilitariament és aconseguir el màxim de bé i de benestar possible per al major número d'individus.

En altres paraules, creuen que l'única i màxima norma moral és buscar la millor utilitat possible, la millor finalitat, a les nostres accions; es basa en els resultats pràctics. Segons alguns dels seus adeptes, l'utilitarisme es fonamenta en que la utilitat és tot el que contribueix a la felicitat i/o al plaer de qualsevol ésser racional.

Pel què fa a l'ètica animal també podem aplicar aquesta teoria, ja que la gran majoria dels defensors -o pràcticament tots- del benestar animal l'apliquen.

L'utilitarisme és, així doncs, intentar fer el major bé possible per a beneficiar al major nombre de persones (o d'animals no-humans, en aquest cas) possibles. Al cap i a la fi el que ells volen és reduir el malestar, la tortura, dels animals que utilitzem per a treure'n algun profit, no eliminar-ho totalment.

Peter Singer diu a *«Liberación animal»* que si s'utilitza aquesta teoria, no hi ha motius per a fer distinció entre el sofriment dels animals i l'humà, ja que ambdós s'haurien de minimitzar.

3. 8. Teoria deontològica

Mentre que l'utilitarisme avalua les accions que es duen a terme en funció de la seva utilitat i conseqüències pràctiques, Immanuel Kant, el filòsof deontòleg per excel·lència, dirà que la deontologia se centra en el comportament de les persones i els individus en sí, en les accions, i no en el resultat immediat d'aquestes.

Kant considerava que l'home és un «fi en si mateix» que no pot ser obligat a fer accions, no pot ser instrumentalitzat com ho són els animals, obligats a dur accions per a algú altre. L'ésser humà és autònom i racional, i pot escollir cap on vol que es dirigeixi la seva vida tenint sempre en compte les normes morals, el que està bé i el que no⁶.

Han estat molts els que han aplicat aquesta teoria als animals, també, argumentant que (i com ja em van dir en algunes de les respostes a la pregunta: mereixen els animals consideració moral?) ells també senten i tenen interessos propis, tenen dret a vida i no estan fets exclusivament per a satisfer les necessitats d'algú que es considera superior a ells.

Així mateix, podrien considerar-los fins en sí mateixos? Si és així, no mereixerien tenir drets igual que nosaltres en tenim?

6 Aquesta teoria es podria associar, també, a les cinc llibertats ja mencionades anteriorment a la pàgina 15.

4. El vegetarianisme, veganisme i derivats. Tan sols una opció?

El ser vegetarià és una actitud, una manera de veure la vida i l'alimentació que, segons el meu parer, tots hauríem de considerar en un punt o altre de la nostra vida. Ja que tenim la capacitat de raonar, per a què no l'utilitzem i demostrem respecte cap als nostres iguals de diferent espècie?

Tothom sap el què ser vegetarià significa: respecte, en algunes ocasions sacrifici, però ètica per sobre de tot. Alerta, no estic dient que el menjar carn em sembli inconcebible o terrible, doncs jo mateixa vaig consumir tota classe de productes animals durant molts anys i encara a hores d'ara ho continuo fent fins a cert punt, però mai és massa tard per obrir els ulls.

Tot vegetarià es basa en l'ètica al decidir canviar la seva dieta, com en el portal web *vegetarianismo* s'afirma: «*Aquest és un portal dedicat al respecte cap als animals*» -no humans, espero que no sigui necessari l'aclariment-.

I és que tots sabem amb certesa que, tot i ser omnívors, no ens és en absolut necessari alimentar-nos de productes procedents d'animals. Així doncs, per quina raó continuem fent-ho? Per simple costum, suposo. No obstant això, i com la susdita web suggereix, pregunta-li a un ésser humà carnívor si es menjaria al seu animal de companyia. Com podem imaginar-nos, dirà que no horroritzat, però no sentirà remordiments en cruspir-se varies costelles de xai per dinar. Tornem a caure, doncs, en el concepte mencionat ja anteriorment, l'especisme. Possiblement no hi ha cap ésser humà que hagi vist *Earthlings* (un documental que mostra com són els escorxadors per dins, sense cap mena de censura) i no s'hagi almenys plantejat canviar la seva dieta. Les tècniques utilitzades per a posar fi a la vida dels animals no són, ni de bon tros, compassives. Posarem com a exemple les matances de dofins: Primer de tot, cal informar-se un xic sobre la naturalesa altruista d'aquest mamífer, que té per norma no abandonar mai a un company ferit. Sabent això, la tècnica dels pescadors és ben senzilla: Es fereix a un dofí, qualsevol individu serveix. Quan tenen a tots els

altres fent costat al company malferit, aprofiten per a agafar-los a tots i assassinar-los brutalment.

I jo em pregunto: Com pot una persona fer això i sentir-se realitzada cada matí quan es mira al mirall? O potser tan sols és indiferència? Possiblement les persones que consumeixen carn tampoc han hagut de matar mai un animal amb les seves pròpies mans. Per a què haurien de fer-ho, si les multinacionals ja fan la feina bruta per a ells?

Com va dir Paul Mc Cartney en una campanya de l'associació defensora dels animals, PETA: *"Si les parets dels escorxadors fossin de cristall, tothom seria vegetarià"* raó no li falta, comproveu-ho vosaltres mateixos si us sembla que falten arguments.

Cito, també, una oració de Mahatma Gandhi: *"La grandesa d'una nació i el seu progrés moral poden mesurar-se pel tracte que reben els seus animals"*

I és que, pensant-ho bé, quin dret tenim nosaltres a arrabassar una vida aliena, sigui de l'espècie que sigui?

4.1. Història del vegetarianisme

Tan sols en cal mirar enrere, ja que en les civilitzacions antigues podem trobar centenars de referències a les dietes vegetarianes, com en la medicina tradicional xinesa (any 3000 aC). També podem trobar exemples en la nostra pròpia cultura; el vegetarianisme també apareix a la Bíblia, tant a l'antic com al nou testament. Els budistes i els hinduistes sempre han basat la seva religió en una alimentació lliure de productes animals, encara que potser la mostra més antiga de vegetarianisme que podem trobar és del jainisme, del s.VIII a.C. Els integrants d'aquesta cultura practicaven la no-violència, tant cap als humans com a la resta d'espècies d'animals. Fins i tot a l'antic Egipte podem trobar exemples d'aquest tipus de dieta, on els sacerdots refusaven fins i tot els ous, ja que els consideraven carn líquida.

Durant la història de la humanitat hi ha hagut moltes personalitats famoses i remarcables que han adaptat les seves necessitats i creences morals o filosòfiques a aquesta dieta, com per exemple Plató, Pitàgores, Leonardo da Vinci, Miguel de Cervantes, Einstein, Isaac Newton, Thomas Edison i un llarg etcètera d'eminències.

Al segle XIX van crear-se les primeres organitzacions vegetarianes, encara que la més remarcable, va ser, possiblement, la Unió vegetariana Federal, fundada l'any 1889 amb la intenció d'unir totes les societats d'aquest tipus d'arreu del món. El primer Congrés Mundial Vegetarià va ser celebrat a Chicago, Estat Units d'Amèrica, l'any 1893. Després d'aquell se n'han organitzat centenars d'altres arreu del globus.

Com podem veure, aquest terme no és una novetat i ni molt menys, per descomptat, un capritx. És un estil de vida respectuós, lliure i digne que ja porta molts anys practicant-se i que cada dia creix pel que fa a la quantitat d'adeptes.

4.2. Arguments en contra del vegetarianisme:

4.2.1. Les plantes també senten!

Per començar, crec que és necessari detallar que les plantes, al contrari del que molts detractors del vegetarianisme al·leguen moltes vegades en to de mofa, no senten (o almenys no ho fan de la mateixa manera que els animals). Potser *sentir* no seria la paraula més correcta si es té en compte que fins i tot una cèl·lula pot sentir, segons com es vulgui entendre el mot. Amb tot, els vegetals no tenen sistema nerviós central com els animals, de manera que quan se'ls talla una fulla no senten dolor, ira o pena. No tenen sentiments ni consciència de la seva pròpia existència. Això es deu al fet que els animals tenim el dolor com estratègia de supervivència; quan sentim dolor, fugim. D'aquesta manera, hem pogut evolucionar durant milers d'anys i arribar a ser el que som avui en dia.

Als vegetals, per contra, aquesta capacitat els resultaria totalment innecessària, doncs encara que poguessin sentir dolor no serien capaços d'allunyar-se del perill, senzillament per falta de mitjans i sistema motor, doncs viuen ancorats al sòl. Per a ells, sentir dolor és inútil, no els cal per a sobreviure. Així doncs, quan una persona consumidora de carn afirma que les plantes també senten ho fa majoritàriament (encara que de vegades la pregunta s'hagi fet sense un raonament previ o sense malícia) per a justificar el seu consum carni i la seva dieta omnívora.

Hi ha alguns individus que intenten crear un mur, una defensa, al·legant que les plantes poden sentir encara que no tinguin cervell ni sistema nerviós. Trobo extremadament curiós i interessant el fet que, normalment, aquests individus també consumeixin carn, a més a més dels vegetals. Si un creu vertaderament que les plantes tenen sentiments, per quina raó continua consumint-les? I el què encara em sorprèn més, si un s'aferra tant a aquests arguments (sense cap mena de base científica, tenint en compte que normalment aquests individus aborden aquest assumpte tan sols com a autodefensa pròpia per a no sentir-se culpables cada vegada que es topen amb un bistec sobre el plat de taula. Podríem dir que es basen en la incultura, doncs.) com és que consumeix carn? Si un creu que les plantes tenen la capacitat d'experimentar dolor, també deu creure que els animals senten, no? Així doncs

per què els continua consumint? Com podem veure, els arguments dels detractors del vegetarianisme es queden en un no-res quan s'analitzen amb detall.

4.2.2. Els humans som omnívors, hem de menjar de tot

De nou, un altre argument que s'ha utilitzat infinites vegades per part dels detractors de les dietes vegetarianes, encara que no té gaire sentit si es té en compte que aquestes també són omnívores, ja que no es limiten tan sols a les hortalisses o els llegums.

Avui en dia, és comunament admès que l'home ha de consumir carn per a tenir una dieta variada i equilibrada; fins i tot el mateix ministeri de salut ens dóna aquest consell. No obstant, aquest fet no treu que gran part dels naturalistes famosos que han existit fossin vegetarians i que, un rere l'altre, nutricionistes declarin que aquest tipus de dietes, si es duen bé, són les més beneficioses pel nostre organisme.

A més, la mandíbula de l'ésser humà actual no posseeix, ni de bon tros, els poderosos ullals que tenen tots els animals carnívors, destinats a fer miques la carn per a poder-la empassar correctament, encara que en un passat, sent *homo erectus*, els vàrem tenir. El fet que hagin desaparegut es deu, possiblement, al fet que vam descobrir el foc i vam utilitzar-lo per a cuinar els aliments i no haver de fer tant d'esforç a l'hora de rosegar. Crec que no fa falta que comentí que els nostres intestins són molt més llargs que els d'un carnívor i que un lleó mai morirà per artèries obstruïdes. Òbviament, tampoc som cent per cent herbívors, ni molt menys ruminats, doncs no tenim dos aparells digestius com ells, però sí que ens podem adaptar a tot tipus de dietes.

Amb el pas del anys el nostre cos s'ha adaptat a un consum de carn moderat. El consum recomanable de carn, no obstant, no és el que la majoria d'éssers humans duen a terme dia rere dia. Hem arribat a tal punt d'exageració a causa de les grans multinacionals càrnies i ovíparas que mouen milions de dòlars en qüestió de dies. Som víctimes dels seus anuncis i instancies per a què consumim productes animals tant com ho som de qualsevol altra indústria, com la tèxtil o la tecnològica.

Els ésser humans podem adaptar-nos a tot tipus de canvis, però la decisió de deixar de banda la carn sol ser impensable per a moltes persones ja que s'ho prenen com una cosa normal. En canvi, a moltes cultures la carn es consumeix poc o pràcticament no es consumeix i per a ells ocorre pràcticament a la inversa. Així doncs, alimentar-nos regint-nos per un tipus d'alimentació o un altre és una qüestió cultural, no biològica.

Citant les paraules de la meva tutora, Marta Tafalla:

«Menjar més o menys carn depèn de cada cultura i els seus codis de valors, la seva ètica, el seu sistema econòmic o la seva religió. El problema és que prenem per "natural" quelcom que és "cultural"».

«Els humans som omnívors però no necessitem la carn»¹. Els humans som éssers de costum, ens agrada el canvi però no en excés; canviar totalment la nostra dieta i trencar els esquemes és una decisió que ens costa prendre i complir, però que ens pot definir com ésser humans complets, amb pensament i raonament propi.

Com digué el cofundador de l'associació **Igualdad Animal** després de fer pública la seva campanya contra les granges de conills (pelleteries):

«Compartim aquest planeta amb altres animals que desitgen viure i gaudir de la seva vida tant com cadascun i cadascuna de nosaltres. Encara que no parlin el nostre idioma, si ens aturem un segon a escoltar, podrem sentir els seus crits demanant ajuda. Està a les nostres mans fer alguna cosa per ells»

1 Cito les paraules del portal web «vegetarianismo».

4.3. Els diferents tipus de vegetarianisme

A diferència del que moltes persones carnívores creuen, la carn i el peix són tan sols una petita part de tots els recursos comestibles que ens ofereix la naturalesa, i en obrir els ulls se'ns descobreix un infinit món de possibilitats; hi ha tants tipus de vegetarians com motius per a adaptar-se a la dieta podríem trobar, no obstant, els més comuns són els detallats a continuació.

-Ovo-lacto vegetarianisme:

Aquesta dieta consisteix en no menjar cap producte que ocasioni la mort directa dels animals, de manera que no es pot consumir ni carn ni peix, però sí ous i làctics. Podríem dir que, dins el vegetarianisme és la modalitat menys estricta i fàcil de dur, doncs s'extreuen proteïnes dels productes làctics i dels ous. És molt beneficiosa pel cos humà, perquè ajuda, entre d'altres, a prevenir problemes ossis i cardiovasculars.

No obstant, aquest tipus d'alimentació també té els seus contres, ja que encara que no ho sembli es continua participant indirectament en l'explotació animal. Normalment aquesta dieta és una mera transició cap al veganisme, que es fa lentament per a que el cos humà s'hi pugui acostumar.

-Veganisme:

Les persones veganes són les que no consumeixen cap mena de producte procedent d'animals, com podrien ser la mel, la llet i els ous.

Aquesta dieta es basa en el fet que, encara que no s'acabi amb la vida d'una vaca lletera per a extreure-li la llet, aquesta passa tota la seva existència tancada entre quatre reixes, inseminada una vegada rere l'altre amb la intenció de mantenir-la sempre en estat per a que la seva producció de llet no cessi. Òbviament, això no tan sols comporta el sofriment de la vaca, sinó també el dels vedells, que són separats de la seva mare poc temps després

d'haver nascut. Si és mascle anirà a l'escorxador i serà venut al supermercats com a carn de vedella, si és femella sofrirà el mateix destí que la seva mare. Una vaca pot viure entre vint i vint-i-cinc anys, però són tan brutalment explotades per la indústria lletera que poques d'elles arriben als cinc.

I què me'n dieu de les gallines, atrapades en caixes minúscules que no els hi permeten ni tan sols moure's? Una bona alternativa per evitar aquesta darrera pràctica és comprovar sempre el codi que hi ha als ous; el primer nombre indica com viuen les gallines, sent el zero la llibertat i el tres una vida reclosa dins una gàbia, obligada a pondre ous sense veure la llum del sol.

Per altra banda, també tenim la certesa que els animals produeixen els seus respectius productes per a ús propi i nosaltres els ho arrabassem per a treure'n profit (com seria el cas de la mel).

Encara que generalment tothom creu que les persones que escullen dur aquesta dieta sofreixen manques de proteïnes, si s'està ben informat i es consumeixen llegums amb regularitat, no hi ha cap mena de raó per la qual les necessitats físiques de l'individu no haurien de mantenir-se cobertes. Per altra banda, es poden aconseguir les calories i greixos necessaris menjant fruits secs, olis vegetals i alcovats.

A la piràmide dels aliments que podem apreciar vora aquestes línies, es pot veure perfectament el què les persones veganes han de menjar cada dia per a mantenir-se sanes i continuar respectant les espècies alienes.

Com en una dieta carnívora, la base són els hidrats de carboni (cereals i pasta) mentre que els productes que s'han de consumir amb moderació són olis i greixos que, tot i ser necessaris per al cos humà, en excés podrien ocasionar-nos malestar.

-Semi-vegetarianisme

Hi ha infinits tipus de dietes semi-vegetarianes, descriu a continuació les dues més comunes:

1. *Pisci-vegetarians*: Els adeptes d'aquest tipus d'alimentació es neguen a menjar animals terrestres (mamífers, aus i insectes) però consumeixen peix i marisc.

2. *Pollo-vegetarians*: Les persones que segueixen aquesta dieta no consumeixen cap tipus de mamífer, insecte, peix o marisc i mantenen una base d'alimentació vegetal, però creuen necessari el consum de pollastre per a mantenir-se sanes.

-Crudi-vegetarianisme

Les persones que segueixen aquesta dieta tenen una filosofia semblant a les veganes; consumeixen exactament els mateixos productes amb la lleugera diferència que no els couen, com el seu nom indica. No els couen ni al vapor, ni bullits, absolutament res. La raó per la qual duen a terme aquesta dieta és la certesa de què quan es cou un aliment per sobre dels 118°, aquest perd gran part de tot el que ens podria aportar, com les vitamines. Si s'eviten coure els aliments, tot els beneficis que aquests tenen, arribarà al cent per cent al nostre organisme. Si es cou, en canvi, tan sols n'aprofitarem una petita part.

Com ens diu Melanie Joy en el seu llibre:

«La gran majoria (potser entre el vuitanta i el noranta per cent) de tots els càncers, malalties cardiovasculars i altres formes de malalties degeneratives poden prevenir-se, o almenys, ser retardats fins a una edat molt avançada, senzillament mitjançant l'adopció d'una dieta basada en vegetals»

Conjunt de simbologies
que indiquen si un
aliment és vegà.

5. Experimentació amb animals: Àlies tortura legalitzada

5. 1. Història

Fins al s. XVII era poc comú el fet de disseccionar animals per a veure com eren per dins, i ja no cal dir experimentar amb ells, però amb la curiositat i les ganes de saber imparables de l'ésser humà, que conduïren al naixement de la ciència moderna, aquest tipus de pràctiques es van començar a fer més habituals dia rere dia. Descartes, filòsof francès que definia els animals no humans com a *machina animata*, creia que eren éssers mancants d'ànima i que els seus crits podien comparar-se als d'una màquina avariada o defectuosa. Així doncs, per a ell no tenien més importància que un aparell qualsevol i defensava que havien estat creats per a servir als humans.

Avui en dia i gràcies a investigadors i científics que van néixer segles més tard, se sap amb total certesa que no és així, però, no obstant, els experiments amb animals continuen practicant-se arreu del globus.

5. 2. L'experimentació amb animals avui en dia

Es calcula que, en l'actualitat més de cent quinze milions d'animals són utilitzats anualment per a dur a terme experiments en laboratoris. La majoria d'ells són rosegadors com rates, ratolins i conills perquè tenen descendència de manera fàcil i ràpida, a més de ser molt barats de mantenir. Però imaginem-nos la seva vida; ser tancat en una gàbia des del moment en el qual neixes i ser punxat (qui diu punxat, diu injectat amb una malaltia, privat del son, sotmès a estres psicològic, cremat, paralytat, mutilat i un interminable etcètera de tortures) dia sí dia també per a provar un producte, moltes vegades sense cap mena d'anestèsia.

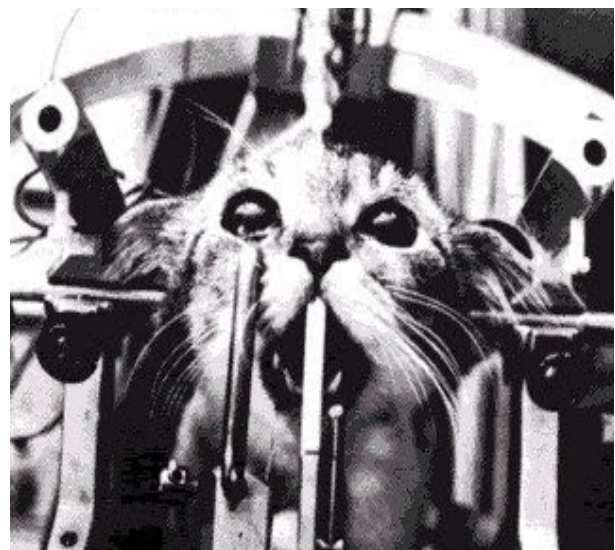
Les grans multinacionals ens fan creure que has d'escollir entre una rata de laboratori o la teva pròpia salut, ja que han fet que s'estengués la creença generalitzada que sense experimentació animal no es pot avançar científicament. No obstant això, podríem

mantenir la seguretat dels éssers humans i la vida del conill o la rata, ja que hi ha alternatives encara que les grans indústries vulguin negar-ho. Majoritàriament, la raó per la qual les empreses decideixen dur a terme experimentacions amb animals és que els mètodes alternatius són més cars, però per altra banda també solen ser més fiables i ja no cal dir ètics. Sigui com sigui, els grans empresaris que hi ha rere les institucions farmacèutiques continuarien tenint guanys inimaginables acceptant aquestes alternatives més curoses i respectuoses amb les vides alienes.

Estat Units és líder en experimentació animal. És també un dels països més rics i ben posicionats del planeta, amb els suficients avanços tecnològics com per a deixar de banda les pràctiques amb animals i substituir-les per alguna de les múltiples alternatives que ja s'han descobert.

Hi ha diversos motius per a posicionar-se en contra d'aquest tipus d'experimentacions, i és que al contrari del que la majoria de població creu ferventment, aquestes investigacions no solen ser amb finalitats mèdiques o cosmètiques, sinó militars. Així doncs, ja tenim un doble raonament per a refusar aquest tipus d'investigació, doncs primer farà mal a milions d'animals per a poder després actuar contra els de la nostra pròpia espècie.

Avui en dia absolutament tot es prova en animals, des de productes de neteja domèstica i higiene personal fins a drogues legals com les begudes alcohòliques i el tabac, doncs volen comprovar que causin addicció, dependència abans de comercialitzar-les.

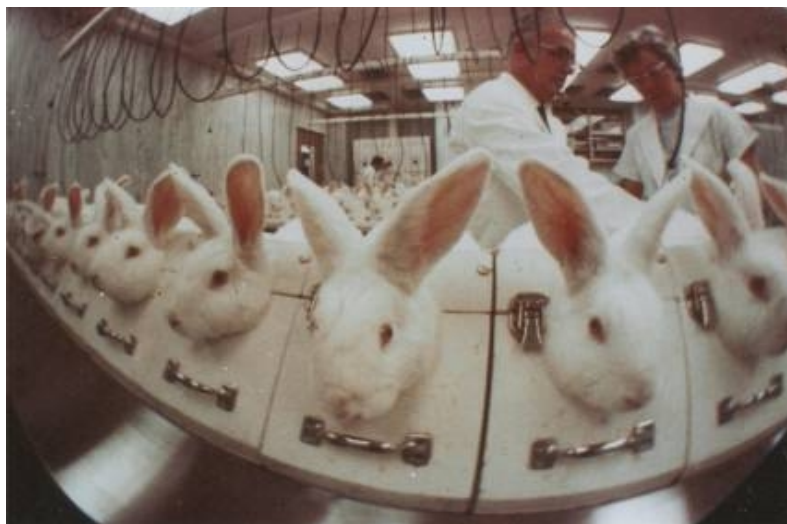
Segonament, qui ens assegura que valgui la pena? Com ja he dit abans, aquest tipus d'experiments són poc fiables, ja que tot i que els animals no-humans es mereixen el nostre respecte, comprensió i protecció, no són fisiològicament iguals a nosaltres i els seus cossos no reaccionen igual que els nostres davant de diferents agents i substàncies externs.

De fet, és sabut arreu que les aspirines maten als gats, i està comprovat, també, que malalties com la sida no afecten als ximpanzés. Hi ha infinits mètodes que poden evitar el sofriment innecessari dels animals utilitzats en els laboratoris, com per exemple les proves de toxicitat, que en lloc de ser realitzades directament sobre la pell dels animals es poden fer en pells sintètiques especialment desenvolupades per a dur a terme aquestes proves.

Amb tot, encara ens queda un llarg camí per a recórrer abans d'aconseguir que aquestes pràctiques es puguin substituir totalment per altres mètodes alternatius, ja que entre la població hi ha la convicció que aquests podrien no ser tant efectius.

Com diu el portal web naturalis.org:

«La investigació amb animals està basada en una idea falsa, els resultats obtinguts d'animals no humans no es poden aplicar al cos humà. Les reaccions dels animals a les drogues, les vacunes i els experiments no només difereixen de les dels éssers humans, sinó que difereixen d'espècie a espècie. No tenir en compte aquesta diferència profunda ha estat i segueix sent molt costós per a la salut humana.»

5. 3. Possibles alternatives a l'experimentació animal i legislació

Hi ha moltes alternatives a l'experimentació animal. Per a començar, seria possible eliminar tot tipus de disseccions a les escoles i universitats, doncs els models de plàstic o via ordinador aporten exactament el mateix resultat i les mateixes possibilitats d'aprenentatge pels estudiants.

Als laboratoris, a part de les pells sintètiques ja mencionades abans, hi ha d'altres centenars d'alternatives que serien capaces d'estalviar el sofriment a milions d'animals any rere any.

De tota manera, tots aquests nous mètodes s'han de validar i comprovar a mesura que van apareixent o descobrint-se, i aquest procés és llarg i lent, doncs hi intervenen molts factors. Primer de tot, les tècniques han de ser suficientment fiables com per a què s'aconsegueixi substituir a l'animal de laboratori per a deixar pas a la nova pràctica d'investigació.

Han aparegut diferents organitzacions i organismes que s'encarreguen de validar les tècniques alternatives i establir la seva fiabilitat, en el cas d'Europa es tracta de l' European Center for the Validation of Alternative Methods (ECVAM). Aquest organisme fou fundat l'any 1991 pel parlament Europeu en resposta a la Directiva 86/609/EEC¹ (datada del dia 24 de novembre de 1986), on es parla de la protecció dels animals als laboratoris, però sense arribar a prohibir la pràctica en cap moment. En aquest document es defensa l'experimentació amb animals amb finalitats científiques, el desenvolupament i la fabricació de productes farmacèutics o alimentaris talment com altres productes preventius, tractament de malalties humanes, animals i vegetals... entre d'altres.

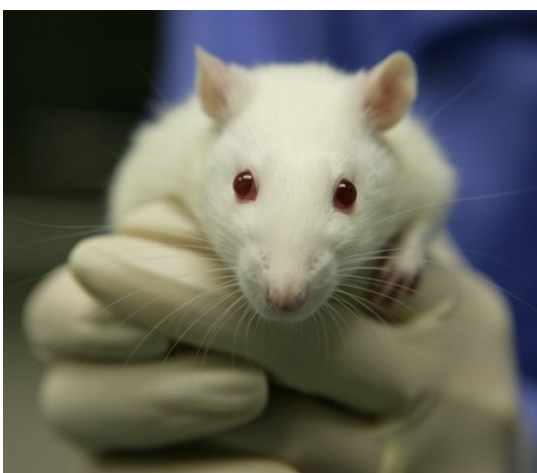
1 ANNEXOS: Es pot llegir a directiva completa a l'annex 3.

El dia 20 d'octubre de 2012 es publicà la Directiva 2010/63/UE², deixant derogada així la de l'any 1986. La nova directiva presentà certes millores pel que fa a l'experimentació amb animals, prenent-los en molta més consideració i posant diversos paràmetres reguladors pel que fa a les mesures de les gàbies, entre d'altres elements. Podríem posar per exemple l'apartat 19, que deixa clarament prohibida la captura de primats no humans en la naturalesa, encara que continua permetent l'ús d'aquests en els laboratoris sempre i quan hagin estat criats en captivitat.

Resulta certament interessant l'apartat 25; en ell es pot apreciar clarament com, tot i que s'intenta reduir el nombre d'animals i per tant, de sofrència, a l'ésser que li pertoqui se li aplicaran diversos experiments. Així doncs, encara que així s'eviti experimentar amb d'altres, l'animal al que se li apliquin les proves patirà varies vegades el dolor provinent de diverses proves.

Podem fer una ullada, també, a l'apartat 23, on se'ns planteja la investigació amb animals d'es d'un punt de vista ètic. Encara que és un xic contradictori afegir aquest text en una directiva que es mantingui ferma pel que fa a mantenir aquest tipus de pràctiques, el fet que es plantegi aquest aspecte m'ha cridat l'atenció i demostra que, d'una manera o altra, estem avançant. Com diu a l'apartat 12, cito textualment³:

«L'ús d'animals amb finalitats científiques o educatives ha de considerar-se únicament quan no hi hagi cap altra alternativa.»

2 ANNEXOS: Per a consultar part de la directiva, anar a l'annex 4.

3 Cito textualment; m'he limitat a traduir aquesta part del document.

5. 4. Legislació contra l'experimentació animal en la indústria cosmètica.

Des del dia 11 de març de l'any 2013, la Unió Europea va prohibir totalment l'experimentació en animals amb finalitat cosmètica i de neteja personal com serien els desodorants, xampús, pastes de dents...

La directiva en la qual es prohibeix la comercialització de productes i ingredients cosmètics sotmesos a proves en animals té de nom 2003/15/CE⁴ (subratllat a l'annex). Per tant, tots els productes que pertanyin al món de la cosmètica i que es vulguin comercialitzar a la Unió Europea no podran haver estat testats en animals.

La primera legislació concernida pel que fa a la situació dels animals als laboratoris va ser escrita a l'any 1976 (Directiva 76/768/CEE), i va estar sotmesa a desenes de canvis i renovacions. Tot i que és un gran avanç, aquesta abolició ja s'hauria d'haver posat en pràctica a l'any 2009 (tan sols va entrar-ne en vigor una part), però malauradament no va ser possible posar-la en pràctica totalment a causa de la pressió que van exercir moltes empreses que fan negoci amb aquest tipus de productes.

Tot i així, des de l'any 2009 fins al 2013 tan sols van ésser permeses tres tipus de proves de toxicitat.

No obstant això, podem trobar-nos amb algunes empreses de productes cosmètics, com The body shop, que sempre s'han negat a experimentar amb animals i fins i tot han ajudat a recollir firmes en contra d'investigació amb aquests. Així doncs, quan aquesta legislació que entrà en vigor no els va afectar per a res.

«Es tracta d'un esdeveniment vertaderament històric i de la culminació de més de 20 anys de campanya. Ara aplicarem la nostra determinació i visió a una escala global per a assegurar que la resta del món segueixi aquest camí».

-Explica Michelle Thew, la consellera delegada de Cruelty Free International - institució creada l'any 2012 amb l'objectiu que els animals deixessin de ser objectes d'investigació per a la cosmètica-

4 ANNEXOS: Si es desitja llegir part d'aquesta directiva, veure l'annex 5.

5.5. Breu entrevista sobre la investigació amb animals i la consideració moral d'aquests

Li pregunto a un amic meu, estudiant de segon del batxillerat científic, si els animals mereixen consideració moral. En un principi, tenia intenció d'incloure aquesta resposta en el document d'ètica animal, però en vista del seu comentari vaig pensar que era més correcte posar-la aquí:

-Mereixen els animals consideració moral?

Sí. Els animals mereixen consideració en tot moment, primer de tot perquè -cal que ho recordi?- nosaltres mateixos ho som. D'una forma més o menys diferent, tots els éssers vius s'assemblen i s'ha d'intentar fer el menor dany possible a la resta d'espècies quan les necessitem. Penso que la investigació amb animals és totalment necessària, però que s'ha de dur a terme dins dels paràmetres morals; no s'ha de ser cruel. S'ha d'intentar eliminar el patiment dels individus i fer que visquin en les millors condicions possibles dins el seu hàbitat. Tot i això, penso que no és necessari que hi hagi el mateix nivell de regulació per a totes les espècies; crec que en els mamífers i els peixos ha de ser més alta que en els artròpodes. En conclusió, crec que els animals tenen una sèrie de drets que s'han de respectar a l'hora de fer assajos utilitzant-los com a models. Els animals són molt importants per la recerca d'avui en dia, i penso que se'ls ha de cuidar

-Per quina raó recolzes que la investigació en animals és necessària si no ens afecten els fàrmacs de la mateixa manera?

Perquè, en el camp dels fàrmacs, és un bon pas intermedi entre l'assaig amb cultius cel·lulars i les anàlisis clíniques en humans; seria molt perillós passar directament de cèl·lules als organismes *target* (l'objectiu, els organismes humans que es volen curar). Els efectes secundaris, per exemple, no es poden testar... A més a més, els animals s'utilitzen també en el camp de la biologia del desenvolupament, que és investigació bàsica: veure com l'organisme reacciona a un canvi... això no es pot fer en cèl·lules.

6. Les disciplines eqüestres

6.1. Petita introducció al món de l'equitació i la competició

Abans de començar aquesta part, totalment imprescindible pel treball, em veig en obligació de dir que he escollit tan sols les disciplines eqüestres més conegudes i les que jo sento més properes, però, no obstant n'hi ha vàries més que crec necessari mencionar.

Així doncs, en el món de la competició podem trobar-nos amb certàmens de:

- **Volteig:** Esport eqüestre que consisteix en la realització d'acrobàcies i exercicis gimnàstics sobre un cavall al galop en una pista rodona de 20m de diàmetre.
- **El concurs complet/prova de tres dies (encara que algunes vegades tan sols en són dos):** És un certamen que consisteix en combinar tres disciplines diferents: la doma clàssica, el camp a través, i el salt. El genet no pot canviar de cavall, i l'animal es veu obligat a dominar les diferents disciplines.
- **Concursos de munta western:** El més habitual és el *reining*, prova on el genet i el cavall han de realitzar diferents moviments dins una pista de sorra. És la variant Nord-Americana de la doma clàssica.

- **Tent pegging:** Joc on els genets duen llances/espases afilades per a recollir una sèrie d'objectius que es troben al sòl del camp. Existeix d'es del s. Iva.C; a Pakistan i d'altres països orientals és una disciplina molt reconeguda.
- **Enganxall:** Curses de cavalls enganxats a un carruatge. El seu origen es remunta a l'antiga Grècia. Aquesta competició es divideix en tres proves diferents per a què el conductor pugui demostrar la seva habilitat conduint al(s) cavall(s)
- **Horseball:** Variant del bàsquet a cavall amb una pilota amb nanses de cuir. El joc és format per dos equips de sis jugadors i les seves muntures cadascun, encara que a la pista tan sols s'enfronten vuit jugadors.
- Dins els esports paralímpics també podem trobar-hi disciplines eqüestres adaptades a les necessitats dels genets.

A la imatge de l'esquerra, podem apreciar un partit de *tent pegging*; a la dreta, una jugadora de *horseball* intentant agafar la pilota. A la pàgina anterior, tenim (d'esquerra a dreta) un exemple de la munta western i uns gimnastes fent un exercici de volteig sobre el cavall.

6. 2. El polo

El polo és, possiblement, una de les disciplines més dures pel que fa a l'extenuació a la qual són sotmesos els cavalls que hi participen, fins al punt que alguns arriben a morir de la sobreexplotació que pateixen o fins i tot d'atacs cardíacs a causa del nerviosisme al tenir la terrorífica certesa de què els toca entrar al terreny de joc.

6. 2. 1. Història del polo

La història d'aquest tipus de certamen eqüestre és tant antiga com incerta. Tot i així, es pot dir amb ferma seguretat que aquesta modalitat esportiva va sorgir a l'Àsia central, poc temps després que les tribus nòmades que habitaven a les estepes aprenguessin a domar als cavalls amb motius majoritàriament, bèl·lics. Així doncs, tot i que molts historiadors defensen que no ha estat mai més que un simple joc, també podria tractar-se d'algun tipus d'entrenament o maniobra per a què els cavalls i els seus genets aprenguessin a ser com un de sol i a moure's a l'uníson.

Alguns estudis afirmen que la figura mitològica del centaure prové d'aquest moment històric, ja que les persones que no havien vist mai a ningú muntat a cavall podrien haver-ho confós i com a conseqüència, haver inventat un ser mitològic per a justificar els seus dubtes i pors.

Situem-nos, així doncs, entre l'any 600 i el 400 aC., tot i que algunes fonts afirmen que va ser abans. Com ja he mencionat anteriorment, no es pot afirmar amb certesa quin va ser el moment exacte de l'aparició d'aquest esport, però sí que es pot dir amb total seguretat que el seu origen es troba a l'Àsia, doncs no apareix en cap mena de

document Grec o Romà però si en diversos manuscrits Perses, Bizantins i fins i tot Japonesos (el primer joc de polo documentat a Japó va donar-se a l'any 727dC). La paraula polo en si, però, és d'origen Tibetà i significa textualment «pilota».

Tot i ser un tipus de competició molt antiga s'ha estès arreu del món (ja sigui per sort o dissort) gràcies a la colonització anglesa que rebé Índia. Així doncs, els primers occidentals que descobriren aquesta disciplina foren els militars, als quals els va agradar tant que decidiren continuar duent-lo a terme al seu país. L'any 1863 va ser fundat el Club de Polo més antic encara actiu en l'actualitat, el *Calcutta Polo Club*. Fora de la Índia, els tres clubs més antics oscil·len entre l'any 1868 i 1872, trobant-se a Malta i a Irlanda, respectivament. A Anglaterra, el primer partit de polo va ser jugat l'any 1869 i cap als anys setanta aquest esport ja era reconegut arreu de Gran Bretanya. Avui en dia, s'ha transformat en un esport consagrat i característic de la regió encara que els seus orígens se situïn a l'altra banda del globus.

6. 2. 2. Reglament del polo:

La mida reglamentària d'un camp de polo és de, com a màxim, 275 metres de llargada i 170 metres d'amplada, a més a més d'una franja d'entre 10-30m. de terreny lliure per banda.

Aquest esport eqüestre consisteix en el següent:

·Dos equips contraris de quatre genets cadascun han d'intentar dur una petita pilota de fusta o plàstic fins a la porteria rival, mitjançant unes maces. L'objectiu rau en marcar el major nombre de tants (equivalent als gols futbolístics) possibles. El partit està controlat sempre per un o dos jutges muntats a cavall i un arbitre que observa atentament el joc des de la graderia.

·El joc es divideix en (com a màxim) vuit períodes de set minuts cadascun, amb tres minuts de descans entre període i període. Tot i això, normalment es juguen sis tandes. Encara que el joc s'assimila al futbol o al bàsquet pel que fa a què dos equips contraris han d'aconseguir marcar «gol» en la porteria de l'oponent, s'ha de tenir en compte que aquesta

competició és extremadament dura pels cavalls. Durant un partit cada genet canvia de muntura com a mínim quatre vegades, i al cap i a la fi és el mínim que poden fer tenint en compte que el ritme de galop frenètic que duen mentre són a pista és antinatural i un maltractament sense precedents.

·Partim del fet que els cavalls de polo tenen un *valor baix*; són relativament barats. Com conseqüència no es treballen cada dia, no hi ha sempre algú pendent que els entreni per aconseguir un físic perfecte i ben entrenat capaç d'aguantar l'explotació que els espera durant els partits. Si a un humà se li exigeix una activitat física que no pot assolir (sigui la causa que sigui, ja es tracti d'impediments físics, mentals, etc) no se l'obligarà a fer-ho. Però al ser un animal el que pateix, a ningú sembla preocupar-li, almenys dins el món dels aficionats a aquest esport. No són cavalls entrenats, però durant els deu-quinze minuts que dura el partit són brutalment forçats a estar galopant contínuament. Passen les mil i una penúries durant cadascun dels trams del partit i quan la tortura acaba, els tanquen a la quadra fins la pròxima vegada. Alguns moren allà mateix, desplomats al terra. D'altres sofreixen atacs de cor, trencaments de potes i altres lesions varies fruit d'una explotació i un maltractament extrem. Aquest comportament podria ser acceptable si es tractés d'una màquina, però estem parlant d'un ésser viu, d'un animal que sent exactament igual que nosaltres i del qual s'aprofiten fins a acabar amb ell.

Una de les eugues de la fundació ADE prové del club de polo de Barcelona. La van mantenir allà, tancada en un box durant molt de temps, ja que era una euga molt bona que els havia fet un gran servei. Actualment té les articulacions artrítiques a causa de l'abús al que va estar exposada, encara que gràcies a les constants cures i el bon tracte que se li dóna, ja passa de la trentena.

6. 3. Les carreres de cavalls

6. 3. 1. Història general de les carreres equines

Les carreres de cavalls daten de temps pràcticament immemorials. El seu origen es situa en l'antiga Grècia, diversos segles a.C., i la tradició perdurà fins a arribar als temps dels romans. Tot i haver estat sempre més populars les carreres de quadrigues i carros, la primera carrera de cavalls formal amb genets, similar a com coneixem aquesta disciplina en l'actualitat, va tenir lloc a Grècia. Aquest esport era tant apreciat pels antics grecs que fins i tot l'inclogueren en els jocs olímpics ja al s.VI aC.

Durant el segle VI dC. els religiosos musulmans viatjaven per orient buscant possibles conversos i les seves muntures suportaven llargues distàncies totalment exhaustives. Així doncs, quan els musulmans conquistaren la península Ibèrica introduïren amb la seva arribada al territori, de manera inconscient, una raça totalment nova d'equins. La fama del cavall àrab s'estengué per Europa fins a tal punt que l'any 1100 el rei d'Anglaterra va fer que li'n portessin un, ja que els cavalls anglesos tenen fama de ser forts però lents, mentre que els àrabs són extremadament veloços i es recuperen molt de pressa. Tot i que la intenció inicial era creuar les dues races i crear-ne una de nova destinada a la guerra i preparada per la batalla, aquests cavalls han acabat sent l'actual raça «Anglo-àrab», coneguda mundialment entre els amants dels equins i utilitzada majoritàriament en les carreres de velocitat.

Durant el s.XVIII a Anglaterra aquesta modalitat eqüestre era coneguda com «l'esport dels reis». Va guanyar molt prestigi, i sempre de la mà de la reialesa, va estendre's per altres països europeus, entre ells França i Itàlia. Va arribar a contagiar desenes de territoris i regnes, fent-se popular arreu, encara que als Estats Units va tenir un èxit especialment incomparable. Allí, aquesta disciplina va arrelar molt ràpidament i van aparèixer milers d'aficionats totalment entregats a ella, tot i que no va resultar un esdeveniment pròpiament organitzat fins a l'any 1868. Al voltant de l'any 1890 ja hi havia més de tres-centes pistes construïdes per tot el país i es formaren també infinitat de clubs on les persones que

seguien els certàmens es podien reunir i apostar. No obstant això, aquests costums van haver de canviar per la força quan a principis del segle XX molts estats es van veure obligats a prohibir les apostes i moltes de les persones que seguien habitualment aquest esport van deixar de fer-ho, doncs si no hi guanyaven no els generava cap mena d'interès.

A més, aquest era un esport en el qual era molt fàcil apostar, ja que no requeria unes normes com el pòquer, per exemple, i qualsevol podia dir-hi la seva.

L'any 1908, però, aquesta llei va ser revocada i la possibilitat d'apostar fou introduïda de nou sempre i quan fos sempre de cara a altres persones (doncs s'havien donat casos d'individus que es jugaren fins i tot propietats privades). Així doncs, l'esport guanyà popularitat de nou, aquesta vegada ja de manera mitjanament definitiva encara que tingué alguns alts i baixos durant algunes èpoques i períodes, especialment durant la segona guerra mundial.

6. 3. 2. Les diverses disciplines de carreres:

Les carreres de cavalls poden desglossar-se en molts tipus diferents, entre els dos més importants i coneguts mundialment hi trobem les curses de:

- Llarga distància, com podrien ser el Raid (enduro) i el TREC (llarga distància per etapes)
- Distància curta, que normalment se celebren en hipòdroms, clubs o federacions.

En algunes d'aquestes competicions, especialment en les carreres llises o les d'obstacles, els cavalls hauran de carregar barres de plom sota la sella per a què la competència no caigui en l'avantatge o el desavantatge envers la resta de competidors. Així doncs, podríem dir que s'ajusta el pes del genet i el cavall per a aconseguir que la competició sigui igualitària i tots els participants tinguin exactament les mateixes possibilitats de guanyar sense que hi hagi privilegiats envers la resta. Això es fa tenint en compte l'edat, la rapidesa, i la raça de l'equí i l'experiència del *jockey*.

1. Les carreres llises

Aquestes carreres són proves d'entre, com a mínim, dos cavalls de munta i els seus respectius genets, anomenats *jockeys*. Són dutes a terme en llocs especialment creats per a elles, com podrien ser els hipòdroms o les federacions eqüestres. Les pistes poden anar des dels tres-cents noranta-sis metres fins a varis quilòmetres de llargada.

A Anglaterra les carreres de cavalls són el segon esport que genera més diners (apostes a part) i expectació per part de la població, després del futbol.

La família reial anglesa continua encara avui en dia molt lligada a aquests certàmens i acudeix cada any a algunes de les carreres celebrades a l'hipòdrom d'Ascot, que la seva antecessora, la reina Anne, fundà l'any 1711. L'actual monarca del Regne Unit, Elizabeth II, fins i tot té una cursa amb el seu propi nom en honor seu, com també n'hi ha una dedicada al seu marit. La sobirana acudeix anualment a les carreres d'Ascot, ja que té diversos cavalls de la seva propietat que competeixen any rere any.

Gran part de la fortuna de la família reial anglesa es basa, de fet, en les curses de cavalls, doncs inverteixen molt en aquest esport i tenen a centenars de persones treballant per a ells. Però no tan sols aconseguixen generar imports monetaris, sinó també polèmica, doncs una de les eugues pertanyents a la família reial (guanyadora de la Copa d'Or¹ d'Ascot l'any 2013), anomenada *Estimate*, no va superar el control anti-dopatge de la cursa en la qual, aquest any, havia aconseguit el cobejat segon lloc². Tot i que aquest incident generà un gran rebombori, en detectar morfina en alguns altres cavalls d'amos diferents, es digué que potser fou el pinso que s'havia proporcionat als animals -doncs hi ha algunes llavors que donen positiu en tests d'aquest tipus- el que produí aquest incident i que l'euga no havia estat dopada en un intent de millorar el seu rendiment. Sigui com sigui, la sobirana i els seus cavalls sempre han estat respectats i admirats arreu de la Gran Bretanya i la seva trajectòria segur que encara arribarà molt lluny dels dies actuals.

1 La Copa d'Or és una de les proves més rellevants, ambicionades i conegudes de totes les celebrades a l'Hipòdrom d'Ascot.

2 ANNEXOS: Veure l'annex número 6 per a llegir la notícia en la seva totalitat.

És tal la fama dels equins reials, coneguts a escala mundial, que fins i tot un pagès Espanyol, concretament de la província de Terol, decidí enviar-li un tast del seu alfals (considerat per molts amos de cavalls dels millors aliments per a aquests animals del món), per a què els apreciats equins de la reina tinguessin l'oportunitat de fer un tast de la gastronomia espanyola. Tot i que tota aquesta història surrealista pot semblar una broma, no ho és, veritablement va ocórrer.³

Als Estats Units aquest és un esport pràcticament tant consagrat com a Anglaterra, i d'entre totes les carreres que se celebren em veig en obligació de mencionar el Kentucky Derby, un conjunt de curses anuals que es duen a terme des de l'any 1875 i són mundialment famoses i reconegudes. El seu lema és: «*Els dos minuts més emocionants dels esports*»; referint-se al fet que les carreres de cavalls són extremadament ràpides i entretingudes per a l'espectador, encara que la realitat que viuen els cavalls que hi participen és totalment diferent.

En aquesta imatge podem veure el carruatge i la comitiva reial que s'allunyen de la llotja havent-hi deixat ja a la reina Isabel II, mentre que a les dues imatges disposades entre aquesta pàgina i l'anterior, hi podem apreciar els dos logotips dels certàmens mencionats anteriorment: El Derby de Kentucky i les carreres consagrades d'Ascot. A la pàgina següent, podem apreciar dues imatges il·lustratives de les carreres Ilises.

3 ANNEXOS: Veure annex número 7 si es desitja llegir la notícia completa.

2. Les carreres d'obstacles

Aquestes competicions van aparèixer a Irlanda al voltant de l'any 1752 per una parella d'amics que tan sols s'ho passaven bé amb els seus fidels companys de quatre potes; Avui en dia, però, les carreres d'obstacles són un entremig entre les llises i l'enduro, doncs tot i que la pista està més marcada que als raids no són solament carreres de velocitat; sinó que els genets i les seves muntures s'han d'enfrontar a barreres naturals disposades estratègicament al llarg del recorregut, configurant salts considerablement difícils de superar.

És una de les competicions més perilloses i terribles que hi ha, ja que els cavalls es veuen forçats a avançar a una gran velocitat i a superar obstacles terriblement alts o complicats mentre desenes d'altres equins intenten fer exactament el mateix, empenyent-se entre ells.

Encara que durant els primers trams de la carrera i ha poques caigudes i els cavalls mantenen bé el ritme, amb els últims impediments comencen a aparèixer inevitablement els problemes, les caigudes i les entrebancades a causa de l'esgotament.

El resultat, doncs, no sol ser un bell salt realitzat amb cadència, sinó el trencament de potes, espatlles, colls i fins i tot, morts. Molts cavalls defalleixen en l'intent i han de ser sacrificats poc després de caure, si es pot evitar que els altres competidors els aixafin brutalment. Tot i que explicat com realment la barbàrie que és pot resultar molt dur, és un esport molt reconegut arreu d'Anglaterra, altres països Europeus, Estats Units i Austràlia.

Ha arribat a tal nivell que s'han creat diverses institucions en contra d'aquest tipus de carreres, amb milers de persones que els fan costat intentant convèncer als governs i a les federacions del fet que aquests certàmens són de tot menys ètics i morals. Tot i que popularment a Austràlia és un esport reconegut des de fa uns cent cinquanta anys, ja quan va aparèixer tenia molts detractors que no aprovaven sota cap mena de concepte la crueltat infundada cap als equins que es veuen obligats a participar-hi ja des de ben joves, sent molts d'ells encara poltres innocents.

Aquesta és una altra de les raons per les quals els certàmens d'aquest tipus tenen a tantes persones en contra; alguns dels cavalls que hi participen encara no estan totalment «formats» i es poden fer lesions que es veuran obligats a carregar durant la resta de les seves vides. No obstant això, avui en dia és una disciplina que compta també amb molts assistents i origina un grau d'expectació tant alt que en dificulta la prohibició, doncs genera un ingrés molt alt d'importos monetaris.

Una de les susdites institucions (anomenada *Coalition for the protection of the racehorse*, és a dir: *coalició per a la protecció dels cavalls de carreres*), va fer una enquesta a una població local on se celebra un consagrat certamen de carreres d'obstacles anomenat *Racing Victoria* -on s'ofereixen premis tant cobejats com el de «*Cavall de carreres de l'any*», entre d'altres-. Obtingueren uns resultats estremidors: Un 87% dels habitants volien que s'abolissin aquestes curses macabres.

No obstant això, i tot i que els organitzadors es van comprometre a aturar aquesta matança l'any 2010, van acabar revocant les seves pròpies paraules i encara avui en dia es continuen celebrant, tot i tenir milers de detractors que afirmen que a aquesta carnisseria li queden els dies comptats.

A la dreta, característica imatge de l'associació: «Coalició per a la protecció dels cavalls de carreres»

«Una persona no va a les carreres de Morphetville⁴ un Dissabte i espera que un cavall caigui en una de les curses. Ocorre ocasionalment, però no massa sovint. Malgrat tot, quan vas a una carrera d'obstacles tan sols esperes que passi. Estàs esperant que succeeixi i és el que jo trobo particularment mortificant de tot això»

-Frase terriblement real i sincera que demostra com d'ignorant i apàtic pot arribar a ser el públic que va a veure i animar, ajudant directament al fet que es continuïn duent a terme aquest tipus de certàmens.

«Molts propietaris i entrenadors es neguen a participar en els esdeveniments de salt d'obstacles, però són reticents a parlar en contra d'aquest esport a causa de la pressió de la indústria i la por a les represàlies.»

- Entrenador anònim

4 Carreres Ilises molt conegudes a Austràlia.

3. Els Raids o competicions de resistència/ enduro

Els raids són proves de resistència camp a través destinades a avaluar l'habilitat i velocitat d'un cavall conjuntament amb el seu genet. Són carreres a camp obert (algunes amb velocitat controlada, amb un temps mínim i màxim), seguint un recorregut estipulat a contra-rellotge.

Tot i que es pot elegir lliurement l'aire⁵ amb el qual avançarà el cavall, normalment els genets escullen el trot per a què l'animal avanci ràpidament sense esgotar-se tant com si anés a galop llançat, pas que tan sols es pot assolir en alguns punts i si es veu que l'equí pot aguantar-ho i recuperar-se sense problemes després de dur-ho a terme.

Existeixen els raids socials i els més competitius, com podrien ser els internacionals. N'hi ha de diferents «llargades», sent la distància mínima els 20km i avançant progressivament pels 40, 60, 80, 120, 130... fins a arribar als 160km, la distància màxima a dur a terme durant un sol dia. Tot i que cada recorregut pot presentar variacions de longitud, sempre hi ha d'haver com a mínim un control veterinari, que mesurarà les pulsacions (freqüència cardíaca) i on es proporcionarà aigua i avituallament tant al genet com al cavall. Amb tot, als raids de 160km hi ha d'haver com a mínim cinc controls, doncs a mesura que avança la competició s'eliminen més i més concursants a causa de la mala preparació, negligències diverses...

Si un cavall excedeix el límit de pulsacions estipulat serà automàtica i disciplinadament eliminat del certamen, doncs significa que no ha estat pròpiament preparat i seria un perill per la seva salut.

Com ens explica l'Ernest a la seva entrevista⁶, els raids són una competició per la qual els cavalls han estat extremadament preparats, ja que no és possible superar una distància de 100km diaris o més sense entrenament o havent estat aquest molt pobre.

5 Els aires són el pas, el trot i el galop; el ritme que duu el cavall.

6 Veure l'entrevista a l'Ernest Parcerisa sobre els certàmens morfològics a la pàgina 115.

A l'entrevista amb la Leonor⁷, veurem que res es troba més lluny del que les regles estipulades ens diuen textualment⁸:

«S'ha de fer tot el possible per a garantir que els cavalls rebin la deguda atenció després d'haver competit i que se'ls tracti humanament una vegada acabada la seva vida de competència. Això implica brindar-los la cura veterinària adequada a les ferides provocades per les competicions, eutanàsia i retir»

Els cavalls més utilitzats en aquesta disciplina són els àrabs i els anglo-àrabs, ambdós amb fama de lleugeresa i rapidesa.

7 Per a llegir l'entrevista amb la Leonor, encarregada de la fundació equina ADE, anar a la pàgina 100.

8 ANNEXOS: Per a visualitzar el reglament complet d'una competició *d'enduro*, veure l'annex 8.

Entrevista a la Raquel Gallego

La Raquel, de 27 anys, realitza la tasca d'assistència a competicions de raids internacionals en els quals participa la seva parella.

-Participes en competicions de raid internacionals fent d'assistència. Per quina raó vas escollir realitzar aquesta tasca en lloc de competir? Quina és exactament la tasca que realitzes (quin paper tens)?

Són cavalls realment valents i a mi em fa molt de respecte el fet de no saber si sóc capaç de poder-los dominar. A les competicions jo poso el meu petit granet de sorra sent part de l'equip, ja que durant la competició els cavalls es comporten d'una manera totalment distinta; pensa que estan molt ben entrenats i alimentats amb els millors pinsos del mercat, això en l'àmbit de la competició és la base.

Els assistents som part del grup, la nostra tasca és bàsicament ajudar a recuperar el cavall, donar-li aigua durant les fases del recorregut, posar-li el pulsòmetre, fer-li massatge a les cames durant els descansos de les fases...

-En què consisteix un raid, exactament? Quina és la seva finalitat (reconeixement, premi)?

Un raid pot ser de diferents distàncies, des de 20 a 160 km, i consta de diferents fases. Durant el recorregut, a través d'uns *rotòmetres* ens trobem amb el genet i el cavall per tal de poder-los assistir. Passat x km, arribem a *vet gate*, on abans hem hagut de recuperar el cavall de les pulsacions, normalment a 64 per minut. Tot seguit un veterinari controla les pulsacions de nou i entre d'altres proves, ens fa trotar al cavall en línia recte per veure si va coix, controla la hidratació de l'animal, li escolta el sistema metabòlic, li palpa possibles contractures o dolors... Si tot està correcte es passa al descans per a més tard tornar a sortir a la següent fase.

Si durant el raid tot surt bé vol dir feina ben feta, a part que la sort també ha d'acompanyar. Tot plegat resulta un gran mèrit per nosaltres, posseir un animal així és enormement satisfactori. Si a part et reconeixen o et premien, doncs encara millor; preparar un cavall de raid necessita molta dedicació i esforç a part de tenir un cost molt elevat.

-Quins són els elements o qualitats que fan que un cavall sigui més bo/apte que un altre en aquest àmbit?

Sobretot busquen un cor *bradicardi*, que batega per sota de les pulsacions normals. També agrada que tinguin bons baixos, és a dir, bona base a les cames. En conjunt busquen animals molt competitius i energètics, encara que els petits detalls van a gustos o manies del propietari o genet.

-Com prepares a un cavall per a un raid? Quina és l'edat mínima que ha de tenir un cavall per a poder participar en un d'aquests certàmens? I quina és la màxima (quants anys ha de tenir per poder retirar-se)?

Els preparam amb unes hores al dia a diferents instal·lacions, alternant-les. També fem recorreguts pels afores de les quadres, pels boscos.

Nosaltres personalment introduïm els cavalls al raid quan tenen uns cinc/sis anys, quan el cavall ha acabat el creixement i ja està format a nivell d'alçada i ossada. Pel que fa a la retirada, doncs no se sap mai; tot depèn del nivell d'exigència del propietari i de la sort. Hi ha cavalls que sent encara joves es veuen impossibilitats durant la resta de la seva vida a causa de lesions fetes durant la seva època competitiva. Aquests animals ja mai més podran fer res. També n'hi ha d'altres que arriben al final de la seva carrera amb una edat considerable, com per exemple una euga -campiona del món de raids de 160 km-anomenada Yamamah, que ja té 14 anys i és propietat d'un xec dels Emirats Àrabs.

A la fotografia de l'esquerra podem apreciar l'euga Yamamah en plena competició amb el seu amo, el xeic Hamdan bin Mohammed Al Maktoum. Per altra banda, la imatge de la dreta mostra una part del recorregut que col·locà a l'euga com a campiona mundial de raid de 160km. Tan sols un 22% (38 de 174) dels cavalls que van començar la prova van ser capaços de superar-la en la seva totalitat.

-Una amazona està en coma després de participar en un raid internacional, i el cavall va morir. Com va viure aquest fet totes les persones que éreu allà?

Encara ara se'm posa la pell de gallina, va ser molt trist, la veritat. Jo personalment ho vaig viure amb una ansietat que va allargar-se durant tota la competició, ja que només a la primera fase (d'uns 30km), va passar la desgràcia a l'amazona de Costa Rica amb el seu cavall, el Dorado, i set persones més van ser ateses a l'hospital. Res més sortir ja van caure dos genets i els seus cavalls galopaven sols, totalment desbocats. Tot això és com una moneda llançada a l'aire, no se sap mai què pot passar.

-Com viuen els teus cavalls? Sempre feu competir als mateixos?

Dos dels nostres cavalls viuen en semi-llibertat, anem un cop al dia a visitar-los per donar-los menjar i comprovar que tot està en ordre. Els altres dos estan competint actualment, de manera que paguem per a què els entrenin entre setmana i el cap de setmana ens hi dediquem de ple nosaltres mateixos, personalment.

-Quin ús es dona als cavalls que ja no competeixen?

Els meus s'utilitzen per a anar a cercaviles, alguna gimcana i raids socials del poble.

-Què n'opines dels raids (dels més durs) tu que els vius de ben aprop? I de les altres competicions? Quina creus que és la competició que menys abusa dels equins i quina la que més?

Si la feina està ben feta i la sort va de cara, penso que es pot arribar a gaudir molt d'un animal així, ja que poder estar en un nivell alt gràcies a l'esforç i a l'equip que formes amb el teu cavall és un gran orgull.

Pel què fa a les altres competicions, només segueixo les carreres de l'hipòdrom, de la resta no n'estic gaire informada. He vist coses que no m'agraden gens, el *trotons* per exemple.

La competició que menys abusa dels cavalls... No sé què dir-te, tot depèn de la mentalitat del propietari i del seu nivell d'exigència.

-Creus que s'abusa dels animals i de les seves qualitats per a dur a terme competicions? Què n'opines de la sobreexplotació que algunes hípiques/genets particulars exerceixen sobre als seus cavalls?

Nosaltres els mantenim a tots d'una manera similar, com ja t'he explicat abans viuen en semi-llibertat i els muntem de tant en tant fent passejades tranquil·les. Hi ha gent que les eugues les fan servir per criar i treure futurs bons cavalls. Jo per sort a casa no he hagut de viure mai el fet d'haver-ne de sacrificar algun.

L'entrevistada amb un dels seus cavalls

-Pots explicar-me algun cas de maltractament cap a un equí que hagi presenciat?

En una ocasió vaig veure com un propietari copejava i cocejava a un cavall a l'estómac, estant aquest totalment deshidratat i exhaust per l'esforç. Recordo que aquest fet em va afectar moltíssim.

Un altre dia vaig veure clarament com un grup de persones injectaven alguna cosa a la vena d'un dels cavalls i vaig deduir que devia ser alguna substància dopant. Una pena, vaja.

-Per quina raó creus que la gent abusa-agredeix els seus cavalls?

Per falta de coneixement. Molts genets no saben que estan cometent un error, potser estan picant a un cavall per un mal hàbit que té aquest o perquè l'animal ha passat per una mala experiència i actua en defensa segons el tracte rebut. Aquesta situació pot millorar, de fet crec i espero que millori, ja que desgraciadament encara hi ha molta gent inconscient pel que fa a aquest assumpte. Les mesures haurien de ser molt més dures; davant de tot respecte a l'animal.

A la imatge de l'esquerra, podem veure a l'entrevistada en una cercavila; a la de la dreta, exercint de banderera a les festes de «La Corrida», a Puig-reig.

6. 4. El salt d'obstacles

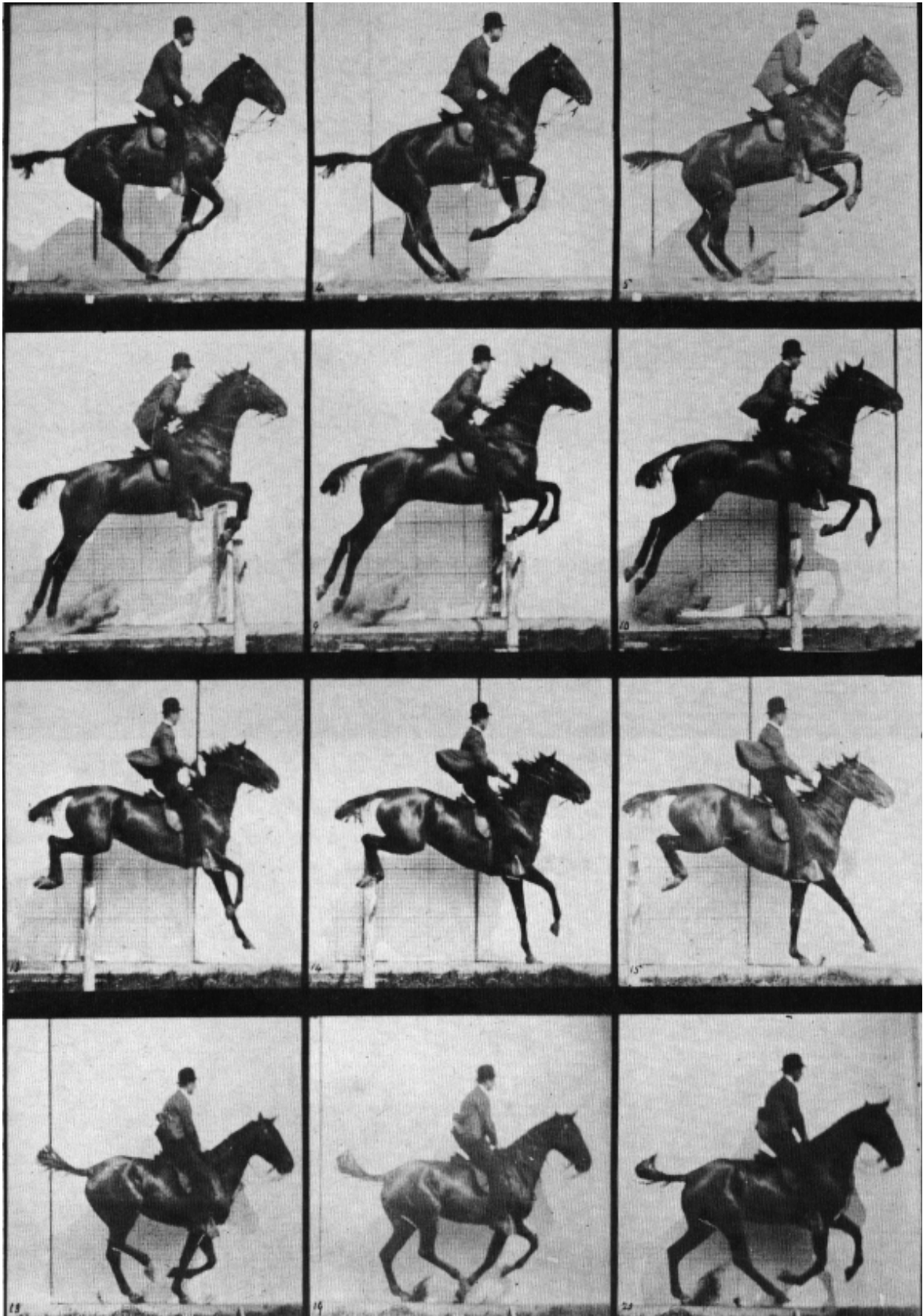
6. 4. 1. Història del salt

Aquesta modalitat de l'equitació és relativament nova si la comparem amb les explicades en els apartats anteriors, La primera menció coneguda a aquesta disciplina es pot trobar en un manual d'equitació Francès de l'any 1788. No obstant això, però, en aquells moments el salt no era més que una manera de superar els obstacles que anaven apareixent a mesura que s'avançava pel bosc durant les batudes de caça. Va ser a partir de llavors quan es va tenir la necessitat de «millorar» les races de cavalls per a aconseguir una major habilitat física, suficient com per a què poguessin galopar i saltar sense perdre velocitat, doncs si passava això es perdia la presa. Podríem dir que aquestes són les bases de l'esport tal com el coneixem actualment.

L'any 1866 aparegué el que avui en dia es coneix com a «Concursos de Grand Prix», els concursos de salt internacional, a París. Fins a l'any 1900 la tècnica de muntar va romandre estàtica i quan el cavall saltava el genet es limitava a mantenir la postura recta sobre l'equí. A partir del susdit any, però, es va decidir canviar això i el genet començà a inclinar-se cap endavant, harmonitzant-se amb els moviments naturals del cavall i alleujant així el seu pes sobre el llom de l'animal. També es canvià i s'adaptà l'estructura i la forma de les selles de muntar, els estreps s'escurçaren i les regnes s'allargaren per a què l'animal fos capaç d'estirar més el cap. Tots aquests canvis es dugueren a terme gràcies a Federico Caprilli, que fou qui suggerí la nova postura i qui aconseguí batre el rècord mundial de salt l'any 1902, al batre una altura de 2,08metres.

El salt fou inclòs als Jocs Olímpics juntament amb les altres disciplines eqüestres l'any 1912, tot i que l'any 1900 ja hi hagué a primera competició internacional de salt durant els jocs⁹.

⁹ ANEXXOS: Es poden visualitzar diversos cartells d'aquesta disciplina (Campionat Internacional de salts de Barcelona) a l'annex 9.

En aquesta seqüència d'imatges podem apreciar com abans de què s'introduïssin els canvis de Caprilli, els genets no s'inclinaven cap endavant a l'hora de saltar.

6. 4 .2. Reglament

El salt d'obstacles és una disciplina olímpica eqüestre en la qual el genet i el seu cavall han de superar obstacles de manera ordenada i disciplinada. N'hi ha de molts tipus i variants, entre ells el *derbi* -en el qual la majoria d'obstacles són elements naturals- o la prova de potència, destinada a demostrar l'habilitat del genet i el cavall.

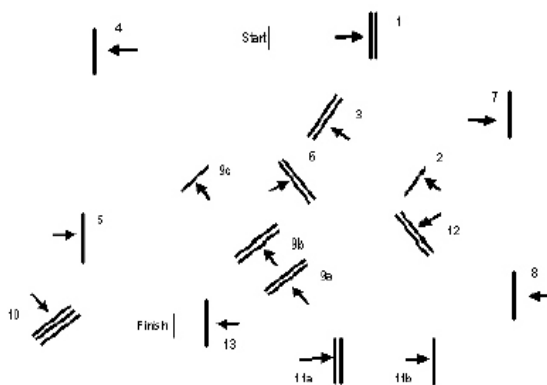
Els genets han d'haver vist la pista abans de realitzar el certamen i conèixer a la perfecció l'ordre amb el qual han de superar els obstacles. La mesura de la pista pot variar segons el club o federació en el que es trobi. Es penalitzarà al genet en cas que el cavall refusi saltar, que es toquin les barres o blocs que formen els obstacles provocant la caiguda o trontollament d'aquests... etc. Si el genet cau de la muntura o la maltracta, aquest quedarà desqualificat.

1. Tipus d'obstacles:

Pel que fa a l'alçada, els obstacles poden anar des d'un metre fins a més de dos, depenent sempre, com la mida de la pista, del tipus de certamen i el club o federació on es dugui a terme. Un recorregut pot incloure'n de diversos tipus, alçades i fondàries, amb aigua o sense... etcètera. A continuació desglossaré els més habituals:

- **Mur:** Aquest obstacle simula una paret de pedra massissa, però la secció superior està formada per blocs que es desplacen en cas que les extremitats del cavall hi xoquin.
- **Vertical:** Un sol obstacle d'una determinada alçada.
- **Oxer:** Es col·loquen dues barres, normalment a la mateixa alçada i separades per poca distància.
- **Creueta:** Dues barres que es creuen formant una x.

- **Combinacions:** Els genets també es poden topar amb un conjunt de salts molt a prop entre si. Si el cavall refusa saltar-ne un, s'ha de tornar a intentar de nou des del primer salt de la combinació.

A l'esquerra, fotografia d'Indoctro, considerat un dels millors cavalls i sementals en el món del salt, a la dreta, alçat d'un possible recorregut en un certamen de salt d'obstacles.

6. 5. La doma clàssica

La doma clàssica és una de les disciplines eqüestres olímpiques dins el món de l'equitació; és també coneguda com a “dressage”, paraula que deriva del verb francès «dresser», que significa “entrenar”. Els cavalls que participen en certàmens d'aquest tipus es caracteritzen per la seva elegància de moviments, fins i subtils, treballats amb ardor durant hores i hores abans de sortir a la pista. Hi ha innumerables tipus d'exhibicions i competicions que mesuren les qualitats dels cavalls i la seva majestuositat a l'hora de realitzar les proves i moviments, trobant-se entre elles les proves en solitari o els certàmens per equips.

Aquesta disciplina està molt consagrada entre l'alt públic i es considera un gran espectacle de bellesa i sensibilitat on queda palesa l'harmonia entre el cavall i el seu genet o amazona. Moltes persones fins i tot ho consideren un art, tot i que la dura realitat, que ens explicarà la Leonor durant la seva entrevista, és infinitament diferent.

6. 5. 1. Història del *dressage*

Tot i que els cavalls van ser domesticats i doblegats per a ser ajudants obligats de l'ésser humà molt abans, va ser al voltant de l'any 400 aC. quan van aparèixer els primers vestigis d'aquesta disciplina.

El que es podria descriure com el primer manual de doma clàssica va ser escrit per Jenofronte, un militar/filòsof que deixà per escrit tots els seus pensaments i creences relacionades amb el món de l'equitació. Ell creia que aquesta pràctica es basava en respectar i recompensar a la muntura, i posà èmfasi especialment en la posició i la postura, fets que ell considerava extremadament importants. A més a més, ressaltava el fet que el cavall s'havia d'entregar voluntàriament al genet, doncs segons ell la violència no era necessària. El seu objectiu no era la doma en sí, sinó la lluita militar, però és possible que ell fos l'inventor d'aquesta disciplina sense ni tan sols saber-ho. Segons ell, un cavall àgil en la batalla era el més valuós que un genet podia tenir, doncs a part d'un company es tenia en les mans de l'amo a una gran i apreciable mercaderia. Els romans van seguir les tècniques de Jenofronte i fins i tot van inventar les ferradures, anomenades '*hipposandals*', amb la intenció de minimitzar el desgast dels cascs dels equins.

A l'edat mitjana, oficials de les cavalleries practicaren també el *dressage* per a millorar els seus moviments a cavall, talment com havien fet els grecs segles abans. Amb el pas dels anys, aquesta disciplina va fer-se més i més popular, fins al punt que l'any 1532 es creà a Nàpols la primera escola d'equitació. El seu fundador, Frederico Grisone, escrigué el que ell anomenà "*Les regles de l'equitació*", on explicava els seus violents i abusius mètodes d'entrenament. Al contrari de Jenofronte, ell estava fermament convençut que el cavall havia de ser totalment obediènt envers el seu amo i defensava que la violència era crucial per a aconseguir-ho (mitjançant ferros bucals extremadament dolorosos). Escrigué, també, les que es consideren les bases de la doma clàssica actual. Hi hagué diversos detractors i defensors tant de les tècniques de Jenofronte com de les de Grisone i continua sent així encara avui en dia.

Tot i que algunes disciplines eqüestres ja foren incloses als jocs olímpics l'any 1900, aquesta en particular es va introduir l'any 1912, i com la resta de competicions hípiques existents, tan sols els genets que eren oficials militars de cavalleria (masculins, no cal dir-ho) podien participar-hi. Als anys 50 va canviar la normativa, i actualment poden participar-hi ciutadans civils independentment del seu sexe. En les imatges que veiem sota aquestes línies, podem veure la primera dona que guanyà una medalla olímpica de doma clàssica. El seu nom fou Lis Hartel, i tot i que es quedà paralítica de genolls en avall, aconseguí trencar tots els esquemes i guanyar una medalla de plata.

Sobre aquestes línies, a l'esquerra, podem veure a Lis Hartel amb un dels seus cavalls. A la dreta, la tenim al pòdium dels jocs olímpics, eixugant-se les llàgrimes de felicitat.

6. 5. 2. En què consisteix?

Les proves de doma clàssica es realitzen en una pista de seixanta metres de llarg per vint d'amplada. Consisteixen en mostrar l'harmonia entre el genet i la seva muntura (que ha de tenir com a mínim sis anys) davant l'atenta mirada de tres jutges que observen els moviments de la parella i els penalitzen en cas de què es cometi algun error o es passi del

temps límit. Així doncs, el que es busca en la doma clàssica és simular que el cavall es maneja ell sol, que confii en el seu genet i que mantingui en tot moment la postura ferma i recta. Alguns dels termes més comuns en aquesta disciplina són el *piaffe* o el *passage*, desglossats a continuació:

1. El *piaffe*

Aquest moviment consisteix en realitzar un trot elevat sense que el cavall avanci. Com ens dirà la Leonor en la seva entrevista, aquest és un dels exercicis més cruels i confusos que se li poden ordenar a un cavall, i per més bell que sigui el resultat, no s'ha d'oblidar mai tota la crueltat infringida que s'ha de dur a terme per aconseguir moviments d'aquest tipus.

Per aconseguir aquest resultat, el genet s'ha de mantenir recte sobre la sella de muntar, estrenyent les cames contra el cos del cavall (així és com s'insta als equins a avançar) i alhora demanar-li que es mantingui quiet amb les regnes, mantenint els dits tancats al voltant d'aquestes. Així doncs, se li demana fer dues accions totalment contràries alhora, aconseguint d'aquesta manera que troti des don es troba però sense avançar, com s'indica en la descripció del moviment.

2. El *passage*

El *passage* és un tipus de trot molt elegant. Tot i que en aquest exercici els cavalls es poden moure del seu lloc i no han de romandre tant estàtics com en el moviment anterior, el seu coll ha de romandre arquejat en tot moment, amb el clatell el més amunt possible i el cap a l'altura del pit. No es pot perdre el ritme en cap moment i l'avantbraç de l'animal moltes vegades pot arribar a mostrar-se en posició horitzontal. Al veure realitzar a un cavall aquest exercici, la persona que ho està observant té la sensació que l'animal “salta” cada vegada que fa dues o tres passes. Normalment s'ensenya aquest pas sabent de segur que el genet ja domina l'anterior.

Hi ha altres moviments destacables en la doma clàssica, com serien les piruetes al galop -que consisteixen en fer girar al cavall sobre si mateix-, entre d'altres.

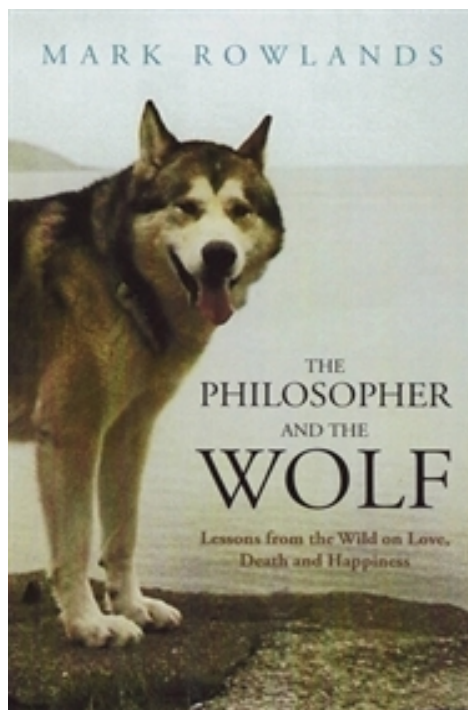
Genet fent una salutació de rigor al jurat abans/després de començar el certamen.

7. El filòsof i el llop, Mark Rowlands

Comentari comparatiu del llibre aplicat al maltractament animal.

Mark Rowlands -autor del llibre *El filòsof i el llop*- explica en aquesta novel·la autobiogràfica, des d'un punt de vista filosòfic i reflexiu, la seva experiència de convivència amb un llop anomenat Brenin durant onze anys de la seva vida. I no tan sols tenia un llop, sinó que també convivia amb dues gosses de mida considerable tant o més destructives i poderoses que Brenin.

Era tal la seva confiança en el gran animal, que va arribar a dur-lo a les seves classes -Rowlands treballà com a professor universitari durant uns anys-, a més de viatjar i traslladar-se amb ell arreu, sentint-se obligat, moltes vegades, a pagar pels desperfectes (que no eren precisament pocs) que l'animal ocasionava. Per més inri, es veia obligat a mentir contínuament pel que fa a la raça de l'animal, ja que a molts estats està completament prohibit tenir un llop com a mascota.

No obstant això, animal de companyia o mascota no serien el terme més correcte per a descriure el que sentia Mark per Brenin, car l'anomena germà infinites vegades mentre transcorre la novel·la. I és que la connexió entre una persona i el seu company d'aventures deixa fora tot tipus d'especisme i se centra únicament en l'amistat que els uneix. Això és exactament el que sentia Mark, doncs els infinits sacrificis (d'es d'econòmics fins a socials, doncs decidí abandonar la seva vida social per a transformar-se pràcticament en un ermità que considerava que la companyia humana tenia poca importància) que feu per Brenin no es fan per a qualsevol.

L'autor sembla comprendre el sentit de l'existència gràcies a compartir-la amb el seu germà, preguntant-se en tot moment com pot ser que encara hi hagi persones en aquest

món que qüestionin el fet que els animals tinguin pensaments, raonaments o fins i tot sentiments. Amb les seves pròpies paraules: «*Vaig aprendre d'un llop el que és ser humà*».

Res més començar el llibre, l'autor planteja al lector una pregunta certament interessant: **Què significa ser humà?** Hi ha infinites respostes a aquesta pregunta, tantes com diferències d'opinions entre cadascun de nosaltres. No obstant això, tots estem d'acord (o almenys això és el que se'ns inculca des de ben petits) en què nosaltres som més intel·ligents que la resta d'espècies d'aquest planeta; de fet, gràcies a això hem estat capaços de crear i construir una civilització feta al nostre gust i adaptada a les nostres necessitats. Podem raonar, distingir entre el bé i el mal -i com a conseqüència, podem ser bons o dolents a consciència, mentre que els animals són bons per naturalesa i dolents a causa d'una educació lamentable-, utilitzar un llenguatge, estimar, gaudir del lliure albir i llibertat d'acció... Som únics fins i tot en el fet de tenir la dissort de saber que un dia o altre, arribarà la nostra hora.

Això pot ser possible, no ho discutiré, però no justifica que siguem millors ni ens atorga cap mena de dret a sentir-nos superiors respecte a la resta d'espècies amb es que compartim l'existència.

Com Rowlands diu: «*Els humans som animals que ens creiem les històries que expliquem sobre nosaltres mateixos. Som crèduls*». Malgrat tot, cadascú de nosaltres, per molt humà i exclusiu que es cregui, té encara una ànima de simi. I de fet, no som pas els únics simis capaços de sentir, d'experimentar sensacions com l'amor, el dolor i l'amistat. Sí que som els que tenim aquesta capacitat més desenvolupada i explorada, però els sentiments no són, en absolut, exclusivament humans.

Mark Rowlands i
el seu fidel company Brenin.

Rowlands toca també el delicat tema de l'ensinistrament deixant clar que es pot ensinistrar qualsevol animal sempre i quan es trobi el mètode adequat per a fer-ho. I així va ser, ja que almenys a ell li va funcionar amb Brenin, ja que mai el va portar amb corretja i ni cal dir que tampoc li va caldre utilitzar morrió. Amb una bona educació sense violència, podem *humanitzar* els animals si així ho desitgem, encara que, per trist que sigui, mai hi ha ensinistrament sense un acte de submissió pel que fa a l'animal que s'està ensinistrant. Així doncs, la clau per a ensinistrar a un animal és fer-li creure que no té cap altra elecció a part d'obeir-te.

Aquest fet em sembla certament interessant i ho trobo una perfecta oportunitat per a comparar-ho amb el món de l'equitació, ja que tristament és exactament així com molts domadors de cavalls es prenen la seva feina, com un acte de dominació, una cosa personal. Alguns poden arribar a dur a terme veritables barbaritats per a sortir-se amb la seva i aconseguir els seus propòsits, i no hauria de ser en absolut així, doncs com el filòsof diu, l'ensinistrament no és cap batalla de voluntats; un animal no viu per a complaure al seu amo ni es desfà en desitjos de fer-lo feliç. Posa't en la seva pell, pensa com ell. Igual que tu tampoc desitges obeir a ningú ni complir ordres contra la teva voluntat, ell tampoc. Aquest fet ens duu a pensar: És ètic obligar a un ésser viu a sotmetre's als teus desitjos personals? No, òbviament. Així doncs, per quina raó ens entossudim a fer-ho dia sí, dia també? Perquè duem a terme un acte que ja de per si no ens sembla ètic?

Hem obligat als animals que considerem domèstics a confiar en nosaltres, fins a tal punt que arribem a ser pràcticament indispensables per a ells. Rowlands aplica aquest comentari sempre a gossos, però no podríem dir exactament el mateix dels equins? El grau de submissió que sofreixen respecte a la nostra espècie és igual o fins i tot pitjor que el dels cànids, puix els gossos són considerats el millor amic de l'home i els cavalls tan sols són una eina per a treballar o bé una màquina de fer diners. Mark mai pegà o cridà a Brenin, ni tampoc l'obligà a asseure's o a alçar-se, entre d'altres trucs típics que els propietaris obliguen a fer als seus animals, solament va ensenyar-li a fer el que ell creia necessari. Si es pot actuar així amb un gos, perquè no amb un cavall? Perquè ens agrada veure sofrir als equins fent coses totalment antinaturals per a ells?

Rowlands es torturà per haver comprat a Brenin (així és com s'aconsegueix perpetuar la interminable cadena de compra-venta de cadells il·legals), i de fet moltes persones s'aventuraven a preguntar-li com havia gosat fer una cosa així, obligar a l'animal a viure en un entorn antinatural per a la seva espècie¹. El filòsof arribà, després de molt dilucidar, a la conclusió de què encara que tots els éssers vius han estat creats per a dur a terme la tasca que els ha estat designada, els animals no humans no són conscients del seu propi ser. Un llop tan sols pot ser el que és i Brenin ja havia nascut en captivitat, de manera que hagués estat impossible alliberar-lo perquè hagués mort poques hores més tard a causa de la seva manca de coneixement del seu suposat entorn *natural*.

Per quina raó els humans han de ser els únics animals capaços de dur a terme una vida diferent de la que els ha estat designada per naturalesa, per herència purament biològica, i un llop no? Aquesta és l'història de Brenin, un llop que fou feliç fent totalment el contrari del que la naturalesa li designà a la seva espècie. O potser fou un presoner silenciós?

Ho dubto, tenint en compte que una persona no empresona el seu germà. Això ens duu al problema principal de tots els animals no humans, la manca de llenguatge per a poder manifestar els seus sentiments, raonaments i dolor.

De totes maneres, crec que és important concretar el fet que -prenent les paraules de Marta Tafalla-:

«Els animals de companyia com els gossos o els gats han estat víctimes d'una domesticació, una selecció artificial de quinze mil anys. Estan adaptats a nosaltres, i per tant, ens entenen i saben conviure amb nosaltres. Un llop és un animal salvatge i obligar-lo a viure amb humans és forçar la seva natura, forçar els seus instints. Un animal salvatge i un animal domèstic tenen un comportament molt diferent. És raonable conviure amb gats i gossos, però no és raonable emportar-se a casa cap animal salvatge. El que va fer en Rowlands és una bestiesa, encara que la compensi pels esforços que va fer en tractar bé el seu llop. Però no és bo fomentar la idea d'endur-se animals salvatges a casa».

¹ Un xic hipòcrita, si se'm permet dir-ho, per part d'aquestes persones, ja que de ben segur que moltes tenien un gos o un gat a casa seva. Encara que actualment es consideri del més normal, aquests animals també van ésser extrets del seu medi natural en un moment de la història.

7. 1. La intel·ligència dels simis, la lupina, l'equina i la humana.

Tots tenim perfectament entès que un simi és més llest que un llop, però no tant com un ésser humà; i això simplement és així, o almenys és el que ens fan creure.

Un ximpanzé té, sens dubte, una intel·ligència mecànica per a resoldre problemes del seu dia a dia que un llop no tindrà, simplement perquè no se li presenten exactament les mateixes qüestions, però sí similars². Així doncs, perquè el grau d'intel·ligència d'una espècie és totalment diferent que el de l'altra? Està comprovat que el cervell de les criatures socials és, per regla general, més ampli que el de les que no ho són.

Rowlandss ens parla de dos *primatòlegs* que afirmen que aquesta diferència no té tant a veure amb els problemes mecànics als quals s'ha d'enfrontar l'animal, sinó que són les qüestions del món social les que han propiciat aquest desenvolupament major. Així doncs, ens vam tornar més intel·ligents perquè érem animals socials o ens vam convertir en animals socials perquè érem més intel·ligents? Simplement vam recórrer camins evolutius diferents. Com diu Rowlands, un llop no podria escriure o pintar, però la capacitat de crear que tenim els humans i els simis deriva del fet que som animals socials. Tan sols nosaltres vam aprendre a intrigar i enganyar per a aconseguir les coses abans que la resta, i aquesta complexitat de pensament ens va dur a tenir la capacitat actual de crear.

2 Òbviament, aquest fet es pot aplicar a qualsevol altre tipus d'animal.

El fet de saber manipular i maquinari contra els altres ens ha conduït a una intel·ligència major. Nosaltres sabem distingir entre el bé i el mal, tenim malícia i fem les coses a consciència. Som despiadats amb els nostres iguals d'una manera que un cavall o un llop mai ho seria.

Aquest és el preu que paguem per la nostra suposada superioritat; El mal forma part de les nostres vides, de la nostra essència, pràcticament.

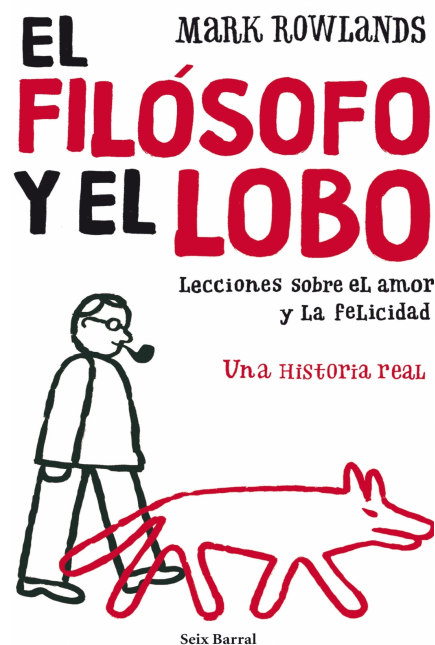
El filòsof ens parla d'alguns experiments fets a gossos enramant-los amb unes reixes elèctriques fins a deixar-los pràcticament morts i sense cap finalitat, simplement per a veure què passava. Com us podeu imaginar, això no és ètic en absolut. Si almenys es vol arribar a un objectiu, es té una excusa, podríem dir (encara que tenir una finalitat tampoc justifica el maltractament a un ésser viu, doncs ell no té cap mena de culpa que un individu tingui una fita i hagi decidit experimentar-ho amb ell) més o menys, vàlida i acceptada per la humanitat.

Rowlands defensa que moltes vegades, el mal infligit pels humans no ha estat el resultat d'una acció maliciosa, sinó la desgana en el compliment del deure moral.

Com digué Kundera³ *«La veritable prova de la moralitat de la humanitat, la més fonda -situada a tal profunditat que escapa de la nostra percepció-, radica en la seva relació amb els que són a la seva mercè: Els animals».*

I és que tan sols observant a una persona i fixant-nos en com tracta a la resta, ja siguin els seus subordinats o els seus iguals, podem descobrir gran part de l'individu. Així doncs, la nostra bondat es pot mesurar tenint en compte com tractem als individus que presenten una debilitat respecte a nosaltres, ja sigui perquè són d'una espècie que considerem inferior o per qualsevol altra raó.

3 Cita extreta de llibre, jo tan sols m'he limitat a traduir-la.

Com afirma Rowlands, els humans debilitem les coses per a poder utilitzar-les a favor nostre. Ell mateix posa un exemple que em va com l'anell al dit: agafem a un semental, un cavall ple de vida i entusiasme, i el castrem, transformant-lo així en un ésser submís i obedient. Òbviament, no som l'única espècie que fa això, els llops també s'aprofiten dels més dèbils, però ho fan amb una finalitat, sobreviure.

Nosaltres ja no en tenim la necessitat, però ho fem de totes maneres. Per quina raó? Què és el que ens condueix a comportar-nos d'aquesta manera, el que ens diferencia de la resta?

Citant les paraules de Rowlands:

«El que caracteritza als éssers humans, és que aquests han agafat la crueltat de la vida, l'han refinat i, per tant, l'han intensificat. Han dut la crueltat de la vida a un altre nivell. Si volguéssim definir en una sola oració als éssers humans, aquesta podria valdre: Els éssers humans són animals capaços d'engendrar el seu propi mal. Com ja hem vist en els simis: el primer és la intel·ligència social. Se'ns dona tan bé generar debilitat en altres animals perquè primer vam ser capaços de fer-ho amb nosaltres mateixos».

Els animals tenen drets (a cert estil de vida, tracte i benestar) però no responsabilitats concomitants com les que tenim nosaltres. Això està clar, ho sabem tots. O potser no? Segons sembla, hi ha persones que no acaben de comprendre aquest concepte i que neguen que els animals mereixin tenir drets.

Clarament, un animal no pot realitzar les tasques que duu a terme el seu amo, simplement perquè li és impossible de comprendre o de fer, però aquest fet no els lleva el dret a tenir drets reconeguts. Com diu Rowlands, els animals de granja: *«Viuen una vida depriment i sofreixen una mort horrible»*. I tristament, no va equivocat; tots sabem el que passa al llarg de la vida d'un vedell que ja ha nascut amb el destí marcat: Es diu indústria càrnia.

Posem-nos en el seu lloc, com ens proposa el filòsof: Imaginis que vostè és un animal. Res més néixer, ha de decidir com vol viure la seva vida. Escolliria viure-la tota en una granja, vivint atrapat entre quatre reixes que ni tan sols li permeten moure's, tement que la mort arribi dia sí, dia també? O bé preferiria una vida lliure?

Tot i que la primera opció és molt sucosa,estic força segura que tothom voldria la segona per a si mateix. Així doncs, si ja d'es de bon principi l'opció de viure atrapat entre quatre reixes no li agrada a ningú, per quina raó sotmetem a milions d'animals a sofrir aquesta realitat?

La resposta és simple: perquè no som nosaltres els que sentim el seu sofriment en la nostra pròpia pell. Quan es va tornar l'espècie humana tan immoral i hipòcrita? El que defineix als ésser humans és l'eterna i vana cerca de la felicitat i els sentiments; pràcticament els rendim culte, als darrers. Ens passem la vida buscant el què la resta d'animals tindrien si nosaltres no els ho prenguéssim.

7. 2. Metes de la vida humana i el veritable sentit de la mort.

El que més em va tocar de la meva immersió en la lectura del llibre de Mark Rowlands, fou, possiblement, el capítol on conta la mort de Brenin, el seu fidel company. A partir de l'extinció de la vida del seu amic, el filòsof escrigué el que va ser per a mi la millor part del seu llibre. Ja que som els únics animals conscients de què un dia o altre la nostra existència arribarà a la seva fi, crec que val la pena almenys plantejar-se com ens hauríem de prendre aquest fet. Per què és un fet, oi? Bé, almenys les morts alienes ho són per a nosaltres, encara que la nostra no la viurem mai. La mort marca el final de la vida, si bé ens persegueix i tortura d'es que tenim ús de la raó i entenem que tard o d'hora ens arribarà el torn a nosaltres.

L'últim any -especialment els darrers dies d'aquest- de Brenin no va ser fàcil sota cap mena de concepte. Rowlands hagué de tractar les ferides i infeccions *supurants* cada dues hores durant setmanes, sabedor del fet que possiblement no serviria per a res. Càncer. Metàstasis.

Finalment, decidí sacrificar al seu germà, evitant-li així un patiment innecessari, quan el veterinari li confirmà que no quedava cap esperança que sobrevisqués, doncs ja era vell i dèbil. Simplement havia arribat la seva hora.

No obstant això, i com ell mateix diu: *«L'amor té moltes cares, i si un estima ha de ser el suficientment fort com per a contemplar-les totes»*. Quan Brenin se n'hagué anat, tothom li digué a Rowlands que no havia perdut tant amb la marxa del llop, sinó durant tots els anys que estigué amb ell. Es referien al fet que s'havia allunyat de la companyia humana. Això a ell li importava poc, per no dir pràcticament gens, però en tragué unes reflexions molt interessants. Com diu ell, en quin sentit és *dolenta*, la mort? -No per als altres, sinó pel que es mor-. La mort, sigui el que sigui, no és una cosa que t'ocorre en vida.

Com digué Epicur:

«La mort no ens pot fer mal. Mentre vivim, la mort no se'ns esdevé, de manera que no ens pot haver fet mal, encara. Quan morim - tenint en compte que la mort és el límit de la nostra vida i no un succés en ella - ja no existim per a què ens pugui fer mal».

Així doncs, i partint d'aquesta reflexió amb la qual estic totalment d'acord, podem afirmar que la mort ens fa mal pel que s'endú, encara que costi d'entendre, doncs ja no vivim. Com se'ns pot endur, com ens pot robar si ja no existim? No ens roba la vida, ja que quan arriba ja l'hem perduda i no se't pot prendre una cosa que ja no tens des de bon principi.

Els humans no podem viure sense metes, sense aspiracions. Hem de desitjar una cosa per a poder proposar-nos lluitar per a aconseguir tal propòsit. Són aquests objectius, aquests projectes, el que se'ns nega al morir? En part sí, però el que veritablement se'ns arrabassa és el futur, els instants on podríem arribar a aconseguir aquestes metes.

I així avança l'espècie humana, ja que si tu no acabes una cosa, no aconsegueixes el teu objectiu vital, ho deixes a mitges i serà el teu fill qui continuarà el llegat familiar. Perquè els humans sempre busquem el que no tenim. Quan arribem a una meta en cerquem una altra de pressa i corrents, perquè si no, no ens sentim ni vius ni realitzats.

Com proposa Rowlands:

«Si arribéssim a trobar un propòsit el suficientment grandios com per a què donés sentit a la nostra vida, hauríem d'assegurar-nos, a tota costa, de no complir-lo. De seguida que ho aconseguíssim la nostra vida tornaria a no tenir sentit. Estaria bé fer coincidir el compliment d'aquest propòsit que donaria sentit a la nostra vida amb el nostre últim alè, però; Quina classe de propòsit podem fer realitat quan més dèbils som? (...) Si el sentit de la vida consisteix en tenir una meta, hem d'albergar l'esperança que mai complirem el susdit propòsit. Però... Quin sentit té tenir una esperança que mai es podrà realitzar. Una esperança vana no pot donar sentit a la vida.»

I jo em pregunto, això és vida? No seria més bonic i idíl·lic viure el moment, com fan els animals, en lloc de preocupar-nos pel futur? Tot el que tenim són aspiracions que potser es realitzaran o potser no, però no deixen de ser desitjos. Ens passem tota la nostra existència fent una cosa que no ens agrada per aconseguir-ne una altra. De què ens serveix fer això, si hem malgastat gran part de la nostra vida⁴ plantejant-nos l'esdevenidor?

Segons Rowlands:

«Tant el sentit de la nostra vida com el final d'aquesta es troben més endavant en la línia, raó per la qual la susdita línia ens fascina i ens horroritza. Aquest és, en essència, el dilema existencial dels éssers humans. El que es perd en morir, és un factor que depèn de la inversió que s'hagi fet en la vida.»

Potser és això el que diferencia la nostra espècia de la resta, que perdem més quan morim. És això del que vertaderament ens sentim orgullosos, el que ens fa sentir superiors respecte a totes les altres espècies d'animals que habiten el planeta terra?

4 O tota, tant si obtenim el propòsit com si no; ja que si l'aconseguim, ens sentirem realitzats uns segons i començarem de nou la frenètica carrera a contracorrent del temps. Si no, la nostra vida haurà estat pèssima per no haver arribat mai a tenir el que tant havíem volgut i desitjat.

Potser ens ho hauríem de plantejar seriosament; la resta d'animals saben viure a l'instant i tot i que està comprovat que molts d'ells comprenen que hi hagi futur, no els preocupa o simplement no els interessa.

Als humans, en canvi, els moments se'ns escapen entre els dits, no podem viure a base d'ells. La nostra relació amb el temps és completament diferent respecte a la de la resta d'animals, doncs, com Heidegger afirmava: «*La temporalitat és l'essència de l'ésser humà*».

Ens passem tota la nostra existència enyorant o retraient-nos un passat i esperant amb ànsies un futur. Així doncs, com podem arribar a ser feliços? Mai obtindrem la meta de la felicitat, ja que sempre hi haurà una esperança d'un esdevenidor millor que el d'ahir.

Com diu Rowlands:

«Sempre anem a la caça d'alguna cosa, i la nostra pròpia felicitat se'ns escapa de les mans. (...) Tot el que podem obtenir, tot el que podem posseir, ens ho arrabassarà el temps. Però el que el temps mai podrà prendre'ns és qui vam ser en els nostres millors moments, encara que els millors moments mai siguin nostres, doncs ens recordem a nosaltres mateixos mitjançant els records dels altres».

Llop solitari, d'Alfred von Kowalski. Aquest quadre és mencionat per Mark Rowlands al llarg del llibre, afirmant que li recorda a Brenin.

8. Per què estimem els gossos, ens mengem als porcs i ens vestim amb les vaques.

“Imagini's per uns instants la situació següent: Una amiga l'ha convidat a un sopar elegant (...) De la cuina emanen aromes sublimes que aconseguen que la boca se li faci aigua. No ha menjat en tot el dia i li comença a rugir l'estómac. Per fi, després del que han semblat diverses hores, la seva amiga, l'amfitriona, emergeix de la cuina amb una cassola fumejant i plena d'estofat. L'aroma de la carn, de les espècies i de les verdures inunda l'habitació. Se serveix una ració generosa i després d'haver ingerit alguns trossos de la melosa carn li pregunta a la seva amiga si li donaria la recepta.

«És clar que sí» li respon. «primer agafes un quilogram de carn de Golden Retriever, marinada des de la nit abans i després...»¹

Melanie Joy, psicòloga nord-americana i professora d'universitat, comença amb aquesta reflexió els raonaments que precediran un llibre certament interessant i tristament vertader:

«Por qué amamos a los perros, nos comemos a los cerdos y nos vestimos con las vacas»

Per quina raó la nostra cultura té ben vist menjar a alguns animals sense cap mena de remordiments ni contemplacions, però ens fa veure a algunes espècies com a mascotes/animals de companyia? Menjar-nos un gos no ens sembla ni molt menys ètic; és més, ens ocasiona basques i nàusees el sol fet d'imaginar-nos-ho, però si el mateix estofat hagués resultat ser de vedella, de ben segur que la reacció pel que fa als seus ingredients no hagueren fet que ningú deixés de continuar assaborint gustosament el plat.

Les vaques són animals amb els quals moltes persones no hi tenen pràcticament cap mena de contacte i si es té en un moment o altre sol ser molt poc proper. En canvi, hi ha un gran nombre de persones al món que tenen un gos a casa i conviuen amb ell. Aquell gos té un nom, és tractat com un més de la família, es plora la seva mort... Així doncs, normalment el major contacte que es té amb els bovins és quan ens els trobem al plat, sense imaginar-nos l'animal en si. Tan sols en veiem la carn, l'olor, el gust.... Tan sols en veiem el que desitgem veure'n, el que volem saber-ne.

¹ Totes les traduccions del llibre que apareixen en aquest document han estat fetes per mi mateixa, ja que l'exemplar que m'he llegit està escrit en Castellà.

És molt més senzill i còmode no pensar en què un animal ha patit terriblement durant tota la seva vida per a arribar a aquell plat que no pas torturar-se al saber la veritat.

La percepció que tenim dels gossos i les vaques és totalment diferent, però això no significa que ells siguin dissemblants (que no ho són tant, doncs un boví també té emocions, consciència i preferències), sinó que nosaltres tenim una percepció d'ells distinta. Amb la carn ens passa el mateix, com ja hem dit abans a l'apartat «la paraula especisme» dins el subapartat de l'especisme religiós o supersticiós.² Així doncs, segons les nostres creences o idees decidirem si ens sembla moral o no consumir un tipus de carn o una altra. Fins aquí res de nou.

Està comprovat que els éssers humans tenim tendència a classificar-ho tot, ens posem etiquetes a nosaltres mateixos i fins i tot als que no són de la nostra pròpia espècie. Tenim una necessitat imperiosa i incontrolable d'etiquetar-ho tot, els animals no humans sofreixen aquesta «mania» sent generalitzats i col·locats en grups com: presa, depredador, mascota, plaga, menjar... Segons si un animal pertany a un grup a un altre, actuarem envers ell com a nosaltres ens sembli més correcte.

Amb tot, i tornant a l'exemple ja utilitzat abans de vaca-gos, està comprovat que moltes persones es neguen a imaginar-se a l'animal que estan consumint per a no sentir-se culpables (especialment si els animals són terrestres, ja que ens sentim més propers a ells). Les grans empreses càrnies han sabut fer un bon ús d'això, fixin-se en que poques vegades -i cada vegada menys- es troben parts senceres d'animals als grans supermercats. Poca gent jove consumeix peu de porc, o orella (òbviament hi pot haver excepcions i tot tipus de casos diferents, però en general, i caic jo mateixa en la generalització, cada vegada n'hi ha menys), pel simple fet que li remet a l'animal en vida. Així mateix, també és menys habitual que ens topem amb terminologies que al·ludeixen directament la manera en la qual els animals han estat sacrificats (i que se substitueixen per mots més suaus i no tant explícits, com podria ser: *dessagnar-se fins a la mort*, que ara no s'anomena així sinó *exsanguinació*).

² Veure el mencionat sub-apartat a la pàgina 21.

Ens fa fàstic consumir un gat però no a un porc, ja que hem après a no sentir-nos culpables d'alimentar-nos a partir de la carn d'algunes espècies -ens resulta normal, al cap i a la fi, és el que fa tothom-.

No volem que els animals ho passin malament, però a alguns ens els mengem. És molt més còmode no intentar pensar-hi que no pas buscar el perquè, però aquest treball de recerca busca precisament aquest perquè. I és que encara que no ho sembli, als humans ens preocupen els altres éssers vius, si no fos així no ens molestaríem en intentar enganyar-nos a nosaltres mateixos per a justificar el fet de menjar-nos-els, intentant-nos autoconvèncer que no està malament fer-ho.

Com menys gos i més vaques mengem, més reforçarem la creença que els gossos no són comestibles i les vaques, sí.»

«La crueltat sol pertorbar-nos més que el sacrifici en si»

Aprofitant la seva feina com a professora de psicologia en una universitat d'Estats Units, Melanie Joy cada any els demana als seus alumnes que pensin en un porc i en un gos i escriguin les primeres paraules relacionades amb cadascun d'ells que els vinguin al cap. Els gossos sempre en surten molt més ben parats, i els porcs són els éssers fastigosos i bruts dels quals tots hem sentit a parlar alguna vegada.

Aquestes són algunes de les respostes dels alumnes, que he trobat certament interessants i desesperançadores:

«-I llavors, d'on has après tot el que saps dels porcs?

-(...) *Dels mitjans de comunicació.*

-*De la societat, suposo.*

-Què sentiries pels porcs si pensessis en ells com en individus intel·ligents i sensibles, que potser no són tan suats, ganduls i golafres? Què sentiries si els coneguessis directament, com coneixes als gossos?

-Em sentiria molt estrany al menjar-los. Crec que em sentiria culpable.

-Llavors, per quina raó mengem porc, però no mengem gos?

-Perquè els porcs hi són per això, per menjar-se'ls.

-Per què criem porcs per a menjar-nos-els?

-No ho sé, no ho he pensat mai. Suposo que perquè les coses són així.»

Només a Estats Units es maten deu mil milions d'animals terrestres a l'any, cortesia de la indústria càrnia. Ho sabem, en tenim estudis i evidències i nosaltres mateixos en trobem els seus cadàvers trossejats en safates blanques als supermercats. De totes maneres, hem escollit l'opció d'ignorar-ho, d'acceptar-ho, de normalitzar-ho.

El *carnisme* té molt de poder en la societat actual. Com ens explica Joy, el sufix “-iano” (del castellà: vegetar -iano) es refereix a una persona o a un col·lectiu d'aquestes que defensen o practiquen una doctrina o grup de principis. En canvi, el terme «consumidor de carn» dona per fet i sobreentès el fet que consumir carn queda fora de les creences i valors morals d'un individu. No cal ni dir que les paraules carnívor/herbívor tampoc són aplicables en aquest cas, perquè il·lustren el que consumeix un ésser segons les seves capacitats fisiològiques, no com a opcions personals.

Avui en dia ja no es necessita consumir carn per a sobreviure, però tot així hem decidit no canviar els hàbits «habituals» i continuar fent-ho perquè ens agrada, tot i conèixer-ne les conseqüències. Perquè les coses són així. Perquè és el considerat natural.

8. 1. La carn, el gran i immutable negoci de la societat actual

«Com més animals morin per minut, més diners es guanyen»- Ens diu Melanie res més començar el tercer capítol del seu llibre.

Crec que és important repassar la manera en com es crien i pràcticament s'exterminen els animals de granja quan arriben als escorxadors, ja que tot i que no he volgut aprofundir molt en aquest tema en l'apartat del vegetarianisme em vaig proposar fer-ho al llarg del treball.³

Els mètodes utilitzats no són, ni molt menys, ètics, com ja es deuen poder imaginar. Abans de res, cal dir que a Estats Units, més de cinc-cents milions dels animals que de bon principi havien nascut amb el destí d'acabar transformant-se en carn de consum humà acaben morint abans d'arribar a l'escorxador. Això es deu a les malalties que contrauen, primer per falta de cures, més tard per falta d'atenció, per l'espai reduït en el qual es veuen obligats a viure, perquè han estat modificats genèticament... I una llarga llista d'etcèteres terribles i totalment inhumans.

Cal ressaltar que la majoria de proves que es tenen d'aquest maltractament sistemàtic provenen de vídeos gravats per voluntaris infiltrats, car si una persona qualsevol tracta d'entrar en un establiment productor de carn se li negarà el pas; Si és que s'aconsegueix trobar un establiment d'aquest tipus, doncs ningú (a menys que s'estigui especialment interessat en l'àmbit) sap on es troben.

Melanie Joy ens cita una frase d'Erik Schlosser, un periodista nord-americà, seguida d'una reflexió seva:

«No tenen finestres ni cap component arquitectònic que ens permeti saber el que ocorre a l'interior. // No ho veiem perquè no hem de veure-ho. Tal com succeeix amb qualsevol ideologia violenta, s'ha d'impedir que la població tingui contacte directe amb les víctimes del sistema per evitar que puguin

3 Com podem veure en l'entrevista a Joan Vergés a la pàgina 157, ell creu que els animals de granja són els que més pateixen per part de l'ésser humà.

*començar a qüestionar al sistema o a la seva pròpia participació en el mateix.
(...) Accedir a les plantes d'espejament nord-americanes no és només
extremadament complicat, sinó que en molts estats és il·legal fer fotografies o
gravar vídeos a l'interior d'indústries animals com laboratoris, circs o
escorxadors. És més, la Llei (...) declara il·legal qualsevol conducta que resulti
en el trastorn econòmic d'una indústria animal.»*

8. 2. La terrible realitat amagada rere del formigó

Els porcins no són els animals bruts que tots ens imaginem. No tenen glàndules sudorípares, i per això es reboquen en el fang, per a aconseguir la frescor que els manca. Són molt nets, al contrari del que normalment es creu. Si tenen l'espai suficient per a habitar-hi àmpliament, s'ocupen de mantenir-lo sense taques ni brutícia, especialment a la zona on dormen. Està comprovat científicament que són molt més intel·ligents del que la creença popular assegura, de fet un petit garrí de tres setmanes ja reconeix el nom que se li ha assignat quan se'l crida. Són animals socials que fan amistat amb els seus congèneres i fins i tot amb animals que no són de la seva espècie, com podrien ser els humans. La seva vida en llibertat pot ser plena, però milions d'ells mai arriben a gaudir de tot això, doncs com Melanie Joy diu:

«Passen tota la seva vida en confinament intensiu i no veuen el cel fins que els carreguen en camions en direcció a l'escorxador.»

8. 2. 1. Les plantes de cria

Als garrins se'ls deixa mamar directament de la mare durant unes dues-tres setmanes després de néixer, encara que sempre a través d'una colla de barrots de ferro que els impedeix arribar fins a la seva progenitora, i se'ls talla la cua només acaben d'arribar al món. Es fa sense anestèsia i amb alicates. Aquesta barbaritat es du a terme perquè sofreixen tant d'estrès vivint en captivitat que molts d'ells acaben adoptant conductes neuròtiques que poden acabar en mossegades i arrancades de cua entre ells. S'autolesionen, es tornen pràcticament bojós. Molts moren d'inanició o, si aconsegueixen passar a la gàbia on hi ha la seva progenitora, aixafats per aquesta (al no tenir lloc per a moure's acaba asseient-se sobre la seva cria).

Les truges són inseminades artificialment diverses vegades a l'any (i malviuen en les anomenades gàbies de gestació, prohibides ja en molts països), d'on no surten mai fins que deixen de ser capaces de criar i emprenen un viatge directe cap a un escorxador del qual no retornaran mai. Com les vaques i els vedells, quan arriben allí, caminen per una espècie de passadís, i al final d'aquest no els espera res més que la mort. Mentre avancen al llarg del passatge en filera índia senten els xiscles dels animals predecessors a ells, als que ja se'ls ha acabat el temps. Se sap, per testimoni de treballadors, que molts es neguen a avançar i que quan arriben a la sala es tornen bojós. Saben, d'una manera o altra, que aviat seran ells els següents.

Pel que fa a la resta d'animals, el tracte que reben no és en absolut millor. Tots sabem quin és el seu destí final, però la pèssima vida que s'han vist obligats a viure abans no té cap mena de justificació. Als vedells se'ls castra i se'ls «descuerna» sense cap mena d'anestèsia i alguns dels que arriben a l'escorxador tenen tan sols dues o tres setmanes. Les truges sofreixen greus infeccions del tracte urinari

per la higiene nímia de les gàbies, les vaques lleteres sofreixen terribles traumes perquè se'ls arrabassa una cria rere una altra només donar a llum... I un infinit i inhumà etcètera.

Els mètodes d'atordiment poden anar des d'una bala al cap, una descàrrega elèctrica o fins i tot la cambra de gas. Moltes vegades l'atordiment es fa sense precisió i els animals són penjats vius. Molts arriben a la zona d'ebullició (es bullen els animals per a eliminar el pèl i el plomatge de la carn) encara vius i conscients, ja sigui plena o vagament. Encara que es remoguin intentant alliberar-se acabaran sent submergits tard o d'hora. Molts dels treballadors deixen als animals penjant per anar-se'n a dinar, i els maten directament encara que els trobin conscients. És el que han de fer, és el que toca. La cadena no para mai.

«Ells parpellegen. Fan sorolls... Mouen el cap, els ulls estan oberts i mirant al voltant. Ells moren peça a peça.» - Va afirmar Ramon Moreno, un treballador d'escorxador en un article publicat l'any 2001 al diari The Washington Post.⁴

«Quan els porcs senten l'olor de sang, no volen avançar, he vist picar, assotar i donar cops de peu a porcs per a què avancin fins al retenidor. Una nit, vaig veure a un conductor que es va enfadar tant amb un porc que li va trencar l'espatlla amb un tauló de fusta. He vist a conductors posar-los-hi la vara per l'anus a animals per a fer que avancin. I no m'agrada perquè quan arriben a la meva posició estan el doble d'embogits»

«Recordo un vedell amb les banyes molt, molt llargues. El vaig haver de colpejar dues vegades... Li va sortir alguna cosa sòlida, cervell, suposo, i es va esfondrar, amb la cara ensangonada (...)»

-Les declaracions anteriors provenen d'entrevistes de treballadors d'escorxador (*matarifes*) que Melanie Joy inclou en el seu llibre. N'hi ha varies més, i tristament he escollit les més suaus.

⁴ ANNEXOS: Anar a l'annex 10 per a poder veure el document on es troba l'article (en anglès) esmentat. En ell es pot apreciar una imatge d'una vaca que parpelleja havent estat, en teoria, correctament atordida, encara que si veritablement hagués estat així estaria inconscient. Tristament, això ocorre habitualment.

8. 2. 2. Per a les aus la situació no millora en absolut, si bé totalment el contrari

Els pollastres i els galls d'indi poden arribar a viure fins a deu anys en llibertat, mentre que l'esperança de vida que molts d'ells tenen és d'entre set i setze setmanes. Són pollets el que els consumidors de carn aviària consumeixen. Són alimentades a base de fàrmacs que acceleren dramàticament el seu creixement, fins a arribar a tal punt que les seves potes no aguanten aquesta barbaritat i acaben trencades i que els seus cossos es deformin.

«S'engreixen a un ritme que equival a què un nen de dos anys pesés cent cinquanta-vuit quilograms»

Quan van cap a l'escorxador es disloquen ales i potes, a més de sofrir hemorràgies internes a causa del minúscul confinament en el qual es veuen obligats a viatjar.

S'arranquen les plomes als uns als altres i per a impedir que s'ataquin fins a matar-se les unes a les altres se'ls talla amb ferro roent sense anestèsia, de vegades tant malament que es veuen impossibilitades a l'hora de menjar. I el pitjor de tot:

«Malgrat que la llei sobre els mètodes humans de sacrifici exigeix que els altres animals estiguin inconscients abans de matar-los, les aus han quedat exemptes i se les mata estan plenament conscients»

«Vaig veure com llançaven a unes cinquanta aus des del transport a la cinta transportadora des d'una distància d'aproximadament dos metres i mig. Van caure totes a la vegada, així que es van aixafar les unes a les altres. Durant tot el procés, el volum dels xiscles va ser altíssim. Vaig mirar la cinta transportadora i vaig veure clarament que hi havia pollastres amb les ales i les potes trencades, amb les extremitats doblades en angles antinaturals.»

«Hi havia tantes aus mortes al terra de la sala de penjat que era molt difícil caminar sense xafar-ne alguna»

-Els testimonis d'alguns treballadors, citats al llibre, no deixen lloc a la imaginació.

Les gallines viuen tota la seva trista existència en gàbies de bateria, d'on no en surten fins que arriba el moment de ser sacrificades. Aquestes gàbies són tan cruels i inhumanes que, com les gàbies de gestació, han estat prohibides en molts països i en la Unió Europea. No obstant això, el fet que les gallines han estat manipulades genèticament amb la intenció que ponguin més ous continua sent allà. Els seus dèbils ossos es trenquen amb facilitat, ja que tot el seu calci va a parar a la formació de la closca dels ous, i la paret de l'úter es troba molt malmesa, tant que moltes vegades es veu arrossegada fora del cos de l'au conjuntament amb l'ou. Moltes vegades quan ocorre això, les altres gallines la picotegen i l'afectada mor, encara que triga diversos dies. Amb poc més d'un any, si sobreviuen a aquest infern, són sacrificades. Els pollets mascles són descartats només arribar al món i se'ls pica vius, els pollets femella seran gallines ponedores.

8. 2. 3. La situació dels animals marins

Aquests animals continuen en la mateixa línia que tots els anteriors. Tot i que no sentim envers ells la mateixa empatia que ens condueix a voler protegir als mamífers, també s'ha de tenir en compte el seu sofriment. Està comprovat que els peixos no tenen pocs segons de memòria com la creença popular afirma, sinó que poden arribar a recordar uns tres mesos de la seva existència. A més, són tant capaços de sentir dolor com qualsevol altre animal. De fet, se sap que són més intel·ligents que els hámsters, per exemple.

·La pesca comercial destrueix el medi ambient, ja que s'utilitza dinamita o altres elements químics, i la pesca d'arrossegament és la causa de l'esgotament del setanta per cent de les espècies de peixos de tot el globus. La pesca d'arrossegament destrueix eco-sistemes en la seva totalitat i es cobra la vida de milers d'espècies que no eren les destinades a ésser capturades (es calcula que en són uns 30 milions a l'any)

·Les piscifactories, per altra banda, no ajuden a millorar la situació en absolut, ja que els animals que creixen allí estan modificats genèticament i són sotmesos a infinitat fàrmacs que no tan sols afecten als peixos de la piscifactoria, sinó a molts d'altres. A més, els productes químics no es dissolen per molt que vostè cogui el peix abans de menjar-se'l.

Als peixos se'ls pot matar de moltes maneres diferents; ofegats traient-los de l'aigua, electrocutats, copejats, congelats en viu, amb el cervell punxat amb un punxó... hi ha diversos mètodes a cadascun més cruel que l'anterior, si cap.

8. 3. «La violència s'oculta al públic».

Tot i que la gran majoria de persones que habiten aquest planeta consumeixen carn, són comptades les que presencien el procés que viu (o malviu) una vaca fins que part del seu cos acaba en unes prestatgeries per a ser venuda.

Les inspeccions detallades als grans escorxadors es fan poc habitualment per a no dir pràcticament mai, i si es duen a terme i es troben problemes l'empresa ha d'admetre-ho per a poder dur a terme accions legals. Per altra banda, les empreses escriuen els seus plans, reformes... el que sigui, i els investigadors es limiten a supervisar-ho.

Com diu un investigador:

«És ridícul. Pràcticament ens limitem a inspeccionar paper. I al paper s'hi pot escriure el que a un li vingui en gana»

Per altra banda, les persones que treballen per les grans indústries càrnies (a més de no haver rebut cap tipus de curs o iniciació a la feina, sinó que aprenen a matar mirant com ho fan la resta de treballadors), es veuen obligats a treballar en condicions laborals pèssimes, antihigièniques i òbviament violentes. Maten milers d'animals al dia, veuen la mort arreu.

Alguns desenvolupen malalties respiratòries i poden resultar greument intoxicats pels residus, a més de l'indubtable fet que aprenen, eventualment, a no sentir. Aprenen a anul·lar la seva pròpia consciència talment com fan els soldats que es troben al bell mig d'una batalla; s'avesen, inevitablement, a la violència que sofreixen dia rere dia. Així doncs, no és gens estrany que molts d'ells acabin sent renegats violents, maltractadors, alcohòlics o addictes a altres drogues i altres substàncies il·legals... Aquesta està considerada una de les feines (si no és la que més) més perilloses d'Estats Units.

« De vegades, els porcs se m'acosten i em colpegen amb el morro, com els cadells. Dos minuts després he de matar-los. He de colpejar-los amb un garrot fins que moren. No puc sentir res per ells.»

«La violència engendra violència»

8. 4. Conseqüències mediambientals

Diversos estudis demostren que les grans granges industrials destinades a crear carn per a consum humà són una de les majors causes de contaminació mediambiental arreu del globus. Tot i que és evitable, les indústries continuen fent el que ells creuen més adequat perquè la llei els ho permet. No infringeixen cap tipus de llei, és més, els governs solen protegir-les i recolzar-les encara que els costos (tant mediambientals com econòmics) siguin exorbitants.

«L'agroindústria animal mou 125.000 milions de dòlars i està controlada per unes poques corporacions (...) la indústria animal és tant potent que no tan sols està per sobre de la llei, sinó que és la llei (modela la legislació)»

«Tots els animals són propietat jurídica, i, amb alguna excepció, els propietaris humans tenen dret a fer el que se'ls antulli amb la seva propietat. Per tant, els animals es compren i es venen, es mengen i es converteixen en roba i els seus cossos s'utilitzen en tal varietat de productes que és impossible no adaptar-se al sistema. Trobem subproductes animals en objectes tant inesperats com pilotes de tennis, paper pintat, tiretes i carrets fotogràfics»

La imatge que es troba a sobre aquestes línies i les dues de la pàgina anterior pertanyen a Igualdad Animal.

Segona part

1. Visita a la fundació A.D.E. (Associació en defensa dels èquids)

El dia 21 de març de 2014 vaig visitar el refugi per a equins de Fonollosa. La Leonor, fundadora de tot aquest projecte, sempre ha estat envoltada d'animals. Per la manera en la qual parla d'ells, sembla que tingui un do per a comunicar-s'hi i comprendre'ls; crec que vertaderament, el té.

Avui, amb més de quaranta primaveres a l'esquena, continua sortint dia rere dia a ajudar-los, a qualsevol hora, sigui dia o nit, determinada a rescatar-los res més saber que estan en perill... Puc veure el dolor en els seus ulls en contar-me alguna de les històries que amaguen el passat d'aquests animals ara per ara, afortunats d'haver aconseguit ser aquí.

1. 1. Entrevista a l'Aldo, fill de la fundadora d'ADE

-Com va sorgir la idea de la protectora?

La Leonor sempre havia estat interessada en la protecció animal i la preocupava profundament el fet de saber que tan sols hi havia protectores de gossos i gats, com tothom sap, ja que són els típics animals de companyia i com a conseqüència, els que pateixen més abandonaments.

Se'n va anar a viure al Bages l'any 2001 amb la seva família, va ser llavors quan li va sorgir la idea d'aquest projecte, tenint en compte que no hi havia cap protectora de cavalls a Catalunya (a Espanya n'hi havia ja algunes, encara que pràcticament es podien comptar amb els dits d'una mà) i ningú es cuidava dels equins abandonats o víctimes de situacions abusives. El procés per a fer realitat aquest projecte no es diferencia del de qualsevol altra associació, s'ha d'anar al registre, formar un equip... Va muntar la protectora convençuda de què no tindrien gran influència, que seria sols de tant en tant que els trucaria algú per a denunciar algun cas. La realitat, però, va resultar ser totalment diferent, atès que acullen animals de tot Catalunya i no tan sols del Bages.

Tot i que suposadament hi ha tres protectores equines més en territori català, solament una d'elles és activa perquè les altres són completament falses.

-Com s'aconsegueix el finançament necessari per al projecte?

Treballant al refugi hi ha la Leonor, presidenta i fundadora de la protectora, el seu marit, que s'encarrega del manteniment i per últim el seu fill Aldo, que fa tot tipus de feines; des de donar-los-hi de menjar als animals fins a una llarga llista de tasques que mai s'acaben.

Per altra banda, també es reben ajudes, accions externes com serien els voluntaris, gent que s'ocupa d'esdeveniments externs per a donar-se a conèixer, com són les fires i mercats. No obstant això, l'associació es nodreix bàsicament dels socis, les persones que financen el refugi perquè aquest pugui continuar endavant. Sense ells, seria pràcticament impossible sostenir aquest nivell de *teaming* (micro-finançament des d'un euro al mes), diverses activitats solidàries, recollides benèfiques a les portes dels supermercats, buscar col·laboracions amb empreses que els puguin aportar recursos com ara pinso o algun altre aliment... L'ajuda de qualsevol persona disposada a participar serà benvinguda i agraïda.

-D'on provenen exactament aquests animals?

Sempre hi ha feina per a fer, actualment habiten el refugi uns cent setanta animals dels quals vint-i-vuit són equins (ponis, rucs o cavalls). La resta, va des dels animals que normalment es poden trobar a les protectores convencionals com són els gats i els gossos, fins a cabres, porcs, ovelles i una vaca (en representació de totes les víctimes que pateixen dia rere dia l'explotació de la indústria ramadera, donant vedells i llet alhora fins que arriba el moment de ser *sacrificades*, paraula que el mateix Aldo va admetre no utilitzar mai, ja que normalment es relaciona amb qüestions religioses). Tots ells han estat rescatats de situacions abusives denunciades o trobats vagant vora les vies públiques abandonats a la seva sort. Absolutament tots i cadascun dels animals que habiten el refugi estan castrats, exceptuant les eugues perquè no és possible.

En alguns casos s'arriba a trobar al propietari de l'animal, que el reclama i se'l vol tornar a endur fins i tot dies més tard que aquest arribi a la protectora. Normalment ni tan sols poden demostrar que l'animal en qüestió és seu, ja que no tenen la documentació que ho demostra ni es preocupen per a tenir-la. Els equins no duen xips identificadors, cosa que seria necessària per a evitar aquest tipus de casos.

Per altra banda, moltes vegades és el mateix propietari qui els truca demanant que s'enduguin a l'animal, com és el cas d'un poni que va malviure al barri d'horta de Barcelona en un petit jardí fins que va arribar a la protectora.

·Pel que fa als comisos, també molt habituals, solen aparèixer animals desnodrits, en situacions extremadament pobres o fins i tot moribunds. Sovint, quan es troba en un animal en aquestes condicions, també s'hi troben cadàvers. Aquest seria el destí de tots aquests cavalls si no fos gràcies a la fundació ADE.

·Alguns dels cavalls provenen, també, d'hípiques. Les seves tristes històries van des de propietaris negligents que els hi deixen un dia i ja no tornen mai més, fins als anomenats rebuigs d'hípica; cavalls que han treballat durant més d'una vintena d'anys, explotats fins que el seu cos ja no ha pogut més i han decidit jubilar-los, ja que, segons ells: "*ja no serveixen per a res*". No serveixen per a viure? Em pregunto jo.

Dins d'aquesta categoria també s'hi poden trobar molts cavalls domats a una edat molt avançada i maltractats en aquest procés. Agafo per exemple a un exemplar espanyol que va ser domat sota dures i abusives circumstàncies. Quan un genet va gosar posar-se sobre seu, el cavall el va fer caure a terra trencant-li dos braços. La culpa d'aquest comportament segons l'hípica era del cavall, per a ells, un “mal cavall”. El volien sacrificar i sota aquestes circumstàncies, la protectora el va adquirir.

Dins l'apartat de cavalls abandonats, que es pot desglossar en dos grans grups, trobem:

1. Cavalls de competició abandonats, que quan ja han estat maltractats i explotats, utilitzats com a eines fins que els seus cossos no han estat capaços d'aguantar-ho.
2. També s'han donat casos d'equins desemparats a cases remotes sense amo i ningú que se'n cuidi; com ara sota una tanca tapiada prop de Saragossa. Depenien dels veïns, que els donaven menjar per sobre la tàpia fins que una veterinària va saber d'ells i va aconseguir que alguns trobessin una llar al refugi de Fonollosa.

-Quan es fa la denúncia, és ràpid que els recullin?

En absolut. Abans hi havia més facilitat, ja que la policia tenia la possibilitat d'actuació més senzilla. En canvi, avui en dia les coses han canviat i quan una denúncia és duta a terme, ha de passar pel D.A.R. (Departament d'Agricultura i Ramaderia). Quin és el problema, doncs? El problema no és res més que una simple qüestió d'interessos. El DAR es nodreix dels pagesos, que són, precisament, qui tenen el tipus d'animals que es troben a la protectora. Així doncs, hi ha una espècie d'acord entre les dues parts que fa molt complicat el rescat; tot acaba en un cercle viciós, s'ajuden entre ells per a obtenir beneficis encara que hi hagi animals torturats entremig. Com a conseqüència, posen com a excusa que la bèstia, encara que estigui vagant vora la carretera, es troba en la seva zona i no hi poden fer res. Les denúncies no avancen i aquests tipus de casos augmenten, darrerament. L'alternativa per a aconseguir rescatar-los no és altre que procurar arribar a un pacte amb el pagès o persona encarregada, deixant clar des d'un primer moment que es tracta d'una protectora i que s'hauran de prendre accions legals si no es fa res.

-Quant de temps habiten els cavalls a la protectora?

És molt variable i depèn de cadascun dels casos en particular, encara que generalment, tots arriben sempre en molt males condicions. Si es tracta de pòltres o cavalls mitjanament joves, en un plaç d'entre uns sis mesos o un any es pot dir que estan totalment recuperats, encara que, òbviament, cada cas és un món. Quan el procés de recuperació ha finalitzat es donen en adopció; aquest període de temps depèn de si troben a algú que se'n vulgui fer càrrec o no. M'afirmen que varis dels cavalls, els més longeus, no sortiran mai d'allà; ningú desitja un cavall vell. Els més joves depenen, tristament, del bonics que són i de les possibilitats que els vegi l'adoptant. Aquests paràmetres marcaran si se n'aniran ràpid o trigaran més de temps.

Per a adoptar, primer de tot un s'ha de fer soci de l'associació, reunir les condicions necessàries, espai, habitabilitat, refugi... Ells mateixos s'encarreguen d'anar a visitar la futura llar dels seus animals -per a assegurar-se que tot està en ordre i a punt per a rebre al nouvingut- com a mínim dues vegades: La primera s'anomena visita prèvia i la segona visita de control.

Els cavalls que habiten el refugi no es munten mai i de fet ni tan sols estan ferrats (no és necessari). Aquesta és la raó per la qual es demana un preu d'adopció d'uns dos-cents cinquanta euros per als animals que es puguin muntar. No obstant això, sempre s'intenta -encara que no sigui una condició- que hi hagi doma natural, és a dir, que no s'apliquen esperons, ferros, ni fustes. Per descomptat, no es pot competir amb els seus animals.

1. 1. 1. Maltractaments i negligència sistemàtics per part dels professionals del món dels animals: Hípiques, Veterinaris i Ferradors.

1. Hípiques.

Les hípiques són grans exemples de maltractament animal, des d'explotació dels seus cavalls durant jornades interminables un dia rere l'altre, fins al seu ús de tècniques de doma abusives, entre moltes d'altres coses.

Un dels maltractaments bàsics més habituals no és altre que les quadres; els cavalls són animals que per naturalesa pasten. Així doncs, el més ideal per a ells seria que fossin lliures, ja que podrien caminar i exercitar-se mentre mengen herba fresca. Amb tot, molts propietaris d'equins els tenen tancats dins les quadres durant la major part de la seva vida, donant-los per a menjar pinso sec al matí i al vespre, amb l'aigua sempre a part. Quin és el problema, doncs? El problema és que els equins es mengen el pinso sec i després es beuen l'aigua. Tot plegat s'infla dins els animals, es forma un tap i arriben els còlics¹.

2. Veterinaris

Molts còlics apareixen a causa que el pinso ofert pels amos dels animals no està remullat. Com bé em van indicar a l'entrevista, el pinso que se'ls dona als animals vindria a ser com el nostre esmorzar; llet amb cereals. El primer que ens ve al cap en pensar en aquest àpat és menjar-ho tot junt, no separat. Així doncs, per quina raó a alguns amos no se'ls ocorre fer el mateix pels seus animals, en lloc d'oferir-los-hi aigua i pinso per separat? Moltes vegades són els mateixos veterinaris els que obvien aquesta informació. Al cap i a la fi, per a alguns d'ells no deixa de ser un negoci², ja que són els encarregats de venir a diagnosticar-li i guarir-li la molèstia al cavall tot just abans d'embutxacar-se els diners de cada setmana.

També s'han donat casos semblants en hípiques, on l'encarregat d'aquestes fa el mateix que els susdits veterinaris. El motiu? Si es mor el cavall, li'n compraràs un altre. Així de senzill.

1 El còlic els causen un dolor abdominal extremadament agut als equins, causant espasmes des de l'estomac fins als intestins que poden arribar a ocasionar-los la mort.

2 Em veig obligada a aclarir que aquests casos de negligència s'han donat en algunes ocasions, tot i que també hi ha molts veterinaris entregats a la seva feina i als animals que mai farien tal cosa.

3. Els ferradors.

Les ferradures no són, en absolut, necessàries. Com ja hem explicat, van ser inventades per a l'exèrcit, ja que els cavalls havien de fer desenes de quilòmetres cada dia amb molt de pes sobre seu i així s'evitava un desgast massiu de les peülles dels animals. Actualment no té cap mena de sentit, ja que molts cavalls passen dies sencers tancat en quadres d'hípiques i quan surten fan poques hores a la pista de sorra o petits trams sobre asfalt. Els fets mencionats es poden dur a terme perfectament amb un cavall desferrat. Òbviament, si es tracta d'un cavall de competicions de llarga distància que ha de fer molts quilòmetres per sobre d'asfalt, aquest fet seria discutible i potser fins i tot recomanable.

Per a ferrar, es treu la ferradura antiga i desgastada, es retalla el casc, i se'ls torna a posar de nou; és molt més senzill i favorable retallar el casc quan aquest es desgasti naturalment. Al cap i a la fi, el fet de ferrar no deixa de ser un gast innecessari per a l'amo de l'animal, un patiment per a aquest (ja que, encara que ho neguin, per a ells no és indolor i, per descomptat, tampoc agradable), i un gran negoci per al ferrador. Els cavalls de la fundació ADE no estan ferrats, i quan són adoptats es recomana que no es faci.

-Creieu que el vegetarianisme és una opció viable?

La seva resposta a aquesta pregunta em va semblar molt encertada, ja que aquesta opció no és tan sols una postura a favor dels animals com moltes persones creuen:

“Nosaltres considerem que hauria de ser gairebé una postura obligatòria, ja que evidentment la distribució de recursos no pot ser equitativa si el primer món els assoleix tots per a alimentar els seus animals, que, posteriorment, seran consumits. Aquest gra que el primer món utilitza a les granges, és el que el tercer món mai podrà aconseguir pagar. Per tant, ja sigui per al tercer món o pels animals, nosaltres defensarem, sostindrem i intentarem divulgar aquesta opció. Això no obstant, mai intentarem imposar la nostra alimentació a altres persones.”

1. 2. Entrevista a Leonor Diaz de Liaño, fundadora d'ADE.

-Quan vas tenir el teu primer cavall? Com vas viure aquesta experiència?

El meu primer cavall me'l va comprar el meu pare quan tenia 14 anys, en feia quatre que muntava a l'Escola d'Equitació Tomás de Barcelona i cada dia li demanava que me'n comprés un. El dia que finalment va dir-me que potser havia arribat el moment que en tingués un de meu el recordo com un dels millors moments de la meva vida; quan el meu cavall va arribar a l'Escola crec que, certament, va ser el dia més feliç de la meva vida.

-Sempre has sentit el mateix vincle cap a tots els cavalls que has posseït, o n'hi ha hagut alguns pels quals has sentit preferència? Si és així, per quina raó?

El meu primer cavall va ser, sense dubte, amb el qual vaig tindre un vincle més estret, tot i que a tots els he estimat amb tota la meva ànima.

-Descriu amb les teves paraules el sentiment que t'unia amb el cavall que tenies en la teva adolescència. Quina connexió senties amb l'animal i què feia aquesta relació especial i única?

El Gaucho, el meu primer cavall, va ser el més important per mi durant tota la meva adolescència.

El vaig domar jo mateixa, (pobret meu, tantes coses mal fetes que vaig fer-li, que ara sé i en aquell moment desconeixia) va arribar a mi amb tres *anyets* i el vaig haver de sacrificar als divuit. Molt abans, però, ja em deien que me'n comprés un de més jove i valuós, sense adonar-se de què el que és realment valuós no és el preu ni la raça, sinó el lligam que hi pots arribar a tenir. Aquell cavall era el meu amic i no tenia en compte totes les putades que jo en la meva ignorància li feia, talment com ensenyar-lo a agenollar-se, a *posar-se de mans*, i a fer tota mena de ximpleries sense cap necessitat.

-Creus que els animals tenen sentiments i pensaments? Si és així, que t'ha portat a pensar-ho? Raona-ho.

Penso que aquesta resposta la pot donar qualsevol que hagi estat proper a un animal, fins i tot els simples peixos accepten i agreixen que els hi facis moixaines i que te'n cuidis. La lleialtat dels gossos que esperen pacientment el retorn del seu amo està documentada des de la Odissea amb Ulisses i el seu gos, que tot i estar cec és l'únic que el reconeix quan torna. Els gats, tot i la seva fama d'egoistes es deixen morir de tristor als refugis quan són abandonats pels seus propietaris (curiosament més sovint que els gossos, ja que només un 20% de gats *caseros* que han conviscut en una casa amb humans sobreviu en un refugi després de ser abandonat).

Tot això és perquè els animals, igual que els éssers humans, estan programats genèticament per a formar part de famílies, grups o manades, destinades a garantir la supervivència de l'espècie. El fet d'haver de col·laborar en el grup ha desenvolupat els sentiments i pensaments sense els quals aquesta col·laboració no hauria estat possible

-Recordo que vas parlar-me de la doma. Practicaves aquesta disciplina?

No a escala esportiva, jo amb els meus cavalls feia el que vulgarment es denomina treball de *picadero*, que consistia bàsicament en exercitar-los fent-los realitzar diferents moviments de la doma clàssica com els canvis de peu, les piruetes... etc. Com també els 3 aires (pas, trot i galop) en les seves diverses modalitats, reunit, de treball, mig galop...etc. També sortia molt d'excursió tot i estar al bell mig de Barcelona

-Vas competir en algun tipus de certamen? Si és així, explica'm la teva experiència. (com prepares a un cavall per aquest tipus de competició, tipus d'entrenaments, vivències viscudes, crueltat cap als cavalls...)

No, mai vaig voler competir precisament per no tenir la pressió de fer-ho cada vegada més i millor, agafar aquesta necessitat de guanyar i, per tant, haver de tenir cada cop un cavall millor, que era el que veia constantment al meu voltant.

Tots els meus amics del Club de Polo -en el qual vaig tenir-hi els meus cavalls des de l'any 1981-, competien en una o altre disciplina, i la temàtica era sempre la mateixa, ara em compro un cavall nou, el que tenia se m'ha quedat "petit".... I un llarg etcètera.

La crueltat en aquests casos era totalment inconscient. En els entrenaments de salt, per exemple, obligues al cavall a passar pels mateixos obstacles una vegada rere una altra, sense pensar en que cada salt compromet les articulacions del cavall d'una forma brutal. Si el cavall es nega a saltar, la fórmula és pegar-lo i tornar-lo a pegar fins que salti. Mai ens preguntàvem si aquell cavall tenia mal de cap, de coll o d'esquena; si el cavall no estava coix perdut, la seva obligació era saltar tanta estona com volgués el genet o el seu professor. Si el dia del concurs el cavall estava coix, se li injectaven tants antiinflamatoris com fessin falta. Recordo veure les galledes d'escombraries plenes de xeringues per totes les naus del Club. Aquests fets s'intenten controlar amb tests antidopatge, però només es fan als Grans premis, als concursos petits... mai.

-Estaves d'acord en com les persones (els genets en especial) tractaven als equins en el l'àmbit competitiu? Què et va fer canviar d'idea per a deixar de competir i bolcar-te en l'ajuda cap als cavalls?

No era conscient de tot el mal que fem als cavalls, jo només veia els cops de fusta, "els *espuelazos*"³, els cops de tralla⁴ quan no saltaven prou alt... Però ho passava tot per alt, més que res per desconeixement. El mal que fa el ferro a la boca, el dolor que causa el genet al dors del cavalls als vint o trenta minuts d'estar muntat... No cal ni mencionar la dificultat afegida al cor de l'animal, que es veu obligat a treballar sense l'auxili d'un casc desferrat (que actua com una bomba de retorn de la sang cap al cor en cada petjada). Tot això jo ho desconeixia en aquells moments i molta gent no ho vol saber.

El que em va empenyer de forma definitiva a crear una protectora de cavalls va ser, per una banda veure que els cavalls no es feien vells amb els seus amos. Per l'altre, que moltes vegades anaven a l'escorxador per lesions perfectament curables però que implicaven potser un descans de sis mesos i això ja era *imperdonable* per molts genets.

-Pots explicar-me algun cas de maltractament cap a un equí que hagi presenciat directament?

N'he vist tants... Et puc explicar el d'una amazona molt coneguda en el seu moment, per exemple. És filla d'un personatge molt important dins del món del futbol català i li va donar tants cops de fusta al cap i tibades de les regnes al seu cavall de concurs perquè refusava saltar un obstacle, que no vaig poder evitar haver d'amagar-me a les quadres per plorar com una boja. El cavall estava totalment terroritzat i els cops els rebia als ulls i a tota la cara...

3 Els esperons són unes peces de metall que es col·loquen als talons del genet per a colpejar al cavall a la panxa i instar-lo a avançar. Actualment moltes persones refusen el seu ús.

4 Les tralles són unes fustes llargues que s'utilitzen mentre el cavall s'entrena a la pista. Les fa servir l'instructor per a guiar o colpejar al cavall si aquest no obeeix.

**-Quina creu que és la competició que menys abusa dels equins i quina la que més?
Quin tipus d'entrenament s'utilitza en les competicions com el salt o el polo?**

Del salt ja te n'he parlat. El polo és brutal perquè és galop a tota velocitat, rebent tibades de les regnes contínuament, moltes vegades cops molt forts amb els talons... Els genets obliden totalment que estan utilitzant a un ésser viu, i els cavalls que esperen el seu torn (se n'utilitzen quatre per genet en cada partit) estan tremolant de por. Vàries vegades, fins i tot n'he vist morir algun d'ells d'un atac de cor durant o abans del partit. La Doma Clàssica és un entrenament més equilibrat físicament, però per a la ment del cavall ha de ser horrorós i totalment incompreensible. A aquests animals se'ls claven els esperons per a què es moguin i al mateix temps tenen una barrera de ferro a la boca (l'anomenat “*bocado*”) que el genet estira impedit-los-hi avançar. Tot això es fa per a aconseguir moviments més espectaculars i elevats, o en el cas d'alguns exercicis, com el Piaffe⁵, consisteix en trotar sense moure's de lloc i amb un moviment ben cadenciós; Això només es pot aconseguir picant al cavall, colpejant-lo sense permetre-li avançar.

5 Piaffe: Exercici de la doma clàssica desglossat en l'apartat de competicions, concretament a la pàgina 66.

-Creus que s'abusa dels animals i de les seves qualitats per a dur a terme competicions? Què n'opines de la sobreexplotació que algunes hípiques/genets particulars exerceixen sobre els seus cavalls? Ho trobes ètic?

Evidentment, en el moment en el qual em trobo ara mateix, m'adono del fet que qualsevol disciplina eqüestre és un abús, ni més ni menys. Si l'home vol fer esport, no hauria d'obligar al cavall a fer-ho per ell. Això m'ha comportat perdre moltes amistats, però és el que penso, ja que el cavall no s'ha fet per muntar, igual que la dona no s'ha fet per l'home, ni el negre pel blanc... etc. Per a mi és simplement esclavatge. Em diran que el cavall si no és per l'ús que li dona l'home s'extingirà.... Bé, doncs molt millor per a ell, doncs també ho diuen dels toros bravos. I què? Per a ser torturats brutalment més val no néixer.

I només estem parlant de la munta, no hem parlat del patiment d'un cavall tancat (en el millor dels casos vint-i-tres hores diàries) en un espai de 3x3metres quadrats, ni de l'alimentació a base de pinso que els hi produeix úlceres a l'estómac, ni de la solitud que pateixen sent tractats d'aquesta manera quan en realitat són animals de manada...

-Què és la doma natural i per quina raó es considera millor que els altres tipus d'ensinistrament? Quins passos s'han de seguir per a domar un cavall utilitzant aquest mètode?

La doma natural és un conjunt de tècniques que utilitzen l'etologia i el comportament del cavall en llibertat per a aconseguir fer-se respectar i seguir per l'animal. N'existeixen diferents estils, però en tots ells es prima la no utilització de ferro a la boca i el control del cavall des de terra (peu a terra) abans de muntar-lo.

Per aprendre, com en qualsevol altra activitat, s'ha de buscar un mestre reconegut. Hi ha molta gent que no saben el que es fan, s'apunten a la moda i s'auto-bategen professors de doma natural. Això ho trobo totalment inconcebible, s'ha de preguntar i assabentar-se bé de com fer-ho correctament abans de fer res.

-Conta'm la història, el passat (un per un i detalladament) de quatre dels cavalls de la protectora que hagin tingut un passat de competició abusiu.

Quin tipus d'entrenaments, abús i/o maltractament han sofert?

Viu (abans Abu- Simbel)

Era un cavall alemany de pura raça⁶ que va arribar a la fundació amb vint-i-cinc anys. Fou un cavall de doma clàssica, i quan la seva propietària (que gràcies a ell s'havia fet un nom al *mundillo* de la doma) es va afartar d'ell perquè ja estava coix i vell, el va abandonar en una hípica. Allà va estar tres anys tancat en un box, ja que no s'atrevien a matar-lo perquè "legalment" tenia un propietari...

Deprimit fins a quasi estar mort, al final ens el van cedir signant un document i va viure aquí tres anys més, en els quals a pesar de les seves lesions i coixeres va recuperar la dignitat i un nom, Viu, amb el qual li vam donar força per viure aquest temps.

Bongo (abans Sevillano)

Va ésser domat a la "vaquera" d'una forma tan brutal que va agafar una por terrible, incompatible amb el seu instint de supervivència. Quan el muntaven anava suant i quedava en estat de *shock* fins que es llançava contra les parets intentant fugir de la seva pròpia por. Ja fa dotze anys que està amb nosaltres i encara entra en pànic si intentes obrir-li la boca (es pensa que tens intenció de posar-li el ferro). També li vam haver de canviar el nom perquè quan sentia "Sevillano" començava a suar i tremolar bruscament.

Fotografies de Viu i Bongo, respectivament.

6 Paraules extres de la pàgina web de la fundació ADE: «A pesar de que era un Westfaliano de pura raça i que havia costat milions quan era jove, ara ja no valia res».

Samba

És una pura raça argentina utilitzada pel Polo. Va arribar amb dinou anys, edat totalment excepcional per un cavall de polo, ja que se solen "*trencar*" (i com a conseqüència, anar a l'escorxador) molt abans. El seu *petisero*⁷ ens va demanar que la salvéssim quan l'amo li digué que en acabar la temporada anés a l'escorxador. El cuidador ens va comentar que aquella euga "ho havia donat tot" als partits i que li feia pena que la matessin...

Gràcies a ell la vam poder salvar. i encara que les lesions que té de la seva vida esportiva són esgarrifoses, tot i estar primeta i molt vella encara està amb nosaltres.

Llum

És una poni que no ha estat de competició però il·lustra un cas molt freqüent i que malauradament és molt típic de l'abús de l'home envers els cavalls.

Va ser euga de classes per nens durant 23 anys i als 26 va patir una *infosura* que la va deixar totalment inútil. Com el seu preu a l'escorxador era totalment nul, la van deixar tancada en una quadra, sense ni tan sols palla al terra a pesar de què la malaltia és tan dolorosa que no poden ni mantenir-se dempeus.

Per sort, una dona que l'havia coneguda donant classes la va veure i ens va demanar ajuda. L'hem salvada i amb tractament veterinari i retallades de cascots especials està totalment sana, podrà viure si Déu vol molts més anys -això sí, sense haver d'ensenyar a cap altre nen a muntar a cavall-.

-Per quina raó creus que la gent abusa/agredeix dels seus cavalls?

Bàsicament per por i per ignorància, tot i que he vist casos de gent que és realment cruel per problemes propis i ho paga amb els animals, cavalls en aquest cas.

⁷ El «petisero» és una persona encarregada de cuidar-se dels cavalls a les grans hípiques. Correspondria a una figura similar a la del mosso de quadra, encara que molts *petiseros* viatgen amb els genets (amos dels cavalls) per a tenir cura dels equins i preparar-los abans de les competicions.

-Creus que el que condueix a agredir un animal és la ignorància o la indiferència?

La ignorància, moltes vegades, doncs la fórmula base per muntar a cavall -i que malauradament, s'utilitza molt- és *estirar* (de les regnes) i *pegar* (puntades de peu i cops de fusta).

La indiferència no és altra cosa que fruit de la ignorància, ja que moltes persones no s'adonen que això està mal fet.

-Quant pot arribar a viure un cavall? Viuen els mateixos anys un cavall d'un particular que tan sols s'utilitza per a fer passejades, que un cavall de competició (qualsevol tipus de competició)?

·Un cavall pot viure uns quaranta anys i curiosament és l'únic animal que viu menys en captivitat que en llibertat. Això és degut a l'alimentació antinatural que li donem -pinso i palla-, al fet de viure tancat, dur ferradures (pel que he explicat abans de la manca d'ajuda en el retorn sanguini del peu)...

·El cavall de competició com a tal té una vida curta perquè les lesions l'inutilitzen de molt jove. Després, el seu futur és incert però amb quasi total seguretat anirà baixant de categoria fins a acabar a l'escorxador.

El cavall de passeig té menys probabilitats de patir lesions i pot viure una vida "útil" més llarga.

-Quina és la situació del cavall en el món de l'esport i el seu destí quan es retira? És sacrificat? Que s'està fent bé i què s'hauria de millorar?

Aquesta pregunta ja està molt explicada abans, jo penso que farien falta centres de retir de cavalls i que estiguessin subvencionats per les pròpies federacions eqüestres. De fet, jo mateixa vaig proposar a la Federació Hípica Catalana que ens donessin 50 cèntims dels 80

que costava federar-se fa uns anys per mirar d'engegar una mena de Seguretat Social per cavalls, però encara se n'enriuen. El cavall vell, no interessa...

-Creus que els cavalls que participen en concursos són tractats com es mereixen (ja sigui tant durant el concurs com fora d'aquest, com ara durant els entrenaments)?

Per mi cap cavall es mereix fer res del que es fa habitualment, en tot cas m'agradaria que fossin tractats com companys i com amics, no com eines, i em trobo pocs casos en què sigui així. De fet, quan parlo d'això tothom se'm sol tirar a sobre dient-me que ells munten i concursen amb els seus cavalls i els tenen com reis... D'acord, però mai no trobo resposta quan els pregunto on es troben actualment, on són els cavalls amb els quals han concursat abans. I això és una realitat, si vas als centres hípics no hi ha cavalls jubilats i si hi són és en una proporció ínfima. Això és el que jo vull canviar.

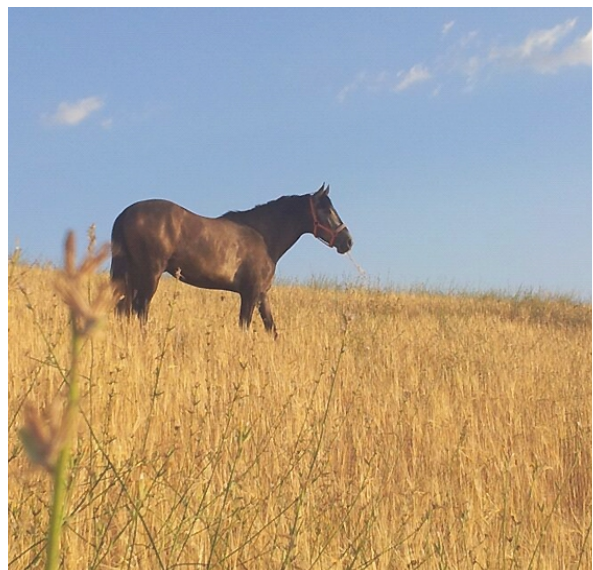
-Consideres que la situació dels animals (en general, no tan sols pel que fa als equins) en la societat actual podria millorar? O creus que anirà a pitjor? Quins són, segons el teu parer, els animals que més pateixen el maltractament per part de la humanitat?

Podria millorar fins a l'infinit, però no tinc massa fe en l'ésser humà, que permet la fam al món, que després de tants anys d'història es continua barallant i fent guerra pels mateixos motius que fa vint segles... Els animals són els últims de la llista i tots pateixen tot tipus de maltracte a totes les parts del món, arreu.

Pel que fa a la part del món «civilitzat» la situació tendeix a millorar, però tot i així, mai pots posar cap país com a exemple perquè a tots es fan barbaritats. Tenim el cas recent del zoo de Copenhaguen, que va sacrificar davant de tot el públic a un bebè girafa perquè en tenien masses i no tenia cap mena de valor genètic. De manera que el van esquarterar públicament i el van donar als lleons. Uf, si entrem en tema zoos no acabarem mai, és una altra bogeria...

-Trobos que la gent està suficientment conscienciada contra el maltractament animal o encara queda molt per a fer?

La gent no sap i no vol saber, i de fet potser és més feliç perquè quan veus i coneixes la realitat de les coses ja no deixes de patir mai. És més fàcil pensar que als cavalls els hi agrada molt que els muntin, que els toros no sofreixen a les "Corridas", que les vaques donen llet mentre pasturen floretes en camps verds i que les gallines són lliures i ponen els ous en granges idíl·liques. Tristament, res d'això s'apropa en absolut a la realitat.

-La llei penalitza el maltractament animal. Creus que les mesures que pren el govern són adequades i suficients o més aviat minses? S'haurien de modificar algunes de les lleis actuals? Creus que hi ha una alternativa a la penalització (càstig)?

La llei pràcticament no es fa complir. A Catalunya tenim unes lleis pioneres a l'Estat Espanyol però els animals pateixen aquí talment com ho fan a Andalusia: Gossos lligats de per vida a un metro de cadena, cavalls deixats perquè morin en finques on ningú entra per no «envair» la propietat privada, baralles de gossos que tenen com a clients a jutges i personatges coneguts... En fi, molta merda i situacions lamentables.

Crec que l'educació és molt important, però que si la llei no es fa complir i els càstigs no són prou durs, la gent continuarà fent el que li roti.

-Tenint en compte que treballes amb animals, has considerat mai l'opció del vegetarianisme? Creus que és una opció viable? Justifica-ho.

Sóc vegana (vegetariana radical) des de ja fa molts anys. Vaig ser, també "*benestarista*", és a dir, que vaig lluitar per a que les lleis als escorxadors i granges es fessin complir. No obstant això, em vaig adonar que no era suficient, vaig veure que si estimo al meu gos, al meu cavall i als animals en general, no puc ser còmplice del seu martiri. A més, no vull tampoc ser còmplice de la fam al món, i per produir un Kg. de carn necessites 1000 litres d'aigua i 100 kg de blat (és aproximat però més o menys és així), sense comptar amb l'efecte hivernacle que produeix la ramaderia intensiva...

No cal ni dir que també és una gran millora per la salut, però la meva primera intenció és no participar en el sacrifici dels animals.

Et recomano el Documental Earthlings (Terrícoles) on tot això està molt ben explicat.

-Totes les fotografies emprades en les entrevistes referents a la fundació ADE pertanyen a la seva pàgina web: <http://www.asociaciondefensaequidos.org/> o han estat preses per mi mateixa durant la meva visita allí.

Com la seva mateixa pàgina web cita:

“Somos una Asociación que lucha por la Defensa de los Equinos y pequeños animales.”

Y esto significa:

- 1- La búsqueda de una buena vida para ellos.
- 2- Rescatarlos del maltrato y darlos en adopción, proporcionándoles la oportunidad de vivir sus vidas con personas que les suministren alimentación, cuidados y amor.
- 3- Colaborar en la educación de los niños para que acepten con naturalidad que los animales han estado aquí mucho antes que nosotros y merecen un gran respeto.
- 4- Seguir luchando para que las Administraciones tomen, verdaderamente, las riendas en la Protección Animal, ocupándose de los abandonos y maltratos en sus Municipios, penalizándolos y contribuyendo ampliamente con las Protectoras.”

2. Els certàmens morfològics

Els concursos de morfologia equina vindrien a ser l'equivalent d'un concurs de bellesa de cavalls. No he inclòs aquest tipus de certàmens amb la resta de disciplines perquè n'he trobat molt poca informació i crec que un professional com l'Ernest Parcerissa, un jove participant d'aquest àmbit (31 anys) nascut a Puig-reig, pot ampliar molt més l'article sobre aquesta competició de la qual se'n sap ben poca cosa.

Se celebren centenars de certàmens morfològics arreu del món, inclús a l'estat Espanyol. Un dels més coneguts, el Trofeu Arabequus (Campionat de Catalunya de Cavalls Àrabs) es duu a terme a Sant Joan de les Abadesses; els cavalls que s'enduen els primers premis en aquesta cèlebre competició es classifiquen pel campionat del món. Aquesta exhibició, així doncs, és una crida per a amants de la morfologia del cavall àrab d'arreu del món, ja que vénen participants de gran quantitat de països diferents, talment com Dinamarca, Qatar, Emirats Àrabs, França... Tot i això, no és l'únic campionat d'aquest tipus celebrat a Catalunya, sinó que n'hi ha d'altres com el de Vic, que es fa durant el Mercat del Ram.

Per altra banda, el campionat nacional de l'Estat Espanyol se celebra cada any a Segòvia¹, encara que es fan moltes altres exhibicions regionals, com la de Culla, a Castelló².

Els campionats mundials es van celebrar al Salon du cheval de París l'any 2012, esdeveniment on també s'hi inclouen tot tipus d'altres disciplines eqüestres. Amb tot, el campionat mundial més reconegut arreu s'organitza anualment a Dubait (*Dubai International Horse Fair*), d'on prové aquesta elitista disciplina i la susdita raça de cavall àrab, tant apreciat per tots els experts pels seus trets nerviosos, morro punxegut i cua sempre dreta quan es mou.

1 ANNEXOS: Anar a l'annex 11 per a visualitzar diversos cartells d'aquesta i altres competicions morfològiques. / També podeu visualitzar el reglament complert d'aquest certamen a l'annex 12, a més de tot un calendari (any 2011) de competicions morfològiques arreu de l'Estat Espanyol.

2 ANNEXOS: Si desitja saber més sobre aquest tipus de certàmens dins l'Estat Espanyol, vagi a l'annex 13 per a llegir-ne uns petits apartats (subratllats) sobre el maltractament dels cavalls dins el concurs, com està castigat, com s'han de presentar els exemplars durant el certamen i la seva pròpia definició de concurs morfològic de Raça Espanyola. No s'ha inclòs tot el reglament als annexos a causa de la seva extensió.

En aquest concurs, que reuneix amants dels cavalls (amb un gran potencial econòmic) d'arreu del món, els premis ronden els quatre milions de dòlars entre d'altres reconeixements i obsequis d'alta gamma.

Conjunt de logotips relacionats amb el món de la morfologia. Començant per l'esquerra, el primer és de la «Fira Internacional del Cavall de Dubai», el segon del «Saló del Cavall de París», i el tercer de l'«Associació espanyola de col·laboradors de cavalls Àrabs».

No obstant això, no només se celebren concursos morfològics de cavalls àrabs, sinó que també n'hi ha de moltes altres races. Entre els certàmens més coneguts, podem trobar el de cavalls Mallorquins, el *Concurso Morfológico de Caballos de Pura Raza Española* realitzat a Cabalcor (Córdoba)³, l'EQUISUR -*Concurso Morfológico de Ganado Selecto Caballar*, Jèrez⁴- on poden participar-hi cavalls de diverses races ja que hi ha diferents categories per cadascun d'ells.

3 ANNEXOS: Veure l'annex 14 per a llegir un article del «*Diario de Córdoba*» sobre aquest certamen.

4 ANNEXOS: Si es vol llegir el reglament d'aquesta exhibició, anar a l'annex 15.

2. 1. Entrevista sobre els certàmens morfològics a l'Ernest Parcerissa

-Què et va dur a interessar-te pel món dels cavalls? Tenies pensat dedicar-t'hi des de ben petit, o va sorgir l'oportunitat/idea més tard?

La meva relació amb el món del cavall va començar quan jo tenia uns 7 o 8 anys (cap al 1995), el meu avi va comprar un cavall i ens va regalar unes classes d'equitació per mi i la meva mare. A partir d'aquest moment fins a dia d'avui sempre hem tingut cavalls a casa. El 2008 va començar Vidàrab, un projecte de cria del cavall pura raça àrab a partir del qual ens vam començar a introduir en el món dels concursos morfològics. Vaig començar presentant els nostres propis cavalls però més endavant vaig tenir l'oportunitat de presentar-ne d'altres i de mica en mica el que primer era una afició es va convertir en una feina. Fa cosa d'un parell d'anys me'n vaig distanciar una mica i ara torna a ser una afició.

-Com descriuries un concurs morfològic? Què s'hi fa exactament? Quina és la seva finalitat (Què s'aconsegueix exactament participant en un certamen d'aquest tipus)?

Un concurs morfològic és un concurs on es valora un exemplar en relació a l'estàndard de la seva raça, es valoren les seves característiques físiques, actitud, temperament, moviments i caràcter. La seva finalitat és la d'establir i valorar constantment quins són els millors exemplars d'una raça i sobretot mantenir actualitzat i marcar la tendència i evolució de l'estàndard de la raça en el temps.

Per exemple, un semental campió de molts títols a la seva època: Rawalpyindi. A la seva època va ser un semental molt valorat però si actualment participés en un concurs no obtindria gaire bon resultat ja que l'estàndard ja ha canviat. Això no vol dir que la seva sang no sigui valorada però el cavall que es busca actualment ja és un altre. A través dels concursos morfològics els criadors poden competir entre ells, posicionar els seus productes, mostrar els seus exemplars i contrastar els resultats del seu programa de cria.

-Quins són els elements o qualitats que fan que un cavall sigui més bo/apte que un altre en aquest àmbit?

Això és molt relatiu, no existeix el cavall perfecte, la puntuació final obtinguda en un concurs és una suma de puntuacions individuals, on es puntuava cada cavall segons 5 aspectes: Tipus, cap i coll, moviments, cos i extremitats.

Per mi la qualitat principal són els moviments i l'actitud del cavall, un cavall ensopit que no es mou no se'l mira ningú, en canvi un cavall que es fa mirar té moltes més possibilitats d'obtenir millors puntuacions en la resta d'aspectes. Potser és personal però per mi un cavall àrab sense moviments no val.

-Quan va començar a cridar-te l'atenció la morfologia i per quina raó?

Sempre he estat interessat en el cavall àrab, de fet la majoria dels que he tingut han estat d'aquesta raça i la morfologia sempre ha estat present buscant cavalls físicament atractius. De petit vaig tenir un semental pura raça àrab impressionant, es deia Fer Farouk, quan es va morir vam tardar molts anys a poder aconseguir altres exemplars de p.r.à. i quan ho vam aconseguir vam comprar dues eugues i ens vam ficar en el món de la cria i els concursos morfològics.

-Per què vas decidir participar en concursos morfològics i no en altres tipus de competicions (en raids, per exemple)?

El concurs morfològic és molt espectacular, si t'agrada aquesta raça és on es veuen els millors exemplars, els més purs, on es contempla, puntua i s'admira els moviments del cavall àrab. Des que vaig veure el primer concurs, em va captivar. No té res a veure amb les altres disciplines, aquí es valora la raça en si, l'animal, no la resistència, salt, velocitat o altres habilitats.

-Encara que actualment estiguis centrat en la morfologia, consideraries, si se't presentés l'oportunitat, participar en altres tipus de competicions (posem com a exemple els raids, de nou)?

No es pot dir mai que no, però no em criden gaire l'atenció. El raid potser és la disciplina que tinc més propera perquè n'he provat algun i bàsicament perquè la majoria de cavalls que hi participen són àrabs. Pels cavalls tota competició és dura (els morfològics també) però el raid és especialment dur i qui s'espren al màxim sempre és el cavall i no pas el genet. Una altra disciplina molt interessant és el TREC, on es valora la connexió cavall-genet.

-Creus que s'abusa dels animals i de les seves qualitats per a dur a terme competicions com ara doma o carreres? Ho trobes ètic?

Sí, com deia abans crec que qualsevol tipus de competició és dura pels cavalls, però les coses es poden fer de moltes maneres i veus gent que valora molt la salut i benestar dels seus cavalls i fan les coses molt bé, i en canvi d'altres els tracten com una màquina. Abusos, doncs sí, se'n veuen i molts. Abusar d'un animal no ho és gens d'ètic i normalment aquest abús porta a una mala relació amb ells que només aportarà coses negatives tant a la persona com a l'animal.

-Creus que els cavalls que participen en concursos morfològics són tractats com es mereixen?

Generalment el món dels morfològics és un món on es té molta cura dels cavalls, bàsicament perquè la imatge, aspecte físic del cavall són molt importants, a l'hora de sortir a la pista el cavall ha d'estar impecable, perfectament net, pelatge brillant, crineres perfectes, cascos perfectes, completament depilat, la cara esquilada correctament, orelles, ben maquillat, etc. Per tant en aquest sentit els cavalls d'entrada estan molt ben cuidats, en les millors condicions possibles, però no tot és tant bonic, també hi ha a vegades una cara fosca en el tracte amb el cavall.

El cavall és necessari que es planti, s'ha de posar quadrat de potes, amb el peu esquerre enderrit, ha d'aixecar el coll i arquejar-lo estirant el cap endavant quan el presentador li indica i tant expressiu com sigui possible. Assolir això bé, és molt difícil i implica moltes hores d'entrenament i a vegades pot portar a abusos o maltractaments per aconseguir més expressivitat, sobretot amb sementals que es busca que el cavall es mostri molt masculí i actiu. En aquest aspecte sí que he observat a vegades maltractaments i es diu que alguns dels millors presentadors a nivell mundial són força agressius amb els cavalls per treure'n el màxim rendiment.

-Els cavalls que participen en altres tipus de competicions, creus que són tractats correctament (ja sigui tant durant el concurs com fora d'aquest, com ara durant els entrenaments)

No conec les altres disciplines amb profunditat, però d'abusos sempre n'hi ha. Jo penso que això no depèn de la disciplina, morfològic, raid, curses... doma, això depèn de les persones.

I tampoc és un fet lligat a la competició, diria més, la competició és dura, exigent, però la gent que hi participa generalment està conscienciada, s'observen a vegades més comportaments de maltracte en aficionats que en qualsevol competició.

-Com prepares a un cavall per un concurs morfològic? Quina és l'edat mínima que ha de tenir un poltre per a poder participar en un d'aquests certàmens? I quina és la màxima (quants anys ha de tenir un cavall per a retirar-se)?

No hi ha límit d'edat ni per baix ni per dalt, la categoria *futurity* són poltres que encara van amb la mare i en exemplars adults hi poden haver animals de qualsevol edat.

Pel què fa als entrenaments bàsicament són de dos tipus que s'han de combinar. Condicionament físic (musculació, i treball físic) i doma (on s'ensenya al cavall a plantar-se, caminar, i trotar al costat del presentador, moure's correctament, girar i tot de moviments que faran que el dia del concurs el cavall sàpiga en cada moment què ha de fer i com).

-Quin ús es dona als cavalls que ja no competeixen? Es sacrifiquen?

No. Normalment els exemplars tant mascles com femelles s'utilitzen per cria. De tota manera un cavall no cal que tingui un ús. Els meus per exemple actualment no en tenen cap d'ús, ni competeixen ni es munten ni crien, simplement pasturen i viuen.

-Quant pot arribar a viure un cavall?

No sé quina és l'edat màxima, però entre 15-20 anys ja serien grans i entre 20-30 seria la tercera edat.

-Viuen els mateixos anys un cavall d'un particular que tan sols s'utilitza per a fer passejades, que un cavall de competició (qualsevol tipus de competició)?

No ho sé, però cal tenir en compte que a vegades un particular per desconeixement pot abusar també d'un cavall, per exemple un raid de 20 km per un cavall sedentari pot ser molt més dur que 80 km per un cavall entrenat. Competició no vol dir abús, l'abús i maltracte crec que depèn de la persona.

De fet en el món del morfològic s'acostuma a veure exemplars d'edat molt avançada, potser perquè són animals ben cuidats i que han tingut bona vida.

-Has presenciats mai algun acte de maltractament cap a un equí? Explica'l.

Què en penses?

N'he presenciats molts. No entraré en detalls però són fets lamentables. En els concursos morfològics la normativa ho prohibeix estrictament i actituds d'aquest tipus suposen sancions i expulsions.

-Els cavalls que posseïxes han estat domats amb doma natural, o s'han utilitzat altres mètodes?

Dels 4 cavalls que tenim actualment només un d'ells està domat per sella, i desconec amb quin tipus de doma. No penso que la doma "natural" sigui millor que les altres.

Les coses s'han de fer amb cap i sense pressa, si ho fas així els resultats són molt més positius, tant per la persona com pel cavall. A vegades l'etiqueta de "natural" no és més que una moda. La millor manera de domar un cavall és fer-ho tu mateix i amb sentit comú.

-Tenint en compte que treballes amb animals i que interactues amb ells pràcticament cada dia, has considerat mai l'opció del vegetarianisme? Justifica-ho.

Doncs no ho he considerat mai. Totes les opcions són respectables però penso que el més natural és menjar carn animal de la mateixa manera que mengem peix o vegetals. Home sincerament, cavall no en menjo.

Les imatges sobre aquestes línies són del semental QR Marc, campió del món al *Salon du cheval* de París l'any 2012

3. Entrevista a Ferran Pujolar, fundador de l'hípica La Cometa

En Ferran Pujolar és el propietari de l'hípica La Cometa, situada a Galera, Barcelona. Té 38 anys, és propietari de cavalls des d'en fa disset. Fa uns cinc, cap a sis anys va començar amb aquesta gran aventura de convertir una de les seves majors passions, els cavalls, en un negoci. És titulat en infermeria i exerceix d'infermer alhora que s'ocupa de les responsabilitats que una petita hípica comporta. Té un post-grau universitari d'equitació terapèutica.

-Quan vas tenir el seu primer cavall?

És una història molt estranya. El meu primer cavall el va tenir el meu germà gran, quan jo devia tenir uns catorze-quinze anys, el cavall, però, es va morir i ja no en vam tenir cap més durant molt de temps. No obstant això, havent passat ja una bona temporada, el meu germà va adquirir un cavall i un poltre dels que jo vaig tenir-ne cura quan tenia vint-i-un anys. Va ser llavors quan em vaig vendre el poltre i vaig comprar el que per a mi va ser el meu primer cavall, el que veritablement va ésser meu.

-Sempre has sentit el mateix vincle cap a tots els cavalls que ha posseït, o n'hi ha hagut alguns pels quals has sentit preferència? Si és així, per quina raó?

Sempre hi ha preferències. L'afecte o l'estimació cap als cavalls és per a tots igual, però amb alguns hi tens un vincle més estret que amb d'altres, ja sigui perquè hi connectes més, perquè tenen un caràcter més similar al teu (els equins, com nosaltres, tots són diferents i cadascun té les seves manies, personalitat i manera de ser). Cap cavall és igual que un altre. Amb alguns hi connectes més, o et donen unes sensacions que potser un altre no te les aporta o no te les sap comunicar.

-Descriu amb les teves paraules el sentiment que t'uneix amb el teu cavall, la connexió que sents amb l'animal. Què fa aquesta relació especial i única?

Amb el meu cavall, el Patxi, les sensacions són des d'una seguretat -el fet de sentir-te segur dalt del cavall, et sents tranquil- fins a un vincle molt íntim, com de confiança. De dir... d'estar-hi a gust.

És molt difícil de descriure, és un animal molt gran, però tot i així és capaç de donar-te aquest punt de confiança i seguretat que potser un busca. En cada moment, ell sap donar-me (o jo li sé demanar, no ho sé) el que necessito. Des de tranquil·litat i *relax* a estones d'adrenalina més pura.

-Creus que els animals tenen sentiments i pensaments? Si és així, que t'ha portat a pensar-ho? Raona-ho.

Crec que tenen sentiments. Perquè ho expressen; quan estan contents, enfadats, estan a gust o no estan a gust... Aquests sentiments o sensacions el cavall te les demostra. T'ho demostren amb signes, evidentment més físics, òbviament no verbals ja que no tenen la possibilitat de fer-ho, però amb la posició de les orelles, la posició del cos i la seva actitud poden dir moltes coses. Respecte al fet de tenir pensament o no... També crec que pensen. He arribat a aquesta conclusió perquè hi ha cavalls que tenen més enteniment que les persones. De vegades el mateix cavall actua com a modulador, fre o estímul. Moltes vegades el cavall li pren la iniciativa i fa el que la persona no és capaç de fer (o no vol fer) en aquell moment... I pel que sigui, el cavall ho acaba fent.

Quitxalla pintant a un dels cavalls de la hipica durant un taller.

-Coneixes la situació actual del cavall en el món de l'esport i el seu destí quan es retira?

No hi estic molt ficat, en aquest assumpte, però entenc que quan el cavall ja no és bo per a competir s'utilitza com a semental o simplement -de fet, encara avui o he vist per la televisió- es castra i es posa a treballar en un nivell inferior com podria ser una escola d'equitació o es ven a un particular. Podríem dir que se'l retira, sense de vegades mirar gaire el lloc on anirà a parar. Simplement se'l treuen de sobre.

-Consideres que la situació dels animals (en general, no tan sols dels cavalls) en la societat actual podria millorar? O creus que anirà a pitjor?

Evidentment pot millorar; sempre, tot es pot millorar. Però també penso que de vegades ens passem de rosca. Són animals i, per descomptat, hem de respectar-los, cuidar-los i evitar-los el sofriment. Amb tot, hi ha molta tendència, especialment amb les mascotes, a donar-los un protagonisme i una "*hiperocupació*" que potser no els pertoca com a animals que són. Penso que hi ha coses molt més importants i prioritàries que els animals, però actualment també crec que algunes tendències els tracten a l'inrevés, que creuen que els animals han de passar per davant de tot i potser penso que no caldria ser així.

-Trobos que la gent està el suficientment conscienciada contra el maltractament animal o encara queda molt per a fer?

No, no ho estan en absolut. Falta molta consciència sobre això, sobre el maltracte animal. Si estiguéssim conscienciats no veuríem encara avui en dia moltes coses que es fan amb els animals i que encara perduren.

Podríem posar com a clar exemple el toro de la Vega, de Tordesillas¹. I qui diu el toro de la Vega diu qualsevol caçador, que va a caçar i si no caça res li fum un tret al gos, perquè segons ell *l'animal és qui té la culpa de tot*.

-Quins són, segons el seu parer, els animals que més pateixen el maltractament/abús per part de la humanitat?

Centrant-me en els animals domèstics (perquè penso que tots els animals salvatges que han estat caçats aquest maltractament el pateixen, també), penso que els gossos i els gats se n'emporten «*la palma*» amb escreix. I tots els animals no domèstics i que hem domesticat també. Com podrien ser rèptils, aus exòtiques... Són animals que no haurien d'estar tancats en una casa perquè no és el seu medi natural i no estan adaptats a això, per molt que els vulguem imitar les condicions naturals i per molta il·lusió que ens faci tenir-los.

-La llei penalitza el maltractament animal. Creus que les mesures que pren el govern són adequades i suficients o més aviat minses? S'haurien de modificar algunes de les lleis actuals? Creus que hi ha una alternativa a la penalització (càstig)?

El càstig hi ha de ser, perquè com a societat necessitem que ens castiguin quan fem alguna cosa malament.

No obstant això, trobo a faltar una manca d'alternatives pel que fa a ser una mica més tolerant, una mica més... Per exemple, se sent de tant en tant que hi ha persones que tenen els cavalls en molt mal estat, que no els pot ni donar menjar. Potser aquella persona, més que una sanció que no podrà pagar (perquè si pogués alimentar als cavalls ja podria pagar la sanció, bé, de fet no hauria de fer-ho perquè no se'l sancionaria) Si se li oferís una sortida digna per als cavalls s'evitarien molts maldecaps.

¹ El «Toro de la Vega» és una «*celebració*» que es du a terme en una localitat de l'Estat Espanyol, Tordesillas. És una «*festivitat*» d'origen medieval que consisteix en la persecució (a cavall o a peu, armats amb llances) d'un brau pels carrers del poble, conduint-lo cap a camp obert i intentant matar-lo sense que el brau passi els límits del torneig. Si això ocorre, l'animal és indultat. Aquest any ha tingut molta rellevància ja que milers de persones van declarar amb manifestacions i campanyes *online* que hi estaven fermament en contra.

-Jo mateixa vaig anar un dia a visitar la fundació A.D.E. Han arribat a tal límit que han de pagar pupil·latges a hípiques perquè els cuidin els cavalls ja que a la protectora no n'hi caben més, n'entren més dels que són adoptats.

Fa molts anys a les gosseres, si un gos en tres mesos no s'adoptava era sacrificat. I ningú es moria per això, era el normal, ningú s'alarmava ni posava el crit al cel. Entraven gossos a les gosseres i se sacrificaven si no eren adoptats. És una cosa bonica o lletja? Simplement és una realitat. Si no es pot absorbir tot aquest *volum* (d'animals) s'han de prendre decisions dràstiques. Que és molt dur? No t'ho nego, és duríssim, però és que si no es pot... no es pot. A més, de vegades les mateixes fundacions posen uns requisits massa elitistes a l'hora de poder adoptar. S'haurien de facilitar les coses, opino jo. Jo mateix vaig voler adoptar un galgo i em demanaven unes condicions tant estranyes que...

·Quines condicions et demanaven?

El gos no seria mai meu, ells me'l podien prendre quan ho creguessin necessari, volien venir a mesurar la superfície de l'hípica per si consideraven que era petita o gran, havia de passar una avaluació per a veure si era o no bon propietari...

-A la fundació ADE has de pagar un tant per un cavall que es pugui muntar.

Trobo que això està molt bé. I que vinguin a mirar el lloc on el tindràs també, és clar.

Però un cavall que no es pot muntar, encara que te'l regalin... Poques persones el volen o poden assumir un cost com aquest.

-Has participat mai en alguna competició? Si la resposta és afirmativa, en què consistia?

A nivell amateur. He fet les curses de la Corrida de Puig-reig², les curses del castell de Balsareny³... Jo no he fet res més. Sí que tu mateixa has fet algun social amb dues persones més de l'hípica però per a passar-vos-ho bé, sense prémer massa. Jo no n'he fet mai cap de raid, tinc ganes de fer-ne algun però tampoc tinc pressa per a provar-ho.

De totes maneres, cap dels meus clients m'ha demanat per fer una competició de nivell alt. Nosaltres mateixos ho fomentem una mica, doncs vull donar un punt de competició, fer algun TREC, alguna disciplina d'aquest tipus... Perquè fos «la guinda a l'aprenentatge». Personalment no m'agraden les competicions però són *necessàries* per a moltes persones.

-Per quina raó no t'agraden les competicions?

No m'agraden perquè jo personalment tinc una visió del cavall molt més lúdica. Per a mi el cavall és una eina o un complement amb el qual gaudir i creure que el cavall amb mi també s'ho està passant bé. Moltes vegades, amb aquestes competicions que es fan dubto que l'animal també s'ho acabi passant bé. No sé, jo ara m'imagino una competició de doma clàssica, per exemple. El cavall o va a buscar el menjar fent diagonals amb els *apoyos* invertits, ni trota recollit per anar a beure aigua o menjar herba, sinó que va al seu aire. Un cavall no farà 120km en set hores o menys un mateix dia -com en el cas dels raids- per a buscar menjar a no ser que sàpiga que algú l'hi porta.

- 2 La Corrida de Puig-reig (El Berguedà) és una festa típica d'aquesta localitat que gira entorn del món dels equins. Es duen a terme un raid, *rodeos*, una cercavila...
- 3 Balsareny (El Bages) té una festivitat semblant a la Corrida, anomenada els Traginers, on també es fan activitats d'aquest tipus.

·És antinatural.

Jo crec que no és que sigui antinatural del tot, perquè de fet no li estàs demanant al cavall res que no sàpiga fer, però penso que se l'hi està donant un punt massa d'exigència i crec que tampoc és necessari.

-Què n'opines dels raids (no dels socials, sinó dels més competitius)? I de les altres competicions? Quina creus que és la competició que menys abusa dels equins i quina la que més?

Crec que el TREC és la competició que menys abusa dels cavalls, ja que més que jutjar les capacitats físiques del cavall es valoren les habilitats que el genet ha pogut ensenyar-l'hi al cavall. Evidentment, també es valora la connexió entre el binomi. És una competició més d'habilitat, no pas de capacitats, no es tracta de dir quin és més ràpid o més fort.

Pel que fa a la resta de competicions, penso que des que s'hi han ficat molts diners pel mig s'estan rebentant molts cavalls. El raid n'és un bon exemple, d'això. Ja no s'està tenint la satisfacció d'entrenar a un cavall tu i fer que et guanyi un Raid de 120 km i dir: *«Ostres tu, que bé que ho he fet amb el meu cavall que hem pogut guanyar!»*

Actualment, al darrere sempre hi ha un interès econòmic, de veure si es guanya, el cavall es classifica i algú em dóna tants diners que em soluciona la temporada. Al posar aquest objectiu al darrere, estàs fent que els cavalls estiguin cada dia més forçats, que es vegin obligats a anar més de pressa i que cada vegada hi hagi menys gent disposada a arribar a aquests extrems (perquè no tothom és capaç d'arribar-hi, a aquests punts tant elitistes).

-Sé de cavalls als què se'ls punxa analgèsics, antiinflamatoris i altres fàrmacs abans de cada carrera.

No ho dubto. De dopatge n'hi ha a totes les competicions; en les quals s'hi pot guanyar una recompensa monetària interessant, i fins i tot a les que no.

A mi m'han explicat d'un cavall al que se l'hi administrava cocaïna per a què fos capaç de poder competir en un raid. Jo penso que això no és en absolut natural i el fet de posar-li deu litres de sèrum abans de cada raid perquè es deshidrata i ja tenen calculat que així ja passarà la primera fase perquè així el veterinari del control no se n'adoni i... Si un cavall no ho pot aguantar, el retires i te'n vas a casa. No fan falta aquestes bogeries. Quan estan en estat salvatge no necessiten tota aquesta parafernàlia.

Un cavall que ha corregut en raid, quan ja no serveix, és arraconat i *malvengut* a qualsevol preu a persones que no tenen gens ni mica de seny i que els rebenten perquè «*tenen un cavall de raid i poden fer-ho*»

-Pots explicar-me algun cas de maltractament cap a un equí que hagi presenciat?

No he viscut mai cap maltractament en directe, però sí que vaig presenciar l'entrega d'un cavall totalment desnodrit, amb mosques dins els cascós, amb una *infosura* (se'ls separen les làmines dels cascós, fet que els provoca molt de dolor, deixant-los pràcticament sense la possibilitat de caminar). Era un cavall de raça, un pura-sang espanyol. El propietari, per no malvendre'l, el va deixar gairebé morir de gana. Va ser un cas brutal, molt desagradable perquè aquella persona, a part de no acceptar la culpa, estava tant tranquil, com si no hagués passat res, com si tot allò no anés amb ell. Si trobes un veterinari que estigui disposat a sacrificar-te'l doncs que ho faci. No és la millor idea o recurs, però com a mínim saps que estalvies el patiment innecessari d'un animal.

Una altra opció seria contractar amb un tractant de cavalls i treure-te'l de sobre, sabent de segur que d'aquesta manera l'animal deixarà de passar-ho malament, ja sigui perquè li donaran menjar o, si no poden, perquè el duran a l'escorxador. Com a mínim, però, tindrà una sortida més o menys digna abans que no pas morir lentament i patint.

Et poso l'exemple de la situació viscuda al Pont de Vilomara⁴, que va sortir arreu: Un cavall que va morir d'inanició envoltat dels seus propis excrements. Conec al veterinari que el va assistir, i em va assegurar que tot i estar allà hores i hores no van poder fer-hi res, ja era massa tard.

Jo personalment trobo que si tant desesperada estava la mestressa del cavall, podria haver trucat a un marxant de cavalls. Potser no te'n donaran 2000€, de fet si te'n dona 200 pots donar-ne gràcies. Si el marxant li veu possibilitats el vendrà com a cavall de sella, i si no, com a cavall de carn. D'aquesta manera, la noia s'hauria estalviat la sanció, a més de la taca que portarà tota la seva vida com a maltractadora de cavalls i la vergonya d'haver fet una cosa com aquesta.

Si s'arriba als límits, hi ha la possibilitat, totalment immoral, de trucar a un veterinari que no tingui gaires miraments ètics per a què sacrifiqui el cavall davant la teva impossibilitat de mantenir-lo. Tot i ser una opció molt radical podent salvar la vida de l'animal, no deixa de ser una opció. És una cosa mal feta, sí, però no fas tant mal ni tant rebombori. Aquesta noia ara tindrà greus problemes.

-A una persona que ha fet una cosa així se li permet comprar un altre cavall?

És clar, ningú ho mira, no hi ha cap registre, tu no tens un carnet que avisi als marxants, que t'ho prohibeix. Tu te'n vas a un tractant, et compres un cavall, te l'endús i ja està. Com a molt potser els del departament d'agricultura et seguiran de ben a prop, encara que ho dubto. I evidentment la gent del poble parlaran malament si veuen que et compres un cavall havent-ne deixat morir un.

Pots matar un cavall; ja sigui de gana o maltractat, i tornar-te'n a comprar un altre, no hi ha un registre, no hi ha res que t'ho impedeixi.

4 ANNEXOS: Anar a l'annex número 16 per a llegir la notícia en a seva totalitat.

-Creus que hi hauria d'haver un registre?

Com controles una cosa així? Tot això necessita mesures de control. Si no el compres tu perquè un suposat carnet t'ho nega, faràs que ho faci un amic per a tu, que et compri el cavall per algú altre. Feta la llei, feta la trampa. Trobo que és més un tema de dignitat i essència personal.

-Per quina raó creus que la gent abusa-agredeix (dels) als seus cavalls?

1. Per desconeixement. Perquè no sabem -de vegades m'hi incloc jo mateix- posar-nos a la pell del cavall. Quan el cavall no fa allò que volem el castiguem. Potser el que hauríem de fer és parar, rumiar un moment i ensenyar-li allò que volem que faci.

2. Una altra raó suposo que és per sentir-se superior i per ofegar les frustracions. Una persona amb poc caràcter i molt frustrada potser troba, quan està amb un cavall, la situació ideal per a desfogar-se. Potser el que amb un petit copet al coll ja estaria solucionat acaba fent-ho marcant-li les costelles amb la tralla, aconseguint d'aquesta manera fent-se passar la tralla d'una setmana sencera.

3. També perquè és cultural, per curiós que resulti. Hi ha cultures i tradicions on el maltracte a l'animal és totalment normal. Ara, per exemple, s'està posant molt de moda la doma natural i tothom s'ha afegit el carro. El cavall no es pica sota cap mena de concepte, tot és molt bonic, xiuxiuegem als cavalls, els hi fem petons i els hi donem pastanagues quan fins no fa gaire, a Andalusia un cavall es domava a hòsties, a base de violència. I et diré una cosa, els *xiuxiuejadors* de cavalls de tant en tant també han de picar al cavall, però tot això ho oculten perquè queda «malament» dir que una persona que fa virgueries amb els cavalls en realitat no ho ha aconseguit per casualitat. Hi ha gent que fa espectacles amb cavalls i (això m'ho han dit persones que ho han vist directament) que, encara que sembli que només amb la mirada ja els fa creure, als entrenaments l'han pegat i hi ha hagut violència de per mig.

-Creus que el que condueix a agredir un animal és la ignorància o la indiferència?

Les dues coses. La ignorància condueix a la primera agressió, segons el meu parer. La indiferència, amb una mica d'ignorància, és el que fa tota la resta, el que fa que es duguin a terme totes les altres agressions. Si tu el que has fet t'ha convidat a la reflexió, evitaràs repetir l'episodi de maltractament. Si tant te fa i no has pres consciència ni has evolucionat, la indiferència farà que ho repeteixis.

-Com a propietari d'una hípica, quines són les teves responsabilitats dia a dia?

Cap als animals, és que estiguin el més ben atesos en tots els aspectes possibles. Intentar, amb els recursos dels quals disposem, que tinguin el millor menjar, instal·lacions i atencions possibles.

-Has pensat mai a utilitzar cabeçades sense ferro a l'hípica?

Ho he pensat; De fet al Patxi el trec moltes vegades sense ferro, amb la cabeçada de quadra, sense el ferro. Sincerament, però, penso que tot això són modes. **No hi ha ferros dolents, sinó que hi ha males mans.** És a dir, es pot portar un ferro molt tou o no portar-ne, però si el genet no sap muntar a cavall i no sap manejar les regnes correctament, o simplement no és sensible, li farà mal al cavall de totes maneres. Aquestes morralles que van sense ferro són molt boniques però no actuen a la geniva del cavall, sinó a la cara, sobre el morro. Perquè te'n facis una idea, col·loca't un dit sobre el nas i empeny avall. Si ho fessis durant molta estona et faria mal, oi? Doncs és exactament el mateix amb els cavalls.

Un serretó és una peça de ferro que fa mitja lluna i dents de ferro, una espècie de punxes. Es col·loca sobre el morro de cavalls molt durs, nerviosos i forts. Quan tu estires del serretó els hi fas molt de mal al morro, i el cavall deixa de fer el que sigui per tal de no tornar sentir aquell dolor.

Imatge d'un serretó on es poden apreciar les dents de ferro de la part interior.

Una altra alternativa és la cabeçada bitless, o la hackamore. Amb aquesta última també pots provocar-li dolor encara que no portis el ferro. No portes res dins la boca del cavall, sinó que duus una cinta al voltant del morro d'aquest, amb unes palanques. Si tu estires fort d'aquelles palanques pots arribar a trencar el nas del cavall.

Es va posar de moda perquè no duia res dins la boca del cavall i jo no m'hi sento còmode perquè no controlo la tensió a les brides. El vaig deixar d'utilitzar. Amb aquest poc contacte que jo no controlo totalment li puc estar fent mal al cavall sense adonar-me'n.

D'esquerra a dreta, podem apreciar com la *bitless* i la *hackamore*, respectivament, no duen cap mena de ferro a la geniva de l'animal, mentre que la cabeçada «convencional» sí.

-Què s'ha de fer i quins tràmits s'han de dur a terme per a arribar a obrir una hípica?

De tot.

Primer, evidentment, necessites que l'ajuntament et concedeixi el permís i per a tenir-lo has de complir uns requisits. Com si tinguessis una granja, en aquest cas de cavalls. Aquests requisits te'ls revisa el departament d'agricultura. Et demanen què en faràs dels fems; un femer que estigui cobert i que no es pugui mullar perquè d'aquesta manera el líquid dels fems no contamini el medi ambient. Demanen, també, que la superfície de la finca sigui prou gran com per a què pugui absorbir l'orina dels cavalls. Necessites un registre d'explotacions, on has de registrar els cavalls que entren, els que surten, els que es moren... Has de tenir una assegurança de recollida de cadàvers, un contenidor d'agulles perquè el veterinari pugui llençar-les, un contracte de gestió de residus pels fems dels cavalls, doncs no els poden donar als hortolans (s'ha de fer tot amb papers i el pagès t'ha de dir quants metres de terra *abonarà*)... Un merder, vaja. Per sort tinc algú que em porta els papers i m'ajuda amb tot això.

Tinc també un contracte de dejeccions ramaderes i asseguradores de responsabilitat civil i d'accidents per a les persones que vénen a l'hípica. Així, si una persona cau del cavall i es fa mal amb l'assegurador que tenim la duem a l'hospital i les atencions sanitàries quedaran cobertes per l'assegurança d'accidents. Amb els cinc anys que fa que vam obrir l'hípica hem tingut sis o set accidents i d'aquests a quatre els hem dut a l'hospital per comprovar que realment que no s'havien fet res, per a descartar que hi hagués lesions majors.

Les hípiques de base, com la meva, tenen molt poca sinistralitat d'accidents, de poca importància, doncs no fem activitats que no posen en perill al genet; anem al pas, al trot, fem passejades tranquil·les...

A les hípiques amb molt de nivell on es fa doma clàssica o salt, les caigudes solen ser més greus, ja que els exercicis que es realitzen són molt més complicats, ràpids o alts (salts de més de metre i mig d'altura, per exemple).

-No has pensat mai a realitzar activitats d'aquest tipus a La Cometa, com ara el salt?

Sí, però com a complement. Totes aquestes disciplines les acabarem tocant però més com una iniciació, un al·licient més, que no pas com per a dedicar-nos-hi. Tampoc tenim els cavalls més adequats per a saltar altures extravagants, es necessiten animals amb unes característiques, talla i aptituds diferents.

-Quants cavalls hi ha actualment a l'hípica? Són tots teus o n'hi ha algun de pupil·latge?

Actualment n'hi ha set, i sí, són tots meus i de la meva parella.

-Fas negoci amb els cavalls, treballes amb ells. Quantes hores al dia poden arribar a treballar els teus cavalls? On poses el límit?

-El límit es posa depenent de la feina que hi hagi i de la intensitat de la feina que toca dur a terme. Segons el dia, això sempre varia depenent dels clients que tinguem. Per exemple, avui si no hagués plogut i no ho haguéssim anul·lat, hi havia programades set hores d'activitats. Com que totes són d'una intensitat baixa, d'anar a passejar tranquil·lament, pel cavall és molt diferent, tot depèn de la intensitat que se li imposi a l'animal.

-Pel que fa al límit... Bé, tot es tracta de prendre la consciència del fet que si avui treballen, demà faran festa tot el dia, descansaran. Els cavalls es recuperen bé i no mostren signes de fatiga de cap tipus. Per descomptat, quan un cavall no està preparat o en condicions per a poder treballar se'l retira de la feina fins que millori.

-Tens un veterinari assignat? Sempre ve el mateix?

En tenim un que ens orienta en l'àmbit de benestar animal; ens comenta si creu que els cavalls han de menjar més o menys, ens fa observacions o correccions que s'han de dur a terme, si algun cavall està lesionat ens pauta el procés i les pautes de rehabilitació...

De totes maneres, tenim més telèfons per si falla, per si un dia tenim una urgència i ell està atenant un altre cas i no et pot servir.

Ferradures pintades de colors en una activitat realitzada per la quitxalla a l'hípica

-Creus que les ferradures són necessàries?

Sí i no. Et diria que no perquè el cavall ha estat molts més anys sense ferrar que no pas ferrat, en estat salvatge no van ferrats. Per altra banda, t'hauria de dir que són necessàries, també, tot i que ara s'està posant de moda desferrar cavalls, un procés molt complicat; És molt més difícil portar un cavall descalç que no pas ferrat. Els cavalls són més sensibles de les potes del davant (les mans) que de les del darrere. La Fada, per exemple, porta ferradures a les mans però no a les potes, i la Xica, que al març fa tres anys, intentaré no ferrar-la per a veure quin resultat em dona.

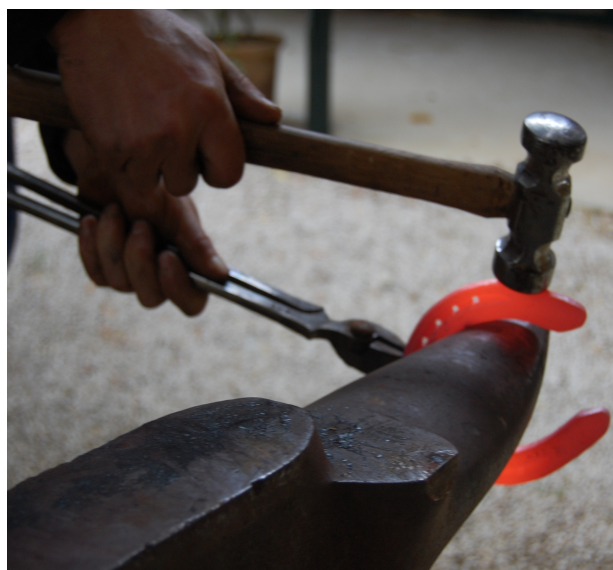
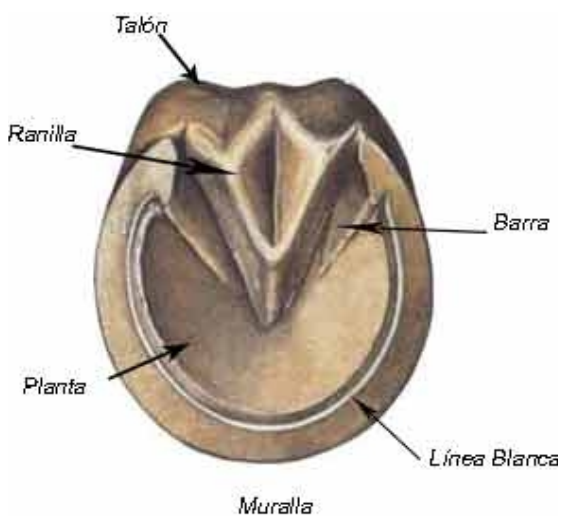
Desferrar vol dir treure la ferradura i que el cavall treballi desferrat, descalç. Amb tot, l'has de tenir un temps amb unes botes d'adaptació per la sensibilitat dels cascos i l'hi has de cuidar moltíssim l'alimentació, doncs els cascos han d'aguantar el més sans i forts possibles o s'acaben sensibilitzant i el cavall va coix.

La gent creu que desferrar al cavall és sinònim d'oblidar-se del ferrador, però aquest ha de continuar venint, doncs ha de controlar els cascos i fer les correccions necessàries d'alimentació, llimar els cascos, tocar-los-hi per assegurar-se que tot continua en ordre, fer el que ell cregui necessari, vaja.

Descalçar els cavalls és car i complicat. A nivell econòmic et resulta similar a porat-lo ferrat, la veritat. Diuen que el cavall és més feliç i pot ser possible, però de totes maneres jo els tinc ferrats perquè ja els he comprat ferrats, i amb ells puc anar per qualsevol tipus de terreny.

- Si van descalços rellisquen més?

No et pensis, tenen certa adherència descalços, també, i fins i tot hi ha qui diu que rellisquen fins i tot menys. Sigui com sigui, jo puc modificar les puntes de la ferradura per aconseguir les qualitats desitjades depenent del terreny pel qual hagin d'anar, ja sigui quitrà, pedra... Les ferradures tenen l'avantatge de que protegeixen els cascos del cavall.

- Els fa mal la primera ferrada? Com es ferra un cavall?

No, en absolut, ja que no es toca cap estructura que els pugui causar dolor. Jo crec que la primera vegada que se'l ferra tenen més por de tota la parafernàlia que no pas mal pròpiament dit.

Quan ferres un cavall, el ferrador neteja el casc, retalla la *ranilla* (el cartílag, la part interior del casc) podrida o morta i la saneja, el retalla. Agafa la *tapa*, rebaixa l'acumulació de cèl·lules mortes i s'assegura de que no hi hagi cap infecció. Amb les tenalles retalla la part del casc que seria com la nostra ungla, insensible total. Els cavalls desgasten naturalment aquesta part si no duen ferradures, però al dur-les és necessari retallar-los-hi. Després l'hi llima per a aconseguir que el cavall pugui recolzar-se perfectament i, si té tendència a inclinar el pes del cos sobre un casc, l'hi equilibren. Amb aquest utensili es poden corregir defectes que potser d'una altra manera afectarien al cavall, ajudant també a que el casc creixi correctament.

La ferrada en si es pot fer en fred o en calent. La ferrada en fred consisteix en agafar la ferradura, adaptar-la al casc i clavar-la. La variant en calent, en canvi, permet modelar millor la ferradura abans de posar-la, ja que el ferro està més tou i al posar la ferradura roenta al casc del cavall el deixa net, evitant així que contraguin infeccions que poden acabar amb la seva vida.

No els fa mal perquè aquesta part és totalment insensible, si els provoqués dolor no podrien caminar. De totes maneres, si els clavessis un clau -com que el travessaria-, doncs si que els provocaria dolor, però la ferradura es clava al casc, que fa potser un centímetre. Els ferradors han de ser molt hàbils, ja que si claven la ferradura dins el casc sí que li poden fer molt de mal, i fins i tot, facilitar que agafi una infecció⁵.

5 En aquesta pàgina, d'on he extret la imatge de la dreta (pàgina anterior), es pot veure el procés de ferrat al complet: <http://www.culturaecuestre.com/cuidados/cuidados-del-casco-y-herraje/>

-Els ensenyas als nens i altres persones sense experiència com tractar amb els equins de manera correcta. Per què és important fer-ho? Raona-ho.

És important que la gent aprengui a tractar amb els cavalls perquè perdem la por, ens sensibilitzem, treballem pel fet de tenir cura d'algú (d'un gran animal en aquest cas). Evidentment, també treballes a favor de la seva seguretat, doncs si tu els ensenyas com pensa, com ens veu un cavall, el què podem fer i el què no podem fer... Doncs t'estalvies molts ensurts i disgustos. Ni que sigui pel fet de la seguretat més important, a part que, d'aquesta manera, afavorim una relació i una experiència més positives si hi ha un contacte previ amb el cavall.

-Què és el primer que li ensenyas a una persona que ve a l'hípica?

Depèn, cada persona que ve és totalment diferent; A alguns el primer que els ensenyo és a agafar el cavall, a d'altres els ensenyo com han de passar per darrere seu mantenint la distància... Cada persona per la seva actitud et va donant pistes sobre què necessita que els ensenyis, el què volen aprendre. Hi ha gent que tenen molta por perquè pensen que els cavalls són agressius i mosseguen sempre, o tenen por de tocar-lo... llavors intentes afavorir el contacte perquè vegin que realment no hi ha res a témer.

-Quins són els clients que sols tenir (edat)?

Tenim un públic molt variat, tot i que de moment predominen els adults. De mica en mica anem fent més activitats en família, amb adults i els nens, perquè el que vull afavorir és que hi hagi contacte entre els pares i els fills, que puguin compartir l'experiència.

-Què n'opines de la sobreexplotació que algunes hípiques exerceixen sobre els seus cavalls? Ho trobes ètic?

És molt relatiu. Jo tinc una coneguda que té una hípica a la Cerdanya i només pot treballar nou mesos l'any, ja que durant l'hivern hi ha neu. Això la condiciona enormement, puix que els cavalls mengen dotze mesos l'any, no només nou, i en té setanta. Així doncs, el seu objectiu quan obre l'hípica és fer que els cavalls treballin tant com sigui possible, fent el màxim d'excursions i activitats per a aconseguir els diners necessaris pel manteniment de tots els animals. És clar, els animals tenen necessitats tant si l'hípica està en marxa com si no. Llavors, és correcte aquesta sobreexplotació? Bé, jo he estat allà i els seus cavalls estan molt ben cuidats, no n'hi ha cap de prim, se'ls veu tranquils, no van estressats... Si pot fa rotacions d'animals, no té el mateix cavall treballant deu hores cada dia sinó que els deixa descansant i va fent canvis.

Penso que és greu quan vas segons a quin lloc i als cavalls se'ls veu mal cuidats, prims, se'ls veuen les costelles, quan n'hi ha alguns que estan coixos i malalts hi han de treballar de totes maneres... **Un ritme d'una hípica normal i corrent un cavall el pot aguantar a la perfecció**, i a més a més, si no pot t'ho demostra.

Així que t'he de dir que és molt relatiu, s'ha de valorar cada cas.

-Quants anys pot arribar a viure un cavall?

Uns vint-i-cinc, tot i que n'hi ha que viuen menys i n'hi ha que més, de fet o he arribat a veure cavalls de trenta-vuit anys. Depèn de la vida que hagi portat, si és un cavall que està molt castigat morirà abans que no pas un que ha estat sempre entre cotons i que ha rebut totes les atencions possibles.

-Tenint en compte que treballes amb animals, has considerat mai l'opció del vegetarianisme? Creus que és una opció viable? Justifica-ho.

Sincerament, no ho he considerat mai; he anat a restaurants vegetarians però no m'ho he plantejat mai. El vegetarianisme com a opció alimentària és viable, i jo sóc partidari de què tothom mengi el que vulgui. Però jo no. I és més, si puc escollir menjar filet de poltre, ho faré.

· Per què?

Els hem domesticat, però fa cinc mil anys als cavalls els caçaven, i les vaques també són molt maques i molt boniques però també ens les mengem i el mateix passa amb el xai.

Jo sóc un ésser humà, el cavall és un animal, la vaca també... Jo he de procurar que estiguin el màxim de bé possible, però és un animal, ells tenen el seu lloc i jo tinc el meu, i si del cavall se'n pot treure un rendiment alimentari... Bé, hi ha animals que acaben al sacrifici, les coses són així.

Aquí els gossos són animals domèstics i a Xina se'ls mengen; als Estats Units els conills són animals domèstics i aquí ens els mengem. Crec que és un tema cultural, a més d'una realitat.

-Parla'm de l'Urca, l'euga de pura-raça menorquina que tens a l'hípica.

L'Urca és una euga d'uns set-vuit anys, i la vam comprar ja domada i amb la seva cria, la Xica. Segons ens van dir, allà a Menorca, les eugues es fan servir per doma clàssica, estirar els carros i bàsicament per tenir cries (el que confirma la sospita que l'Urca havia tingut un o dos pollins abans de tenir a la Xica), mentre que els mascles s'utilitzen per a fer les cercaviles i lluir-se durant les festivitats locals, ja que són més nerviosos, imposen més.

Tenim la teoria de que a l'Urca algú l'havia pegada, tot i que aquestes coses s'han de dir sempre amb reserves. Quan va arribar encara alletava a la Xica estava molt dèbil perquè tenia paràsits intestinals i alhora alletava a la petita. El que vam fer per a aconseguir recuperar a la mare va ser desparasitar-la -van sortir uns cucs més grans que els meus dits, fins i tot li vam haver de posar sèrum- i deslletar a la petita.

Suposem que amb tot l'estrès del viatge en vaixell, el fet que la possessin en un box separant-la de la filla... No es va adaptar el suficientment bé i es va fer mestressa del territori, mossegava a tothom -de fet a mi mateix em va mossegar-. Després d'intentar de tot sense èxit, vam decidir posar-la en un *paddock* obert, i a còpia d'anar-la tocant i d'insistir-hi, ara ja no mossega ni és agressiva; És més, s'està convertint en un animal molt bo, encara que per la seva raça és més moguda que alguns altres.

Sobre aquestes línies, a l'esquerra, tenim una imatge de l'Urca alletant a la seva filla pocs dies després d'arribar a la Cometa, on es pot apreciar clarament com de prima estava l'euga. A la dreta, podem veure una fotografia de l'euga en l'actualitat.

4. Entrevista a l'Eva Soler Ramírez, professora d'equitació

L'Eva, de 21 anys, és professora d'equitació a l'hípica “La Cometa” situada a Galera, Barcelona. En aquesta entrevista ens explicarà el seu punt de vista pel que fa al món del cavall en l'actualitat, així com també ens comenta algunes anècdotes.

-Quan vas tenir el teu primer cavall?

El meu primer cavall el vaig tenir als set anys.

-Sempre has sentit el mateix vincle cap a tots els cavalls que has posseït, o n'hi ha hagut alguns pels quals has sentit preferència? Si és així, per quina raó?

El teu primer cavall sempre és el predilecte, és amb el que pots arribar a crear un vincle més fort. Però a mesura que canvies d'animal tots tenen el seu tret característic.

-Descriu amb les teves paraules el sentiment que t'uneix amb el teu cavall, la connexió que sents amb l'animal. Què fa aquesta relació especial i única?

El sentiment que m'uneix amb el meu cavall no el puc descriure amb paraules. De totes maneres, puc intentar raonar-t'ho. És una relació de mutu acord que dia rere dia vas treballant. Sempre comparant-ho amb dos amics, l'has de saber entendre, trobar el perquè de les seves reaccions i fins i tot abrivar-lo a escoltar. Si aconsegueixes aquest vincle, arribes a ser un de sol.

-Creus que els animals tenen sentiments i pensaments? Si és així, que t'ha portat a pensar-ho? Raona-ho.

Sí. Un cavall és un ésser viu com nosaltres, molts cops la gent creu que ells no tenen sentiments i això a mi m'és molt trist. Si tu els piques sense cap motiu els veuràs que es queden pensatius i moixos... O si els recompenses podràs veure que s'alegren. Un cavall pot arribar a sentir fins i tot la soledat, quan el separen d'un grup d'amics.

-En quin tipus de competicions has participat? En què consistien?

En T.R.E.C. que és una prova d'orientació i obstacles a camp obert. Normalment es fa en dos dies, el primer es du a terme la prova d'orientació on et donen un mapa i unes coordenades per marcar i el que compta és el millor temps.

El segon dia són les proves a camp obert (branques baixes, passar un pont, superar un contralt, canvis d'aires...)

En resum, aquest tipus de competició no és molt exigent pel cavall però has de tenir una bona relació i unió amb ell.

-Què n'opines dels raids (no els socials, sinó els més competitius)? I de les altres competicions? Quina creus que és la competició que menys abusa dels equins i quina la que més?

·Opino que aquest tipus de competició és una salvatjada per a l'animal, ja que moltes vegades no es mira pel cavall i no es té en compte si pateix o no; l'únic que els preocupa són els diners que puguin treure-se'n.

·Totes les competicions si les portes als límits són contraproductives pel cavall. La competició que més abusa dels cavalls per la meua opinió són les curses d'hipòdrom. I la que menys... et diria el TREC.

-En més d'una ocasió m'has explicat que alguns dels genets no tenien una actitud d'estimació remarcable cap als seus cavalls. Què era el que et feia diferenciar aquests genets dels altres?

El que em diferencia dels genets que no tenen respecte pel seu cavall és que jo, quan el meu cavall em fa alguna tonteria, s'esvera... Qualsevol cosa, intento entendre el perquè de la situació, pot ser que hagi vist o sentit alguna que jo no hagi vist, per exemple.

Tinc molts coneguts que quan el cavall els hi fa alguna cosa similar la primera reacció que tenen és castigar-lo, ja sigui amb la fusta o els esperons.

-Pots explicar-me algun cas de maltractament cap a un equí que hagi presenciats?

No n'he presenciats però me n'han explicat.

No fa gaire al Pont de Vilomara (Manresa) una noia de 20 anys va deixar que la seva euga es morís d'inanició¹.

-Per quina raó creus que la gent abusa-agredeix dels seus cavalls?

Per treure tot el potencial de l'animal a base de terror.

-Creus que el que condueix a agredir un animal és la ignorància o la indiferència?

Una barreja de molta ignorància i molta indiferència. Molts cops penso que si fan això amb un animal, no és que siguin gaire humans ni civilitzats.

¹ ANNEXOS: Veure la notícia sobre l'euga morta d'inanició al Pont de Vilomara a l'annex 16.

-Quina vas ser la formació que vas dur a terme per arribar a fer classes d'equitació?

Vaig cursar a l'ECAE el curs de tècnic 1 i 2. També vaig fer el de primers auxilis i alimentació del cavall, el de transport d'èquids i el curs de la creu roja de primers auxilis 1 i primers auxilis en el medi natural 2.

-Què n'opines de la sobreexplotació que algunes hípiques exerceixen sobre els seus cavalls?

Sincerament és bastant patètic. Mai he pogut entendre el patiment d'un animal per a poder treure't 100 euros més al cap del mes.

-Tenint en compte que treballes amb animals, has considerat mai l'opció del vegetarianisme? Creus que és una opció viable? Justifica-ho.

Amb tota la sinceritat, no.

Sé que és una opció viable i sana, ja que si no mengem cap aliment de procedència animal no ens passarà res. Crec també que la cria en granges és totalment inhumana, es passen tota la vida tancats i moltes vegades sense espai per moure's. Tu mateixa m'has dit la frase: *"Si les parets dels escorxadors fossin de vidre tothom seria vegetarià"* i tristament, té molta raó. Trobo que tot és plantejar-s'ho i fer l'esforç, però quan dic això jo mateixa m'hi incloc ja que no m'ho he plantejat mai.

5. Entrevista a Ramon Alcoberro i Pericay

Ramon Alcoberro va néixer a Pals, Baix Empordà, l'any 1957. És llicenciat en Filosofia i Ciències de l'Educació a la Universitat de Barcelona l'any 1980. Des de llavors, ha estat professor de batxillerat i universitat des de l'any 1980, entre d'altres, ha treballat com a professor d'ètica a la Universitat de Girona. És també diplomad en teologia i doctor en filosofia, a més de ser autor d'una vintena de llibres, entre ells: *Ètiques per a un món complex*. “*Un mapa de les tendències morals contemporànies*”, “*L'Home que mira: un bloc de filosofia i pensament*” i “*El desordre cívic*”

-Què el va fer interessar-se pel món de l'ètica animal?

En aquest àmbit s'hi pot entrar per moltes raons. Jo vaig néixer a pagès, en un poblet de l'Empordà i això crea un imaginari peculiar. D'altra banda sempre m'ha interessat molt el tema del dolor. Sobretot del dolor estúpid, el que provoca (o provoquem) per ignorància, per mandra, per pura misèria. I és obvi que el dolor provocat als animals és d'una monstruositat que esparvera. Intel·lectualment, d'altra banda em sento identificat amb la filosofia utilitarista, que té com a lema cercar el màxim bé per al màxim nombre. I en aquesta ampliació de drets, en la recerca de la màxima felicitat o del mínim dolor, el benestar animal és una baula més.

-Quina formació acadèmica va fer per a dedicar-se a la tasca que realitza?

Jo sóc *profe* de filo. Tinc un doctorat i he fet estudis de teologia, quan ja estava casat i amb fills. També he estudiat una mica de sociologia i de psicologia... però les tres o quatre coses

més importants les he après a la vida, en el voluntariat des dels quinze anys i després en l'acció política i cívica. Descartes deia que s'ha de llegir el gran llibre del món i he procurat fer-ho, viatjant a llocs estranys. Si vols aprendre filosofia, no et fiïs mai d'algú que no visqui!

-Considera viable l'opció del vegetarianisme?

Si és una opció lliure i adulta, cap problema. No sóc vegà, ni tan sols vegetarià estricta, però procuro incloure en la dieta uns criteris de preferència vegana. A més, la carn no em diu res però m'encanta la sobrassada mallorquina (de la mateixa manera que mai menjo pernil, ni que sigui d'aglà). Però són pures manies i no hi dono cap valor moral. No m'agraden els vegans que munten cristos per aquestes coses, però és que no m'agrada la gent que munta cristos en general

-Quins són, segons el seu parer, els animals que més pateixen el maltractament per part de la humanitat?

Primer que tot hi ha uns animals no-humans sobre els quals tenim més responsabilitat moral que sobre cap altres: els que hem domesticat i que no podrien sobreviure en la natura sense nosaltres. El benestar de pollastres, vaques, porcs, etc. em sembla una bona causa. No he tingut mai ni gat, ni gos. Però, com t'he dit, vaig néixer en un poblet, on la família de la meva mare està arrelada des de l'any 1600 i al mas n'hi ha des de sempre. Simplement, són allí i fan la seva vida. Però no està al meu servei. Simplement viuen amb nosaltres. No m'agrada gens el concepte de 'tenir mascota'; els animals no humans no estan al nostre servei (i els humans tampoc, faltaria més!) i crec que si una persona "necessita" rebre afecte per part de no humans li falla alguna cosa en la seva estructura emocional. Les mascotes no tenen perquè rebre les conseqüències de la immaduresa emocional dels seus amos.

-Coneix la situació actual del cavall en el món de l'esport i el seu destí quan es retira?

Al mas vam tenir cavalls perxerons fins quan jo tenia vuit o deu anys i recordo de petit haver anat en carro amb els meus avis, però ignoro què passa amb cavalls de raça. Suposo que valen molts diners i que si serveixen per sementals tindran una bona vida. En general el món de l'esport és d'una indecència brutal; no s'hauria de col·laborar mai amb cap esport perquè la idea mateixa de rècord és inhumana i perquè l'exercici immoderat és insalubre i sobreexplota el cos.

Els esports són contraris a la regla general de la civilització. Una vida civilitzada es fa amb llibres, flors i conversa, no pas cridant, ni saltant ni corrent al darrere d'una *piloteta* en calça curta. M'imagino que amb els cavalls deu passar com amb els atletes: deuen tenir uns pocs anys de vida esportiva plena i un munt de xacres degudes a l'excés d'exercici des que es retiren fins que moren. Però de fet, no en sé res.

-Considera que la situació dels animals en la societat actual podria millorar? O creu que anirà a pitjor?

Tots, tu i els teus cavalls, jo i els gossos del mas, som animals. Uns amb més complexitat neuronal i altres amb menys. Humans i no humans estem en el mateix vaixell. Si a uns ens va bé, als altres també. En concret, la situació dels animals humans a Espanya cal que millori, i molt, perquè amb 645 euros de salari mínim –que és el que cobra el 35% dels treballadors a Espanya- no es pot anar gaire lluny.

Si els animals humans són pobres, pateixen una vida curta, miserable i trista, i han de suportar governs que regiren les tripes, com els del PP, llavors aquests humans distròfics difícilment podran fer gran cosa per ajudar a millorar la sort dels animals no-humans.

Ni tan sols seran conscients del problema. Un poble bestialitzat per les curses de braus, pels falangistes i per la guàrdia civil només pot aspirar a la misèria moral i no crec que a bona part dels meus conciutadans els importi el més mínim la sort dels no humans. Segurament, la majoria no hi ha ni pensat.

Cal un augment general de civilització. Amb més llibres, flors i converses la vida dels humans seria millor – i de retruc la dels no humans també.

-Troba que la gent està suficientment conscienciada contra el maltractament animal o encara queda molt per a fer?

Sempre queda a fer, però el simple fet d'haver aconseguit acabar amb les curses de braus ja és un èxit. I el mateix puc dir d'haver tancat les parades d'animals a la Rambla de Barcelona. Anem millorant i ara hi ha més conscienciació, però som molt lluny d'un tracte raonable envers els no humans?

-Quina és la diferència entre el benestar animal i els drets d'aquests (animal welfare/animal rights)?

És una distinció utilitarista. En el primer cas no es nega que al final l'animal no humà serveixi per a l'alimentació o per al gaudi dels humans, però es demana una certa contenció en l'agressió i una mica de dignitat, ni que sigui uns mínims. La perspectiva és reformista. En el segon cas, la idea és que l'animal no humà també és una finalitat en ell mateix i, per tant, no s'està per moderar l'explotació sinó per acabar amb ella.

-La llei penalitza el maltractament animal. Creu que les mesures que pren el govern són adequades i suficients o més aviat minses? S'haurien de modificar algunes de les lleis actuals? Creu que hi ha una alternativa a la penalització (càstig)?

Mai sóc partidari de cap càstig.

-Què en pensa de l'especisme? Com definiria aquest terme amb les seves paraules?

“Especisme” és defensar amb particular interès els drets d’alguns animals amb qui ens sentim més vinculats. Penso que resulta inevitable, de la mateixa manera que defenso més els drets dels meus familiars i amics que els dels forasters. Ja sé que hauríem de ser imparcials, però això a la pràctica és molt difícil.

-Podria citar alguns filòsofs que hagin defensat als animals i els seus drets i d’altres que els hagin negat?

A mi, m’ha influenciat molt Peter Singer i entre els clàssics, Bentham. O la tesi de la compassió com a motor de la moral que propugnava Schopenhauer. Cal llegir-los.

Es clar que també hi ha filòsofs que defensen l’assassinat de toros amb una espasa, però gent estranya n’hi ha arreu i no cal fer-los publicitat, no et sembla?

6. Entrevista a Marta Tafalla

Marta Tafalla va néixer a Barcelona l'any 1972. Va estudiar Filosofia a la UAB, universitat on treballa actualment en aquest mateix departament. Es va llicenciar l'any 1995, i mentre feia de becària FPI va realitzar estances d'investigacions i cursos complementaris a diverses universitats alemanyes.

L'any 2000 va començar a treballar a la UAB, i el 2002 es doctorà en filosofia amb una tesi que va ser publicada com a llibre. Realitzà, també, diverses estances post-doctorals a altres ciutats europees. Ha publicat desenes d'articles i sis llibres, entre ells: *“Los derechos de los animales”*.

-Què la va fer interessar-se pel món de l'ètica animal?

M'interessa l'ètica en general, tant pel que afecta als éssers humans com als altres animals com la natura. I em preocupen molt totes les formes d'explotació sistemàtiques: les formes d'esclavatge o semi-esclavatge amb humans, les xarxes mafioses que venen persones... i per això també l'explotació sistemàtica dels animals en la indústria del menjar, l'experimentació militar i científica, la caça, els zoos...

-Quina formació acadèmica va fer per a dedicar-se a la tasca que realitza?

Vaig estudiar filosofia, la llicenciatura i el doctorat, i he llegit molt sobre biologia, evolució, etologia...

-Considera viable l'opció del vegetarianisme?

I tant. L'ésser humà és omnívor, i molt flexible. Es pot adaptar a moltes dietes diferents, com es veu si s'estudia la nostra evolució o es comparen diferents cultures. Jo no menjo ni mamífers ni aus des de l'any 1997.

-Quins són, segons el seu parer, els animals que més pateixen el maltracte per part de la humanitat?

La llista és llarga. La producció industrial per menjar és molt cruel. L'experimentació militar, les diverses formes d'experimentació científica. Els animals que treballen al camp, els cavalls i ases tirant de carros tota la vida. Els gossos de caça. Els animals salvatges als zoos, als circs. Els animals de companyia abandonats.

-Coneix la situació actual del cavall en el món de l'esport i el seu destí quan es retira?

No en profunditat, però el suficient per saber que sovint se'ls tracta com a objectes, com a instruments per guanyar diners.

Els cavalls, com els mamífers en general, són intel·ligents i sensibles, tenen una vida emocional complexa. Podem desenvolupar amb ells relacions d'amistat i convivència i cooperació. Però sovint se'ls usa per guanyar diners.

-Considera que la situació dels animals en la societat actual podria millorar? O creu que anirà a pitjor?

Crec que hi ha molta gent sensibilitzada i que intenta canviar a millor la nostra relació amb els animals. Però els interessos econòmics són molt forts. És una batalla, no sé qui guanyarà.

-Troba que la gent està suficientment conscienciada contra el maltracte animal o encara queda molt per a fer?

Trobo que hi ha un moviment animalista creixent, sobretot entre la gent jove, que m'anima i em dóna esperances. Però hi ha molta altra gent que no entén res de tota aquesta preocupació pels animals. Crec que si fóssim una societat més culta, on la gent llegís més, tant literatura com filosofia com assaig, i la gent estigués més acostumada a la discussió serena dels problemes ètics, seria més senzill.

-Quina és la diferència entre el benestar animal i els drets d'aquests (animal welfare/animal rights)?

És una diferència fonamental. Ho podríem comparar amb el següent: quan al segle XVIII l'esclavitud humana encara era una institució "normal" acceptada per bona part de la societat, hi havia gent que deia que s'havia d'acabar amb el tracte cruel amb els esclaus i mantenir l'esclavitud. Altra gent deia que no es tractava simplement de deixar de ser cruel amb els esclaus, sinó de què l'esclavitud era injusta en ella mateixa. Amb els animals tenim la mateixa discussió.

-La llei penalitza el maltracte animal. Creu que les mesures que pren el govern són adequades i suficients o més aviat minses? S'haurien de modificar algunes de les lleis actuals? Creu que hi ha una alternativa a la penalització (càstig)?

Són molt minses, però és un pas important que el maltracte animal estigui al codi penal. És un principi.

Cal la penalització, i tant. També cal en els delictes contra humans. Per desgràcia, sense l'amenaça del càstig, molta gent no respecta la llei.

-Què en pensa de l'especisme?

És el nostre repte a superar més important, juntament amb superar el masclisme i el racisme. I també el problema del canvi climàtic. Són els grans reptes del segle XXI.

-Podria citar alguns filòsofs que hagin defensat als animals i els seus drets i d'altres que els hagin negat?

Filòsofs que defensen els animals: Bentham, Schopenhauer, Peter Singer, Tom Regan, Will Kymlicka, Mark Rowlands, Ursula Wolf, Jesús Mosterín, Jorge Riechmann, Alicia Puleo, Paula Casal, Asun Herrera, Carmen Velayos, Óscar Horta, Joan Vergés, Ramón Alcoberro...

Filòsofs que neguen explícitament que els animals tinguin drets: Víctor Gómez Pin, Fernando Savater, Félix de Azúa. Curiós que els tres són molt amics.

7. Entrevista a Joan Vergés Gifra

Joan és llicenciat i doctor en Filosofia per la Universitat de Girona. Actualment, és professor de Filosofia Moral i Política, a més de ser consultor de la UOC i ha estat professor associat a la UAB i professor visitant a la UPC.

A més, ha estat professor visitant a les Universitats d'Oxford i Harvard. Entre els seus majors interessos i anàlisis trobem la metatètica, entre d'altres aspectes. Ha publicat diverses obres.

-Què el va fer interessar-se pel món de l'ètica animal?

Dues coses. En primer lloc, la sensibilitat moral: veure els animals patir, em feia patir. En segon lloc, el conjunt i la mena de problemes que suposava mirar la relació home-animals des de la perspectiva ètica. Són un conjunt de problemes molt interessants per l'ètica!

-Quina formació acadèmica va fer per a dedicar-se a la tasca que realitza?

Per fer de professor de filosofia, diríem, cal ser doctor en filosofia. Però de filosofar ho pot fer qualsevol que s'ho proposi (sempre que s'ho proposi bé i tingui facultats adequades).

-Considera viable l'opció del vegetarianisme?

Sí. Potser fins i tot, inevitable.

-Quins són, segons el seu parer, els animals que més pateixen el maltracte per part de la humanitat?

Els animals de granja, especialment els porcs i els vedells.

-Coneix la situació actual del cavall en el món de l'esport i el seu destí quan es retira?

Una mica. No és una situació tan desgraciada, al meu parer, com la del porc o el vedell, però déu-n'hi-do.

-Considera que la situació dels animals en la societat actual podria millorar? O creu que anirà a pitjor?

Podria millorar substancialment.

-Troba que la gent està suficientment conscienciada contra el maltracte animal o encara queda molt per a fer?

Molt per a fer. Sobretot a Catalunya, on la indústria càrnia és molt potent.

-Quina és la diferència entre el benestar animal i els drets d'aquests (animal welfare/animal rights)?

Tendeixo a pensar que són dues qüestions concomitants.

-La llei penalitza el maltracte animal. Creu que les mesures que pren el govern són adequades i suficients o més aviat minses? S'haurien de modificar algunes de les lleis actuals? Creu que hi ha una alternativa a la penalització (càstig)?

La penalització és adequada, sempre i quan no hi hagi prou conscienciació sobre el tema. Les lleis obliguen.

-Què en pensa de l'especisme? Com ho definiria aquest terme amb les seves paraules?

L'especisme és la ideologia o el corrent de pensament que sosté que la conducta èticament rellevant és aquella que afecta una sola espècie natural, la humana.

-Podria citar alguns filòsofs que hagin defensat als animals i els seus drets i d'altres que els hagin negat?

Peter Singer i Tom Regan defensen els "drets" dels animals. Que els neguin... Víctor Gómez Pin, per exemple.

8. Entrevista a Oscar Horta Álvarez

Oscar Horta viu a Santiago de Compostela, ciutat on es va llicenciar en Filosofia l'any 1999.

Ha estat treballant en vàries universitats europees i ha realitzat desenes de cursos de tot tipus al voltant de la filosofia des de bioètica fins a filosofia política. Té, també, diverses publicacions traduïdes a diverses llengües i una gran quantitat d'articles, a més d'un blog molt conegut: «*Ética más allá de la especie*»: <https://masalladelaespecie.wordpress.com/>

-¿Qué le hizo interesarse por el mundo de la ética animal?

Comencé a conocer la situación de los animales explotados gracias a algunos amigos que ya estaban concienciados con el tema. Ello me llevó finalmente a dejar de consumir productos animales para no promover tal explotación, lo cual me llevó a estudiar más sobre el tema y a tomar consciencia de su verdadera gravedad. Cuando leí el libro de Peter Singer, *Liberación Animal*, decidí estudiar filosofía moral para defender con argumentos a los animales y cuestionar el especismo.

-¿Que formación académica hizo para llegar a dedicarse al trabajo (a la tarea) que realiza?

Me licencié y doctoré en filosofía.

-¿Considera viable la opción del vegetarianismo?

Numerosos estudios muestran que una dieta sin productos animales es perfectamente saludable. Y de hecho el debate sobre esto ha quedado saldado después de que la organización de dietistas más importante del mundo, la Academia de Nutrición y Dietética de Estados Unidos haya sacado un informe en el que explica los motivos para el consenso científico favorable a esta conclusión¹.

En cualquier caso, incluso sin estos estudios podemos llegar a esta conclusión, pues a lo largo del mundo son millones de personas quienes han prescindido totalmente de utilizar animales para su alimentación (yo mismo desde hace más de 20 años), algunas personas ya desde hace ya varias generaciones, lo cual demuestra que es una opción totalmente viable y saludable.

El resto de los usos de los animales, para hacer ropa, para el entretenimiento, etc., son también prescindibles. E igualmente desde un punto de vista económico prescindir del uso de animales es una alternativa mucho mejor, debido a que el consumo de animales requiere muchos más recursos que el de productos vegetales. En cualquier caso, lo relevante es que es perfectamente factible vivir sin animales y que ello es mucho más ético que explotarlos para nuestro beneficio.

-¿Cuáles son, a su juicio, los animales que más sufren el maltrato por parte de la humanidad?

Si hablamos en términos numéricos tendríamos que decir que son los empleados para su uso como comida. Los datos de la FAO indican que cerca de 60.000 millones de animales son matados cada año en los mataderos, sobre todo pollos. La abrumadora mayoría de estos animales pasa toda su vida en granjas en las que casi no tienen ningún espacio,

1. Per a llegir l'informe en anglès: <http://www.eatright.org/about/content.aspx?id=8357>

ANNEXOS: Per a llegir l'informe en castellà, anar a l'annex número 17.

sufriendo terriblemente hasta que son acuchillados y en muchos casos incluso hervidos o descuartizados vivos y en cualquier caso privados de sus vidas. Los números son mucho mayores aún en el caso de los animales marinos. Se ha estimado que entre 1 y 3 billones de peces son matados para su consumo y cientos de miles de millones en las granjas industriales².

Por supuesto, esto no implica que otros animales no sufran también terriblemente, su situación es horrible también en los laboratorios de experimentación, circos y otros ámbitos.

-¿Conoce la situación actual del caballo en el mundo del deporte y su destino cuando se retira?

Como sucede por lo común en el caso de los animales empleados para provecho humano, es común que padezcan daños muy diversos pues sus intereses son considerados secundarios.

Los caballos empleados en las carreras son forzados a ser entrenados desde que son muy jóvenes, deben de correr de forma vigorosa cuando su estructura ósea aun no está totalmente conformada y es común que cuando sufren lesiones importantes se acabe con su vida. Es muy común que sufran distintas lesiones y dolencias debido a su régimen de vida y competición.

Las yeguas empleadas para la cría son sometidas a repetidos embarazos hasta que cuando ya están exhaustas son matadas, mientras que los caballos que no rinden bien en las carreras o que ya se hacen mayores a menudo son enviados al matadero.

2. El mateix entrevistat em facilita aquest comentari:

(Véase sobre esto: Mood, Alison y Brooke, Phil (2010): “*Estimating the Number of Fish Caught in Global Fishing Each Year*”, Fishcount.org.uk, <http://www.fishcount.org.uk/published/std/fishcountstudy.pdf>;

Mood, Alison y Brooke, Phil (2012): “*Estimating the Number of Fish Killed in Global Aquaculture Each Year*”, Fishcount.org.uk, <http://fishcount.org.uk/published/std/fishcountstudy2.pdf>)

-¿Considera que la situación de los animales en la sociedad actual podría mejorar? O cree que irá a peor?

Creo que por una parte irá a peor en la medida en que aumente a nivel mundial la demanda de productos provenientes de la explotación animal y la tecnología para explotarlos. Pero por otra parte la presión social derivada del crecimiento del movimiento antiespecista ya está haciendo que en distintos lugares se consigan cambios para los animales; El más importante es que la demanda de productos animales, al verse reducida, hace que menos animales sean explotados. Estas dos tendencias se encuentran opuestas y el resultado final para los animales dependerá del éxito que tenga el movimiento que los defiende.

-Cree que la gente está lo suficientemente concienciada contra el maltrato animal, ¿o aún queda mucho por hacer?

La mayoría de la gente desconoce totalmente los argumentos que cuestionan el especismo. Nunca se han parado a pensar que a la hora de ser respetado o respetada lo que cuenta es la posibilidad de ser dañado o dañada, lo que implica la posibilidad de sufrir y disfrutar, que no solo poseemos los seres humanos sino también los demás animales *sintientes*.

Asimismo, mucha gente aun piensa que los seres humanos contamos más que los demás animales debido a que tenemos capacidades cognitivas más complejas, olvidando que muchos seres humanos, en realidad, no poseen estas capacidades (como los niños de corta edad o aquellos con diversidad funcional intelectual significativa). Parece moralmente inaceptable que no respetemos a estos seres humanos, pero ello nos muestra que la posesión de tales capacidades no justifica privar de respeto a nadie. Por otra parte, la inmensa mayoría de la gente desconoce totalmente la realidad de los animales que son explotados. La realidad de los mataderos, por ejemplo³, es ignorada por completo. Mientras no se conozcan ni tales argumentos ni tal situación es normal que no haya concienciación sobre este tema.

3 De nou, l'entrevistat amplia la informació amb un enllaç: (véase www.mataderos.info)

-¿Cuál es la diferencia entre el bienestar animal y los derechos de estos (animal welfare / animal rights)?

La preocupación por el bienestar animal tendría que implicar oponerse a su uso como recursos, puesto que este hace que los animales sufran terriblemente y que pierdan sus vidas, lo cual no es compatible con que puedan disfrutar de su bienestar.

Sin embargo, a día de hoy la posición conocida con el nombre de “bienestar animal” se refiere a algo distinto, la posición que mantiene que el uso de los animales está justificado siempre y cuando se minimicen los daños que se les infligen. Frente a esto, quienes rechazan el especismo se oponen al uso de animales como recursos, dados los daños que este les ocasiona.

Ante ello, se reivindica que los animales deberían ser personas legales con derechos jurídicos que impidiesen su explotación y esclavitud. Esta es la posición conocida con el nombre de derechos animales.

-La ley penaliza el maltrato animal. ¿Cree que las medidas que toma el gobierno son adecuadas y suficientes o más bien escasas? ¿Deberían modificarse algunas de las leyes actuales? ¿Cree que hay una alternativa a la penalización (castigo)?

La protección legal que se da a los animales no humanos es mínima.

En la medida en la que los animales sean considerados propiedades que pueden ser empleados excepto cuando ciertas condiciones mínimas se ven cumplidas, seguirán siendo agredidos sin que nada se haga realmente al respecto.

El hecho de que no se penalicen las agresiones a los animales mientras que sí se penalizan las agresiones a los humanos muestra que vivimos en una sociedad especista, que discrimina a los primeros.

Pero es imposible conseguir un cambio verdaderamente significativo para los animales solo con cambios legales que incluyan sanciones, son necesarias medidas para crear conciencia y cambiar la desconsideración existente hoy en día por los animales.

-¿Qué piensa del especismo? ¿Cómo definiría este término con sus palabras?

El especismo es la discriminación de quienes no pertenecen a una cierta especie.

Esta es una discriminación sufrida a día de hoy por los animales no humanos; una consideración desfavorable injustificada a la que nunca se sometería a los seres humanos.

El especismo es, así, una discriminación análoga al racismo o el sexismo, si bien aunque se discrimine a los seres humanos esto rara vez se lleva a cabo hasta el mismo extremo que en el caso de los animales no humanos, pues estos son matados masivamente para fines como la producción de ropa o comida.

Somos educados y educadas desde que nacemos en el especismo, por eso nos parece una posición normal y aceptable. Sin embargo, carece de justificación y deberíamos rechazarlo, por motivos como los expuestos aquí⁴.

-¿Podría citar algunos filósofos que hayan defendido a los animales y sus derechos y otros que les hayan negado?

Entre quienes son conocidos por haber hablado contra el especismo están: Lewis Gompertz, Richard Ryder, Steve Sapontzis, Bernard Rollin, Peter Singer, Tom Regan, Evelyn Pluhar, Carol Adams, Yew-Kwang Ng, Nils Holtug, Jeff McMahan, Nathan Nobis, Charles Fink, Brian Tomasik...

Entre quienes han estado en contra se encuentran: Descartes, Raymond G. Frey, James Reichmann, Peter Carruthers, Michael Leahy, Luc Ferry, Roger Scruton, Adela Cortina...

4 ANNEXOS: L'enllaç al que es refereix és als annexos, número 18.

9. Conclusions

Si he de ser sincera, m'està costant molt obrir aquest document i donar ja per finalitzat aquest treball de recerca en el que hi he invertit tantíssimes hores, algunes amb desgana, d'altres amb molta il·lusió i d'altres (la majoria) escrites amb una terrible impotència, fins i tot ràbia a voltes, davant la total incapacitat d'ajudar als animals sobre els quals escrivia i experimentant a flor de pell la seva sofrència.

Quan vaig anar a la fundació ADE, recordo que la Leonor va dir-me una cosa semblant a això: *«Com més saps d'aquest món i t'adones de com de terrible és la realitat, més malament ho passes»*. I és que la veritat fa mal, ens agradi o no, i aquest treball m'ha fet adonar-me de moltes coses que abans desconeixia completament i que a hores d'ara, en certa manera, em retrec d'haver ignorat. De tota manera, actualment la meua actitud ha canviat totalment a l'haver descobert moltes coses que la gent de carrer no sol saber menys que estigui preocupat pel tema i s'informi pel seu compte.

Em dol profundament haver desitjat ser una gran amazona de doma clàssica i participar en tots els grans campionats mundials sense saber com de malament ho passen els cavalls obligats a realitzar aquesta disciplina, per a mi sempre tan perfecte i idealitzada.

El mateix em passà amb els Raids, fins que vaig saber que alguns genets «droguen» els seus cavalls abans de cada carrera, mirant sempre pel benefici econòmic i mai pel benestar dels equins al seu càrrec. Aquests són tan sols dos dels infinits exemples que puc donar i també dels menys terribles i més assimilables.

No obstant això, gràcies a aquest patiment m'he tornat una persona molt més madura i completa, conscient de perquè faig el que faig i amb grans arguments per a explicar-ho i justificar-ho.

El meu pare era caçador i des de ben petita cada vegada que duia un porc senglar em dolia enormement, i ja no parlem dels cérvols o dels conills. Podem considerar aquesta predilecció un tan especista si així es vol. No sóc perfecte, però tot i que vaig considerar dir-li a mon pare com em sentia (alguna vegada vaig manifestar-ho ja de més gran), ell

adorava anar a caçar els diumenges i després organitzava dinars familiars per compartir aquella carn que jo personalment mai em vaig veure capaç de consumir a l'haver vist l'animal obert en canal al pati de casa. Suposo que aquest fet em va sensibilitzar molt més que a d'altres persones, majoritàriament perquè algú de ciutat és més difícil que passi per una situació similar i que es pugui conscienciar a partir d'una vivència d'aquest tipus -Tot i això, conec a poques persones del meu voltant que hagin adaptat la seva dieta al vegetarianisme, i moltes vegades m'he preguntat perquè algunes persones ens sensibilitzem més davant situacions com la que m'ha dut a fer aquest treball, i d'altres no-.

Ell va intentar que jo l'acompanyés a caçar però en veure la meua negativa no hi va insistir més i mai va platejar-se obligar-me a anar-hi. De vegades m'hi paro a pensar i m'adono que tot i ser un adepte de la caça i la pesca en llibertat (pescava per a tornar-los a deixar anar, cosa que jo mai vaig arribar a comprendre, encara que ho preferia enormement abans que me'ls dugués a casa) mon pare adorava als animals. Els gossos que teníem a casa eren els animals més ben cuidats que he vist mai i hi va haver una temporada de la meua infància en la qual recordo haver viscut envoltada d'una dotzena d'animals.

Quan ell va morir, vaig decidir adaptar la meua dieta al vegetarianisme i vaig estar molts mesos cavil·lant com podia dir-li a ma mare, convèncer-la que m'ho deixés fer. Va sorprendre'm enormement quan, el dia que li vaig presentar tímidament la idea, va accedir-hi sense posar-me cap tipus de condició, ja que jo m'esperava que la seva resposta fos un rotund no o que, com a mínim, em condicionés a menjar-ne una vegada a la setmana. Ella també va adaptar la seva dieta i ara ambdues som ovo-lactovegetarianes, encara que jo tinc intenció d'adaptar-me al veganisme.

Tornant al treball de recerca en si, vaig decidir realitzar els documents *«Experimentació amb animals: Àlies tortura legalitzada»*, *«El vegetarianisme, veganisme i derivats. Tan sols una opció?»* i *«Per què estimem els gossos, ens mengem als porcs i ens vestim amb les vaques»* (carnisme i indústria càrnia perquè, encara que no entrin precisament en el tema del maltractament equí (menys en el cas del *carnisme*, ja que també es consumeix carn de cavall), no deixen de ser un greu abús i menystinença i trobo que mereixien almenys, ésser mencionats.

Pel que fa a l'especisme i l'ètica animal, intrínsecament lligats al sentit del treball de recerca, em veig obligada a dir que, talment com Nietzsche va fer amb el cavall de Torí, potser seria hora que tots els éssers humans ens replantegéssim seriosament la nostra manera d'actuar de cara als que considerem els nostres «clars subordinats», els animals. Penso que tots mereixem respecte, independentment de quina sigui la nostra espècie.

Sobre els documents de les disciplines eqüestres he de dir, com ja era d'esperar, que m'ha costat enormement trobar informació. He cercat arreu i he trobat centenars de regles i metodologies de cada certamen, però pràcticament res (a part de l'associació Australiana contra les carreres d'obstacles, «Coalició per a la protecció dels cavalls de carreres» o la mateixa Fundació ADE) respecte al maltractament o a l'abús en sí, ja que això tacaria la bella imatge elitista que tothom té en ment del món del cavall encara que no sigui en absolut així realment. Els interessos econòmics tenen un gran paper aquí, ja que causen grans disputes, problemes i malentesos entre els participants.

Em trobo en obligació de dir que per a realitzar la part pràctica vaig enviar diverses entrevistes, algunes de les quals no s'han respost per part de la persona entrevistada. Trobo certament vergonyós que, havent accedit a la idea de ser entrevistats (vaig proposar-los-hi a finals d'agost) no ho hagin fet encara, ja havent passat més de dos mesos des que els vaig enviar les preguntes i havent insistit en diverses ocasions.

De tota manera, la gran majoria de persones van respondre'm molt de pressa i no vam tenir cap mena de problema, si bé tot el contrari; els estic infinitament agraïda.

M'agradaria ressaltar el fet que he descobert, també, grans teories animalistes i genials pensadors i defensors acèrrims dels drets dels animals, a més de saber que cada vegada m'acosto més a ser una persona més igualitària que a partir d'ara estarà molt més conscienciada del que els seus actes poden arribar a suposar.

També vull agrair la seva ajuda i dedicació a tots els integrants de la fundació ADE de Fonollosa pel treball que realitzen dia rere dia (especialment a la Leonor i el seu fill Aldo per haver-me atès tant amablement). Vull donar les gràcies, així mateix, a la resta

d'entrevistats: La Raquel Gallego, l'Ernest Parcerissa, en Ferran Pujolar, l'Eva Soler, en Ramon Alcoberro, en Joan Vergès, l'Oscar Horta, a totes les persones i amics meus que han volgut romandre en anònim (que m'han respost preguntes com: *mereixen els animals consideració moral?*) i a la meva família, especialment a la meva mare. Per a finalitzar, vull agrair-los el seu aconsellament a les meves dues tutores.

Per últim, m'agradaria recomanar els dos llibres que he comentat en aquest treball i el que m'estic llegint actualment a tothom qui estigui interessat en llegir-los:

·«*Per què estimem els gossos, ens mengem als porcs i ens vestim amb les vaques*» - Melanie Joy

·«*El filòsof i el llop*» - Mark Rowlands

·«*Liberación animal: El clásico definitivo del movimiento animalista*» - Peter Singer

Imatges del meu avi quan realitzà el servei militar al Marroc.

10. Bibliografia: Adreces i llibres utilitzats per a dur a terme el treball:

Primera part

2. Text introductori; La intel·ligència dels equins

<http://animalmascota.com/la-inteligencia-de-los-caballos/>

3. Ètica / Breu aproximació a l'ètica animal

http://www.ub.edu/fildt/revista/pdf/RByD13_Animal.pdf

<http://www.etologiaveterinaria.net/etologia-felina/bienestar-animal-el-principio-de-las-5-libertades/>

<http://www.alcoberro.info/planes/eticanimal2.html>

<http://www.educatina.com/filosofia/filosofia-general/conceptos-clave-de-filosofia-general/que-es-la-etica-video>

<http://ca.wikipedia.org/wiki/%C3%88tica>

<http://www.dcam.upv.es/dcia/ablasco/Unpublished/U8.-%20ETICA%20Y%20BIENESTAR%20ANIMAL.pdf>

<http://www.philosophica.info/voces/utilitarismo/Utilitarismo.html>

<http://es.wikipedia.org/wiki/Utilitarismo>

http://es.slideshare.net/pispa_gloria12/utilitarismo-14089066

<http://definicion.de/utilitarismo/>

http://recursostic.educacion.es/secundaria/edad/4esoetica/quincena4/quincena4_contenidos_3.htm

<http://utilitarianphilosophy.com/definition.es.html>

<http://www.ministeriosprobe.org/docs/utilitarismo.html>

<http://www.aulafacil.com/cursos/19142/empresa/responsabilidad-social/responsabilidad->

social-corporativa-teorias-eticas-y-economica/teoria-etica-introduccion-implicaciones-y-teoria-deontologica

http://www.worldanimalprotection.cr/Images/M%C3%B3dulo%2010%20%20Introducci%C3%B3n%20a%20la%20%C3%A9tica%20del%20Bienestar%20animal_tcm24-20777.pdf

<http://www.alcoberro.info/pdf/eticanimal4.pdf>

<http://www.alcoberro.info/pdf/eticanimal2.pdf>

http://ecosofia.org/2007/01/que_es_especismo.html

4. El vegetarianisme, veganisme i derivats. Tan sols una opció?

<http://vidaverde.about.com/od/Vida-saludable/g/Que-Significa-Vegano-Y-Como-Es-Diferente-A-Vegetariano.htm>

<http://bellezainteriorvegetariana.wordpress.com/category/historia-del-vegetarianismo/>

<http://lamatrixholografica.wordpress.com/2012/01/07/top-11-genios-vegetarianos-de-la-historia/>

http://www.respuestasvegan.org/2006/01/argumento-plantas-tambien-sienten_9324.html

<http://www.leonvegano.net/las-plantas-tambien-sufren/>

<http://www.vegetarianismo.net/servejeta/plantas.html>

<http://infovegetariana.com/que-significa-ser-ovolactovegetariano/>

<http://www.vegetarianismo.net/servejeta/lacteos.htm>

<http://es.wikipedia.org/wiki/Semivegetarianismo>

<http://www.vegetarianismo.net/servejeta/omnivorismo.html>

5. L'experimentació amb animals: Àlies tortura legalitzada

<http://www.animanaturalis.org/543>

http://www.liberaong.org/nota_explotacion.php?id=5

<http://www.pacma.es/p/31>

<http://megaricos.com/2013/10/10/lista-de-los-diez-paises-mas-ricos-en-el-mundo-2013-basada-en-el-pib-ppa-per-capita/>

<http://www.secal.es/Elemento.aspx?id=461>

http://www.scielo.cl/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1726-569X2007000100005

<http://www.agenciasinc.es/Noticias/Entra-en-vigor-en-la-UE-la-prohibicion-de-experimentacion-animal-con-fines-cosmeticos>

<http://www.agenciasinc.es/Reportajes/Experimentacion-animal-para-cosmeticos-una-cosa-del-pasado>

<http://www.rtve.es/noticias/20130311/europa-prohibe-experimentacion-productos-cosmeticos-animales/615621.shtml>

http://www.animanaturalis.org/n/41394/gran_victoria_la_ue_prohibe_definitivamente_la_experimentacion_en_animales_con_fines_cosmeticos

6. Les diverses disciplines eqüestres, la terrible realitat amagada rere la bellesa

6. 1. Petita introducció al món de l'equitació i la competició

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Volteig>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Eventing>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Reining>

http://es.wikipedia.org/wiki/Tent_pegging

http://en.wikipedia.org/wiki/Combined_driving

<http://en.wikipedia.org/wiki/Horseball>

http://en.wikipedia.org/wiki/Horse_show

Imatges:

<http://www.pakistantoday.com.pk/2014/04/06/national/two-day-tent-pegging-concludes/>

<http://www.mcquaystables.com/wp/category/reining-news/reining-archives/>

6. 2. El polo

<http://www.sportpolo.com/History/default.htm>

http://www.polomuseum.com/history_of_polo.htm

<http://www.fippolo.com/history/>

<http://rfepolo.org/wp-content/uploads/2013/05/historia-polo.pdf>

<http://euskalhorse.net/hipica/tipos/polo/regpolo.php>

<http://es.wikipedia.org/wiki/Polo>

<http://www.caminorealpolo.com/es/todo-sobre-polo-reglas-juego.html>

<http://www.caminorealpolo.com/es/todo-sobre-polo-historia-juego.html>

6. 3. Les carreres de cavalls:

<http://www.kentuckyderby.com/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Kentucky_Derby

http://en.wikipedia.org/wiki/Ascot_Racecourse#Royal_Ascot

<http://www.horseracing-hq.com/horse-racing-history/>

<http://cnnespanol.cnn.com/2012/07/04/la-historia-de-las-carreras-de-caballos/>

<http://www.sportsdefinitions.com/horse-racing/Handicap.html>

<http://rv.racing.com/about/awards-and-events>

<http://www.horseracingkills.com/the-issues/jumps-racing/>

<http://www.horseracingkills.com/the-issues/two-year-old-racing/>

<http://elcaballoyeldeporte.galeon.com/carrerascab.htm>

<http://euskalhorse.net/hipica/tipos/raid/reglamento.php>

6.4. El salt d'obstacles

<http://www.patagoniaequina.com.ar/i/index.php/pagina/historia-del-salto-ecuestre/70>

http://es.wikipedia.org/wiki/Concurso_de_Saltos_Internacional

<http://horses.knoji.com/the-history-of-show-jumping-up-to-1936/>

http://es.wikipedia.org/wiki/Salto_ecuestre

<http://visual.ly/history-show-jumping>
<http://salto-ecuestre.blogspot.com.es/>
<http://euskalhorse.net/hipica/archfiles/regjump.php>

6.5. La doma clàssica:

http://www.ehowenespanol.com/ensenar-caballo-piaffe-como_140230/
<http://www.horsenation.com/2012/04/23/horses-in-history-olympic-girl-power/>
<http://www.asclubdeportivo.es/misitio/ESPUELAS/seccion/20309>
http://es.wikipedia.org/wiki/Doma_cl%C3%A1sica
<http://www.elmundo.es/juegosolimpicos/hipica2.html>
http://vivabien.co/la-historia-de-la-doma-cl%C3%A1sica_28e32.html
<http://www.3caballos.com/disciplinas/doma-clasica/passage-doma-clasica>
http://www.gestuet-campmann.de/es/yeguada_kampmann/doma_cl_sica/cr_nica_de_la_doma_cl_sica/cr_nica_de_la_doma_cl_sica.html
<http://domaclaricaycaballos.blogspot.com.es/2009/09/historia-de-la-doma-clasica.html>
http://vivabien.co/la-historia-de-la-doma-cl%C3%A1sica_28e32.html

7. El filosof i el llop

ROWLANDS, Mark. *El filósofo y el lobo*. Seix Barral, 2009.

8. Per què estimem els gossos, ens mengem als porcs i ens vestim amb les vaques

JOY, Melanie. *Por qué amamos a los perros, nos comemos a los cerdos y nos vestimos con las vacas*. Plaza y Valdés, 2013 (Col·leció: LiberÀnima).

<http://www.granjasdeesclavos.com/cerdos/aturdimiento>

<https://www.flickr.com/photos/igualdadanimal/sets/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Eric_Schlosser

<https://www.youtube.com/watch?v=gy7XqjvrVA4>

Segona part

2. Els certàmens morfològics

<http://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/18725/millors/cavalls/raca/arab/se/citen/sant/joan/abadesses>

<http://www.santjoandeleabadesses.cat/index.php/fr/noticies-menu-vila/355-presentacil-trofeu-arabequus.html>

<http://knocke-arabians.be/>

<http://ifecajerez.com/equisur2014/morfologico.html>

<http://belgianpearls.blogspot.com.es/2012/12/the-most-beautiful-horse-in-world.html>

<http://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/18742/arabequus/sant/joan/corona/millors/cavalls/raca/arab>

http://www.diahc.ae/Default_en_gb.aspx

<http://www.gralon.net/articles/sports-et-loisirs/sports-individuel/article-le-salon-du-cheval-de-paris---le-plus-grand-evenement-equestre-de-france-4440.html>

<http://www.afqh.org/salon-du-cheval-2012/>

<http://arabigan.com/concurso-morfologico-de-caballos-arabes-de-culla-2014/#more-6481>

<http://www.cavallmallorqui.es/>

<http://www.aecca.com/documentos/Avance%20de%20Programa%202014.pdf>

annex

<http://uaipre.it/wp-content/uploads/2014/04/regolamentomorfo.pdf>

reglamento morfologico caballo español

3. Entrevista a Ferran Pujolar, fundador de l'hípica La Cometa

Fotografies que no pertanyen a la web de la cometa:

<http://www.dmtack.com/products/hv30-38%E2%80%B3-double-rope-hackamore/>

<http://ambladura.com/71-cabezada-vaquera>

<http://www.bitlessbridleitalia.com/>

http://www.galaequitacion.com/p-1917/Para-el-caballo/Mosqueros,-muserolas-y-serretas/Serreta-con-pasadores-metalicos-y-pilares-extra-largos-de-5,5cm#.VDLBYPI_s7s

<http://www.solocaballos.com/secciones/elcaballo/Sabias/CASCOS.htm>

Altres enllaços utilitzats:

<http://www.lacorrida.info/joomla/index.php>

http://es.wikipedia.org/wiki/Torneo_del_Toro_de_la_Vega

